

॥ चैतन्य लहरी ॥

सन १९९३-९४ अंक क्र. ११ व १२

श्री गणेश पूजा

(दिल्ली ५ डिसेंबर १९९३)

ही पृथ्वी निर्माण केल्यावर श्री परमात्मा श्री आदिशक्तिने प्रथम विचार केला तो शुद्धता आणि पवित्रता प्रस्थापित करण्याचा कारण त्यानंतरच चैतन्यलहरीचा सर्व आकांशात आविष्कार होणार होता, आता हे परमचैतन्य सगळीकडे अखंडपणे आहे, पण ते कार्यान्वित व्हायला तुमच्यामध्ये त्याची अनुभूति यायला हवी.

तुम्ही स्वतः किंवा तुमचे विचार शुद्ध नसतील तर तुम्ही आंतमधील स्व - स्वरूपापर्यंत जाऊ शकणार नाही, ही जी सूक्ष्मता तम्हाला सहजमपून मिळाली आहे ती श्री गणेशांची कृपा आहे, श्री गणेशांनीच परमचैतन्य दिले आणि तेच चैतन्य - स्वरूपात आपल्या सर्व चक्रांवर आहेत, सर्व चक्र पूर्णपणे स्वच्छ व शुद्ध झाल्याशिवाय कुंडलिनीचं उत्पान होतच नाही, आणि जरी ती वर आली तरी ती पुन्हा पुन्हा खाली जाईल.

कुंडलिनी आणि श्रीगणेश यांच्यामध्ये भाव-लेकरांसारखं नात आहे, तुम्हाला पुराणांतील गोष्ट माहित आहेच - श्री पार्वती स्नान करित होती आणि अंग घासून जो मळ निघाला, ज्याच्यात खूप चैतन्य होतं, त्या मळामधून तिने श्रीगणेश तयार केला आणि त्याला बाहेर दारापाशी बसवला, श्रीगणेश असे पूर्णपणे श्री आदिशक्तीनेच निर्माण केले, त्यामध्ये श्री सदाशिवाचा कांहीही सहभाग नव्हता, आता तुम्ही हे पण नीट समजू शकाल की सेंट गॅब्रियेल कुमारी मेरीकडे येऊन तिला म्हणाले होते की, "तुम्हाला उदरांतून या जगाला तारणारा जन्माला येणार आहे." एरवी अविवाहित स्त्रीला गर्भधारणा होणे हे फार मोठे पाप समजलं जात, पण भारतीयाना तसे घाटणार नाही कारण श्रीपार्वतीने श्रीसदाशिवाचा कांहीही आधार न घेता एकटीने श्रीगणेश निर्माण केल्याच ते मानतात, श्री येशू ख्रिस्तांचा जन्म असाच झाला, परदेशी लोकांना हे समजणं आणि पटणं अवघड आहे कारण ते सर्व माणसांकडे फक्त मानवप्राणी म्हणूनच बघतात, आणि आजसुद्धा त्यांच्यामध्ये या 'अद्वितीय गर्भधारणे' बद्दल प्रखर मतभेद आहेत, सहजयोग्यांनी या परमचैतन्याद्वारे झालेले खूप चमत्कार बघितले आहेत आणि त्यांचा परिणाम आतां कमी झाल्यामुळे तुमचं लक्ष या जगाकडे बळकं आहे, जग म्हणून आपण जे बघतो ती 'माया' आहे, आणि त्याच्या पलीकडे सत्य-विश्व आहे, श्री गणेश हे साक्षात् आहेत हे सत्य त्यांना त्यांच्या हातावरच कळतं.

मी जेव्हा ग्रीसमध्ये होते तेव्हा मी पाहिलं की आदिशक्तीने तिचं

"अपिना" चा अवतार घेतला होता, तिचं त्यांनी तिचं मंदीर पर्सेपोलिस (Persepolis) येथे निर्माण केलं आणि त्याच्या दाराशी इथे "बाल-भगवान" (Child God) आहेत असा आलेखही तयार केला, आतां इतका खूप काळ गेल्यामुळे हा बाल - भगवान कोण हे आतां कुणालाच माहित नाही.

परकीय लोकांच्या हल्ल्यांमध्ये हा बरसा आणि त्यांच्या परंपरा या सर्वांचा नाश केला गेला, पण आम्ही आणखी एका ठिकाणी गेलो असताना तिचं दगडाचा एक मोठा गोल तुकडा पाहिला (नाभीसारखा) ज्याच्यातून खूप चैतन्य वहात होतं आणि त्याच्याभागच्या बाजूला आम्हाला स्वयंभू श्रीगणेश सापडले.

कालान्तराने धर्माबद्दल आस्था टेवणारे कांही लोक पुढे आले, त्यांना धर्माची पुन्हा प्रस्थापना करावची होती, ज्यामुळे ते शुद्धतेच्या वरच्या स्तरावर पोचू शकतील आणि 'उदारा'ची वेळ येईल तेव्हा ते त्याकरता योग्य ठरतील, त्याचकरता त्यांनी या गोष्टींकडे जास्त लक्ष दिलं, त्यांना 'मोसेस' कडून आणखीच 'दहा आज्ञा (Ten Commandments)' मिळाल्या होत्या आणि त्याचं पालन करून योग्य वेळी त्यांना आत्मसाक्षात्कारकरतां स्वतःला योग्य बनवायचं होतं, आपल्याकडे सुद्धा गुरु नानकादि धोर संतांनी याचकरता खूप कष्ट घेतले आणि सांगितलं की सर्व माणसांनी धर्म पाळावा, संतुलनात रहावं आणि पाप न जमवतां फक्त पुण्याचाच साठा करावा.

श्रीगणेशाचं कार्य वेगळं आहे, त्यांच्या प्रभावी शक्तीचा उपयोग करून ते शुद्धता जपतात, 'अज्ञोपिता' ही त्यांची सर्वात मोठी शक्ति, त्याचं हत्तीचं तोंड हे त्यांच्यापाशी अहंकार-प्रतिअहंकार नसल्याचं द्योतक आहे, ते चिरंजीव बालक आहेत, येशू ख्रिस्त हे त्यांचेच अवतार होते, विज्ञानाचा उपयोग करून आपण सिद्ध करून दाखवलं आहे की श्रीगणेश मुळांत एक शक्ति आहे आणि तिला जो आकार आला ते गणेशाचं रूप आहे, याचाच अर्थ असा की जे पूर्णपणे शुद्ध आहे, विनम्र आहे, निरागस आहे, स्वच्छ आहे आणि श्रद्धापुक्त आहे अशा हृदयांतच श्रीगणेशजागृत होऊ शकतात, श्रीगणेशांच्या कृपेशिवाय कुंडलिनीचं जागरण होऊच शकत नाही, कुंडलिनी ही श्रीगौरीची शक्ति आहे आणि तिच्या जागरणाच्या प्रत्येक क्षणी श्रीगणेश तिचं रक्षण करत असतात, एवढचं नाही तर एका चक्रातून पार झाल्यावर ते चक्र ती बंद करते म्हणजे ती पुन्हा खाली येऊ शकणार नाही, आपल्यामध्ये श्रीगणेशाचं स्थान

चैतन्य लहरी

पुढिल सजकूट मागील कव्हर पानावर

ख्रिसमस पूजा

गणपतीपुळे २५ डिसेंबर १९९३

आज आपण येशू ख्रिस्तांच्या जन्मदिन साजरा करणार आहोत. सध्याची वेळ ही आणीबाणीची आहे कारण कांही ख्रिस्त-विरोधी लोक ख्रिश्चन धर्माचे अधिकारी झाले आहेत जे ख्रिस्तांच्या जन्माबद्दल विरोधी विचार सांगत आहेत. त्यांना तसा अधिकार नाहीच, शिवाय त्यांना साक्षात्कार झालेला नाही व परमात्म्याची त्यांना कांही माहिती नाही. ते म्हणतात की मेरी माता कुमारी नव्हती आणि ख्रिस्तांचा जन्म त्याप्रकारे झाला नाही. तुम्ही कोणी तरी त्यांना लिहावं आणि विचारावं की या बोलण्याचा त्यांच्याजवळ काय अधिकार आहे? या सत्ययुगांत ह्या लोकांचे पितळ उघडं पडणार आहे कारण असं बोलण्याचा त्यांना अधिकारच नाही आणि त्यांना या सर्वव्यापी चैतन्याचीही अनुभूति नाही. दैवी चमत्कार कसे होतात याची त्यांना कल्पना नाही. त्या परमेश्वराच्या कृपेशिवाय असे चमत्कार होऊच शकत नाही. तुम्हां सर्वांना परमेश्वराच्या आशीर्वादांची अनुभूति मिळाली आहे. मी एक साधं उदाहरण देते - या वर्षीच्या नवरात्र-पूजेच्या वेळी एक फोटो काढला गेला. त्यात पार्श्वभूमि म्हणून एक पडदा आला ज्याच्या पाठीमागून नाकडोळे असलेला सूर्य डोकावत होता. नंतर आम्ही जेव्हा मॉस्कोला गेले होते त्यावेळी तसाच पडदा स्टेजवर होता. परमचैतन्याने हा पडदा वीड महिना अगोदरच दाखवला होता आणि नंतर त्याची कल्पना करून तयार केला गेला असे हजारो चमत्कार सांगता येतील. आता आमचं विमान मॉस्को शहरावर उडत असताना बाहेरचं तपमान -२० सांगितलं गेलं. आम्ही मॉस्को विमानतळावर पोचलो तेव्हा ते -१५ होतं आणि नंतर दुपारी -४ झालं दुसऱ्या दिवशी ते +१० झालं. एरवी जसजसा वेळ जातो तसतसा गारवा येतो पण यावेळी उष्णताच वाढायला लागली. याचा अर्थ सर्व मूलतत्त्वे आपल्याला मदत करत आहेत. इतर सर्व छोटे-मोटे प्रश्न सुटतात, हे कसं होतं याचं तुम्हाला आश्चर्य वाटे.

आता प्रश्न असा विचारला जातो की ख्रिस्ताला सुळावर का जावं लागलं? तो कां नाही वाचवला गेला? ख्रिस्तांना सुळावर जावं लागलं कारण त्यांना आज्ञा चक्र पार करायचं होतं जिथं जागा अरुंद होती. त्यांना क्रॉसमधून पार करून पलीकडे प्रस्थापित व्हायचं होतं. त्यांच्या जीवनांतला संदेश क्रूस नसून पुनरुत्थान हा आहे. पुनरुत्थान होणारच आहे ही गोष्ट त्यांना दाखवायची होती. प्रत्येक अबताराचं एक-एक वैशिष्ट्य असतं. पण त्याचा शेवट पुनरुत्थानच असतो. ते त्यांनी केलं कारण त्यांना मृत्यू होताच, नाही तर तुम्ही स्वतःच पुनरुत्थान कसं करणार? जगांमध्ये पुष्कळ गोष्टी अवघड वाटतात पण खऱ्या त्या तज्ञ नसतात. कांही जण असंही म्हणतात की ख्रिस्तांनी स्वतःच पुनरुत्थान केलं

नाही. खरं तर ते त्यानंतर बऱ्याच दिवसांनी काश्मीरमध्ये वारले. याला पुरावा आहे. पण तरीही लोकांचा विश्वास बसत नाही कारण त्यांना माहित असतं की ते बहुमतवाले असले तर त्यांना कांहीही करता येत. पण आतां तसं नाही होणार. खरं तर मोहम्मद साहेबांनीच म्हटलं आहे की ख्रिस्तांच्या मातेच्या पवित्रतेची पूजाच केली पाहिजे. कुराणांत तसं लिहिलं आहे. त्यांनी पहा मातेचा आदर कसा ठेवला. पण बायबलमध्ये मेरी मातेचा तसा आदर केलेला नाही. तिला ते फक्त "स्त्री" समजतात. याचं कारण पॉल, जो ख्रिस्त-विरोधी होता आणि ज्याने ख्रिश्चन धर्मावर ताबा मिळवला होता, आणि त्याचा प्रसार करत होता. त्याला स्वतःच महत्त्व प्रस्थापित करायचं होतं आणि त्यासाठी त्याने पीटरचा, जो ख्रिस्तांचा सर्वांत वाईट शिष्य होता, उपयोग केला. त्याच्याबद्दल ख्रिस्तांनी सांगूनच ठेवलं होतं "तुं सैतानाच्या कब्जांत जाशील." कांही लोक अजुनही असं विचारतात "कुमारी मातेने ख्रिस्तांना कसा जन्म दिला?" भारतात श्रीगणेशांची पूजा करतात. श्रीगणेश आणि ख्रिस्त एकच आहेत. आदिशक्तीनेच श्रीगौरीरूप घेऊन कौमार्यावस्थेत श्रीगणेश निर्माण केले हे आपण मानतो. आपण विश्वास ठेवतो. पाश्चात्य देशांत विश्वास हा तर्कप्रधान म्हणतात, खोटे-नाटे पुरावे गोळा करणारे पण लोक असतात. वर्तमानपत्रांतून अशा फालतू गोष्टी छापून ते काय मिळवू पाहतात? तुम्ही समजून घेतलं पाहिजे की तर्कविवाद करून तुम्हाला "सत्य" समजणं शक्य नाही. कारण तर्काचं ज्ञान सीमित आहे. बंधनात आहे. अहंकारयुक्त आहे. ख्रिस्तांबद्दलचं सत्य तुम्हाला तर्काच्या माध्यमातून कसं कळणार? पण आतां आपल्याजवळ शास्त्रीय पुरावा आहे. त्यांनी कार्वन अणूचं मॉडेल केलं, उजवीकडून डावीकडे बघितलं तर स्वस्तिक दिसतं, डावीकडून उजवीकडे बघितलं तर अंकार दिसतो, खालून बघितलं तर अल्फा व ओमेगा दिसतात. ख्रिस्त म्हणाले होते "मी अल्फा आहे आणि मी ओमेगा आहे. ज्या पद्धतीने ते अल्फा व ओमेगा म्हणाले तसंच विन्ह खालून वर पाहिल्यास दिसतं. एका बाजूने अंकार, एका बाजूने स्वस्तिक एकत्र आले आणि वर चढून प्रगत झाले की ते अल्फा आणि ओमेगा होतात. ख्रिस्तांच्या विरोधांत असणाऱ्या लोकांच्या डोक्यात हे शिरणारच नाही. परमचैतन्य ही काय शक्ति आहे हें पण त्यांना समजणार नाही. तुम्हाला साक्षात्कार मिळाला आहे. तुमचा दुसरा जन्म झाला, हे सर्व कसं झालं? श्रीगणेश किती शक्तीशाली आहेत तुम्ही जाणता, ख्रिस्त म्हणाले होते (Holy Ghost) च्या विरुद्ध कुणी बोललंलं मला खपणार नाही. तसं ख्रिस्तांच्या विरुद्ध मलाही खपणार नाही. या एकाच कारणासाठी या सर्व विरोधी लोकांचा पुरा नाचनाट झालेला मला

चैतन्य लहरी

पहायचाय आजच्या त्यांच्या या जन्मदिनी मला सांगायला हवं की ख्रिस्त आणि श्रीगणेश एकाच तऱ्हेने जन्माला आले. ते साक्षात् सूनता होते. पण त्यांनी तीन साडेतीन वर्षे काम केल्यानंतर लोकांनी त्यांना जास्त जगू दिलं नाही. ते भाषण करायचे, पण जे त्यांनी सांगितलं ते नुसतंच बरोबर नाही तर अकलेचं होतं. त्यांत लोकांनी फेरफार केलेही असतील तरीही वायवळमधे लिहिलेलं बरचसं अजून खरं आहे. त्यांनी आयुष्यभर सत्याबद्दलच सांगितलं. त्यांनी पहिल्यांदाच परमेश्वराबद्दल इतकं सुस्पष्टपणे सांगितलं, तुम्हीही हे स्पष्टपणे समजून घेतलं पाहिजे.

“तथा” मधे आणखी तीन संत झाले. एक बुद्ध आणि दुसरा महावीर. बुद्ध व महावीरांच्या काळामध्ये धर्मपिशां कर्मकांडाला फार महत्व आलं होतं. म्हणून ते म्हणाले, “आम्ही देवांबद्दल कांही बोलणार नाही, तर चैतन्याबद्दल बोलू” सगळ्यांनी हेच केलं. अष्टवर्क, जे जनकाचे गुरू होते ते सुद्धा चैतन्यलहरीबद्दल बोलले. नानकांनी पण तेच सांगितलं. नामदेव जेव्हा अुरियामधे गेले तेव्हा ते पण म्हणाले की देवाबद्दल कांही बोलणार नाही - हरीबद्दल बोलू नका. परमचैतन्याबद्दल बोलू कारण परमचैतन्यापर्यंत गेल्याशिवाय देव भेटणार नाही. येशू ख्रिस्तच पहिल्या प्रथम परमेश्वराबद्दल बोलले. ते फार थुर होते. त्यांना कसलीही भीति नव्हती. त्यांच्या वालपणच्या काळाबद्दल फारसं लिहिलं गेलं नाही. ही दुर्दैवाची गोष्ट झाली. फक्त एकच प्रसंग सांगतात जेव्हा ते एका फारसी माणसाबरोबर याद घालत होते आणि त्यांच्या विचारातील बुद्धिमत्ता आणि विवेक पाहून तो फारसी माणूस आश्चर्याचकित झाला.

कालान्तराने या लोकांना जरी मेरीमाताबद्दल आदर नव्हता तरी सर्वसाधारण लोकांमध्ये आदराचीच भावना होती. त्यांचा विश्वास होता की ती देवताच असली पाहिजे एरवी ख्रिस्तांचा असा जन्म कसा झाला असेल? म्हणून त्यांनी तिला नांव दिलं - मॅडोना - मेडन - कुमारी. मग ही मॅडोना गर्भमधे आणि इतर टिकाणी दिसू लागली. लोकांनी तिला देवता मानलं. तिच्याकडे मातास्वरूपात पाहू लागले. हे लोकांनी केलं, बायबल किंवा ख्रिश्चन धर्माने नाही. ती महालक्ष्मी होती आणि महालक्ष्मी म्हणूनच आपण तिची पूजा करतो. तीच राधा होती. राधेला एक मुलगा - अंड - होता ज्याचा अर्धा भाग येशू होता आणि अर्धा श्रीगणेश - पण जन्म झाल्याबरोबर 'बापा' करतां रडू लागला. बडील श्रीकृष्ण होते. विशुद्धीचं बोट म्हणजे तर्जनी. येशू जेव्हा आकाशाकडे हात करतात तेव्हा तर्जनी म्हणजे श्रीकृष्ण आणि मधलं बोट (इंग्रजी (V) अक्षरासारखं) श्रीविष्णू दाखवतात. आई ही राधा - 'रा' म्हणजे शक्ति आणि 'धा' म्हणजे धारण करणारी. तिनेच त्याला "येशू" नांव दिलं. हेवूमापेत तं (Yesu) असं लिहितात आणि मराठी वायवळमधेही, जे हेवूचं भाषांतरच आहे. (Yesu) असंच नांव आहे. येशू हे श्रीकृष्णाच्या मातेचं नांव. यशोदे 'चा येशू किंवा जीजसू आणि ख्रिस्त हा शब्द म्हणजे कृष्ण, जीजसू, येशू, ख्रिस्त ही नांवे तिने त्याचं आणि कृष्णाचं कसं जवळचं नांव आहे हे आपल्याला कळण्यासाठी दिली. श्रीकृष्णांचा अवतार भारतात झाला कारण अमेरिकेत अवतार घ्यायला ते तितके कडक नव्हते. अमेरिकेतल्या लोकांना तालतंत्र नाही, मर्यादा माहित नाहीत, धर्माचं तर नाचचं नको. ते फार अधर्मी लोक म्हणून येशू ख्रिस्त जो पूर्णपणे शुद्ध, बुद्धिमान आणि श्रीकृष्णांसारखी लील न करणारा हेच तिथे अवतार घेऊन आले. श्रीकृष्ण म्हणायचे की ही लील श्रीरामांच्या कठोर कर्तव्याचा परिणाम कमी करण्यासाठी आहे. येशू ख्रिस्त तसं कांही म्हणाले नाहीत. तरीही जिथे जिथे ख्रिश्चन धर्म आहे तिथे तिथे ही लीलच आहे! अधर्म ही लील, कसं बाहेल तसं बागलं तरी ती लील - आम्ही निष्पाप! किती विचित्र! हाच मूर्खपणाचा कळस, स्वतःचा नाश करणारी प्रवृत्ति.

भारतीय लोकांना धर्म म्हणजे काय हे चांगलं माहित आहे, चूक कोणतं बरोबर कोणतं हे ते ओळखतात. इथे आलेल्या ख्रिश्चन सहजयोग्यांचं मल जास्त-कौतुक आहे कारण ते ज्या देशांतून आले तिकडे कुडलिनी हे काय आहे याची कांहीच कल्पना नाही, तरी पण या लोकांनी खूप मेहनत घेतली आहे आणि सहजयोगांत चांगली प्रगति केली आहे. हे परमेश्वराचे आशीर्वाद आहेत कारण ते प्रामाणिक आणि शुद्ध इच्छा असलेले होते. ख्रिस्तांमुळेच ते सहजयोगांत आले, त्यांच्याशिवाय हे कुणाला शक्य नव्हतं. इथे श्रीगणेश हे एक तत्त्वचिन्ह आहे पण तिकडे त्यांनी अवतार घेतला. त्यांनी धर्म म्हणजे काय आणि त्याचं पालन कां करायचं हे लोकांना सांगितलं. तरीही ते लोक पैसा या विषयाकडे अतिशय झुकलेले आहेत, परमेश्वराच्या नांवाखाली पैशाकरतां त्यांनी काय नाही केलं? आणि हे ख्रिस्तांच्याच जन्मभूमीमध्ये हे आणखी विशेष. त्यांचा जन्म गवतातने भरलेल्या तवेल्यांत झाला. अत्यंत गरीब घराण्यांत आणि तोंसुद्धां माणसं राहू शकणार नाहीत अशा टिकाणी जन्म होण्यासाठी मोठमोठ्या घरांची किंवा राजवाड्यांचीच जरूर असते काय? शुद्ध जीव कुठेही जन्माला येतो. एवढा थोर माणूस आणि अशा परिस्थितीत जन्मला! पण आतां सगळंच बदललं, लोक उपभोगवादी झाले, पैसा-पैसा फक्त आणि त्याच पैशापायी स्वतःचाच नाश करायला निघाले. समतोलपणा हा प्रकारच नाही. पाश्चात्य देशांत आजकाल हेच चाललं आहे. आणि आपणही त्याचंच अनुकरण करत आहोत; आपण सुधारलेले हा टेंभा मिरवीत त्यांच्याच विनाशकारी मार्गांने चालले आहोत! विनाशाकडे वाटचाल!

आपण मुळांच्या बाबतीत फार जपलं पाहिजे, देवाच्या नांवाखाली चाललेले त्या लोकांचे घाणेरडे प्रकार वा संवयी उचलू नयेत. एवढं सार असुनही आपल्याकडे खूप सहजयोगी झाले. त्यांना परमेश्वराचे आशीर्वाद मिळाले, परमचैतन्य आणि ख्रिस्त त्यांना समजले. तुम्ही हिंदू असा नाही तर आणखी कोणी, ख्रिस्त सर्वांचे आहेत. साऱ्या विश्वाचे आहेत. साऱ्या विश्वाचा ते आधार आहेत. देवी महात्म्यांत हेच सांगितलं आहे हे लक्षांत घ्या. ख्रिस्तांचं अनुकरण करणाऱ्या कोणासाठी कमी लेखणं बरोबर नाही. आपण श्रीगणेशांप्रमाणे ख्रिस्तांबद्दल तीच भक्ति, श्रद्धा, प्रेम व शरणागती ठेवली पाहिजे. ख्रिश्चन लोकांच्यात ख्रिस्ताबद्दल इतकी श्रद्धा असेल असं मला तरी वाटत नाही पण सहजयोग्यामध्ये ती आहे कारण त्यांची श्रद्धा प्रकाशित झाली आहे. तुमचा स्वतःवर, सहजयोगावर आणि त्या जीवनावर पूर्ण विश्वास असला पाहिजे. हे जोपर्यंत होत नाही तोपर्यंत तुम्ही खरे सहजयोगी नाहीत. अजूनही पुष्कळ लोक काठावर उभे राहिल्यासारखे आहेत, त्यांच्यामध्ये अजून हा योग रुजायचा आहे. त्यांना समजलं तरी बरबर समजतं, परमेश्वराच्या प्रेमसागरामध्ये ते बरबर तरंगत राहतात, खरं म्हणजे हे प्रेम लोकांना वाटत राहण्याची तळमळ तुमच्यांत यायला हवी. इतर कांही लोक भौतिकवाद अजूनही मानतात. ते वाम-मार्गांने पैसा मिळवायचा विचार अजूनही करतात व या अर्थाने ते भौतिकवादी, आणखी कांही मुलावाळांत गुरफटलेले असतात. ही आसक्ति फार वाईट ख्रिस्तांना ती नकोच होती, आपण ख्रिस्तांना नीट समजलं पाहिजे, यांचा आदर करतांना या भौतिक जगाच्या गोष्टी टाकून दिल्या पाहिजेत.

मी असं म्हणत नाही की तुम्ही हिमालयात जा, संन्यास घ्या वा बुद्धांसारखें मुलावाळांना सोडून जा, पण संसाराबद्दल एक अलिप्तता ठेवा. तुम्ही सर्व जण या जगाच्या पाठीवरच राहणार आहात पण अनासक्त होण्याची संवध करा. सुरुवातीला "माझे बडील आजारी आहेत, माझी आई आजारी आहे" इ. ठीक होतं पण आता नाही. आतां सहजयोगाने खूप वेग घेतला आहे म्हणून मागे पडणारे बरेच असतील म्हणून काळजी घ्या. या भौतिक व प्रापंचिक गोष्टींमध्ये गुंतून जाऊ नका. विशेषकरून भारतीयांना आश्रमांत राहायला आवडत नाही. त्यांना आपलं घरचं आवडतं म्हणजे त्यांना बायकोवर हुकुमत गाजवतां येते आणि

ख्रिसमस पूजा

खाण्यापिण्याचे चोचले पुरवले जातात. म्हणूनच मला वाटतं ही उपासाची पद्धत भारतात चालू झाली - जिभेची आसक्ति कमी करण्यासाठी. उपास करायच्या आणि खाण्यापिण्याच्याच गप्पा मारायच्या काय अर्थ आहे यांत ? ख्रिस्तांनी ४० दिवस उपास केली आणि सैतान मोहोत पाडू लागला तर त्यांनी फक्त दुर्लक्ष केलं.

भौतिकवादाचे वेगवेगळे परिणाम दिसतात. पाश्चात्यांमध्ये " माझं घर , माझी पत्नी , माझी मुले " म्हणून तर पौरात्यांमध्ये " मी काय खावं , माझं घर व कुटुंब कसं असावं " या तऱ्हेने हे अजूनही असंच चालवू. फक्त तुमची उन्नति जसजशी सुख होते तसतसं हे पण सुख होत जातं आणि या गोष्टी संपतही नाही. माझ्या माहितीच्या एका सहजयोग्याला सहजयोग्याचा धंदा करायची कल्पना सुचली. एवढांमुद्दां ताचा स्वतःवर नाही ठेवता येत ? हें सोपं आहे. ख्रिस्तांनी केलं. तुम्ही त्यांची पूजा करणार आहात तर आधी या गोष्टी कमी करा. कारण ते जरूरीचं आहे. कांही कमी पडणार नाही कुठेही राहता येईल. आता बघा मी कांहीही मागत नाही. माझा देह कांही मागत नाही. म्हणून मी कधी धकत नाही. मी इथें तुमच्यासारखी राहते. एवढंच काय मी इथेंच झोपू पण शकते. एकदा मी आगगाडीतून पुण्याहून हैद्राबादला चालले होते. किती दचके आणि धक्के ! पण मला तर एका ग्रहावरून दुसऱ्या ग्रहाकडे चालल्यासारखं वाटत होतं ! दुसरा कोणी असतां तर हे दचके खाऊन खूप धिडला असता. पण मला तर मजाच वाटत होती एका ग्रहावरून दुसऱ्या ग्रहावर उडण्याची ! तर माझी प्रतिक्रिया ही अशी अगदी वेगळी असते. आणि बाणीचा प्रसंग आला की मी निर्विचार होते आणि मग एक प्रकारे खूप शांति सगळीकडे जणु पसरू लागते. जर तुम्ही खऱ्या अर्थाने अलिप्त राहिलंत तर तुम्हालाही याचा अनुभव मिळेल.

आतां मला मुलं आहेत , नातवंड आहेत. मी कधी त्यांना फोन करत नाही. ते मला करतात. मी माझ्या नवऱ्याला पण कधी फोन करत नाही. टेलिफोन करणं हा वेळेचा अपव्यय आहे. माझ्या आंतमध्ये टेलिफोनची व्यवस्था आहे आणि तुमचं सर्व ठीक चाललं आहे हे मला समजतं. पण जोपर्यंत तुम्ही खऱ्या अर्थाने अलिप्त होत नाहीत तोपर्यंत हे जमणं कठीण आहे. आतां माझ्या माहितीतले कांही सहजयोगी आहेत जे कधीकधी एकदम बेभान होऊन मारामारी करायचे. मी तर माझ्या मुलांवरही कधी हात उगारला नाही. तुम्हाला माहीतच आहे. खरं तर ते चुक आहे. कुणीही हात उगारणं किंवा दुसऱ्याला स्पर्श करणं बरोबर नाही. कधी रागवू नये , कधी ओरडू नये. नाही तर तुम्ही कसे खाली जाल तुम्हालाही कळणार नाही. नेहमी शांत , स्वस्थ पण कठणायुक्त रहा. जर आसक्त असाल तर तसंच करत बसाल. म्हणून तुम्ही रागावणार नाही याची काळजी घ्या. दुसरा तसंच वागत असला तर मला सांगा. ख्रिस्तांकडे पहा - एकदां चर्चच्या बाहेर कांही लोक धिकी करत होते तर त्यांना राग आला आणि हटर घेऊन त्यांना वडवले. पण ते ख्रिस्त होते ! आणि ज्या लोकांनी त्यांना सुळावर दिलं त्यांच्यावद्दल ते परमेश्वराला म्हणाले " हे देवा माझ्या बापा ! त्यांना क्षमा कर , ते काय करत आहेत हे त्यांना माहीत नाही ! "

त्यांच्यापासून शिकण्याची हीच गोष्ट - त्यांचं चारित्र्य , किती क्षमाशील व प्रेमळ. त्यांनी लोकांशी आपुलकीने वागून त्यांना उद्धाराचा मार्ग दाखवला. त्याकाळी सर्वत्र अनाचार आणि गोंधळ माजला होता तरी त्यांनी " सत्य , आत्मा , जगणं " याबद्दलच सांगितलं. ज्या लोकांना त्यांनी सांगितलं ते सर्व आंधळे होते तरी ते बोलत राहिले. बायबलमध्ये बऱ्याच कहाण्या आहेत. एक अशी आहे की ' उद्धारांच्या वेळी ' मेलेल्या माणसाचं शरीर धड्यांतून बाहेर पडतं. फक्त ख्रिश्चन लोकांमध्येच नाही तर मुसलमान आणि ज्यू लोकांतही ही समजूत आहे. जरा विचार करा - धड्यामध्ये कालान्तराने काय शिझक राहतं - तर हाडं फक्त , मग ही हाडं जर बाहेर आली तर त्यांना साक्षात्कार करा देणार ? विचार केल्यावर

समजेल की या कहाण्या आहेत. तर्काने ते सिद्ध होऊ शकत नाही. नल-दमयन्ती आख्यानांत स्पष्ट सांगितलं आहे की कलीयुगामधें दऱ्या-खोऱ्यांत आणि डोंगरात जाऊन साधना करत असलेले सर्व साधक पुनर्जन्म घेऊन येतील आणि त्यांना आत्मसाक्षात्कार मिळेल. पण ज्यांना तो मिळाला आहे त्यांनी त्यामध्ये प्रस्थापित व्हायला हवं. त्यांची कुंडलिनी जागृत होईल हे म्हणणं तर्कसंगत आहे कारण आतां तसंच होत आहे. म्हणून आतां लोकसंख्या भरमसाट वाढत आहे आणि त्यांतल्या किती जणांना साक्षात्कार मिळेल हे मला सांगता येणार नाही. पण ज्यांना तो मिळाला आहे त्यांनी त्यांत खोलवर रुजायला पाहिजे आणि इथेंच मला दिसतं की कांही सहजयोग्यांमध्ये अजून आसक्ति शुभस्वरूपांत शिझक आहे. म्हणून सध्या तुम्ही सर्वजण ख्रिस्तांच्या गुणांना , जे महान आहेत , शरण जावं असं मला वाटतं , त्यांतल्य त्यांचा सर्वांत उच्च गुण म्हणजे त्यांना आत्म्याच्या विरोधांत असलेली कुठलीही गोष्ट अजिवात खपत नाही.

मी निश्चून सांगत आहे तुम्ही सहजयोगी असूनही कांही चुकीची गोष्ट कराल तर कांही मर्यादितपर्वत ते चालवून घेतील. आपल्याला कुणाची चुक दाखवायची असेल तर तेही सहजयोग्याच्या पद्धतीने केलं पाहिजे , रागावून , उद्धटपणं नाही. अजूनही सहजयोग्यांत रागीट लोक असल्याचं मला समजलं तर मी फार अस्वस्थ होते. याला कारण खराब लीडर आणि त्याकरतां तुम्ही उपचार केले पाहिजेत. पण लक्षांत ठेवा की असं वागणं चालणार नाही. या लोकांनी दोन दिवस उपाशी राहून स्वतःलाच शिक्षा करून घेतलेलं बरं. रागाचा पारा चढणं ही सगळ्यांत वाईट गोष्ट आहे , श्रीकृष्ण म्हणतातच की हा रागच सर्व संकटांचं मूळ आहे. म्हणून आपला रागीटपणा आपण आवरला पाहिजे आणि लक्षांत ठेवलं पाहिजे की ख्रिस्त हे साक्षात् क्षमारुपच होते.

आज आपण त्यांची पूजा करत आहोत. त्यांना सुळावर चढवणाऱ्यांनाही ते ज्यू नव्हते तर रोमन होते - त्यांनी क्षमा केली. रोमन सत्तेनेच त्यांना सुळावर दिलं. या प्रवृत्तीमुळं लोक त्यांचा ट्रेप करू लागले. त्रास देऊ लागले आणि त्यांचा छळ कंठं लागले. याची प्रतिक्रिया ज्यू लोकांमध्येही उमटली आणि त्यांनी पण तसाच प्रकार केला. शेवटी - असं कधीच केलं नव्हतं - मॅजिस्ट्रेटने त्या सर्व समुदायाला विचारलं की त्यांना कुणाला सुळावर धावचं आहे ? या माणसाला की एका चोराला - असं कधीच झालं नव्हतं. मॅजिस्ट्रेटनी स्वतःच निर्णय करायचा असतो. तेव्हां हे सर्व ज्यू लोकांना शापित करण्यासाठी झालं.

पण आता देवकृपेने पुष्कळ ज्यू सहजयोग्यांत आले आहेत आणि इस्त्रायल मधेंही आपली केन्द्र आहेत. अमेरिकेत आलेले ईराणामधले लोकही , त्यात ज्यू आणि मुसलमान पण आहेत. आता बऱ्याच संख्येने सहजयोग्यांत आले आहेत. तुर्कस्तान आणि भारतातले सुफी पण आल्याचं मला कळलं आहे. आतां सर्वांच्यामध्येच ते कार्यान्वित होणार आहे. ख्रिस्तांना आपण नीट समजून घेतलं पाहिजे , त्यांच्या जीवनाचा अर्थ जाणला पाहिजे , त्यांनी सर्व जगावर कसं प्रेम केलं ते लक्षात घेतलं पाहिजे. त्यांचा जन्मच जणु सुळावर जाण्यासाठी झाला , त्यांना हे माहीत होतं आणि त्यांनी ते करून दाखवलं. त्याचं जसं वर्णन केलं गेलं आहे ते बरोबर नाहीये. ते खूप सशक्त , धडदाकट व उंच पुरुष होते. त्यांना क्रॉस घेऊन जावं लागले. त्या लोकांनी त्याचं टी. वी. पेशंटसारखं चित्र केलचं खरं पण त्यांनाच तो क्रॉस नेता आला असता कां ? अशा तऱ्हेने त्यांच्या व्यक्तीमत्त्वाला कमी दाखवण्याचा , त्याचं बरित्रहनन करण्याचा प्रयत्न केला गेला. पण तुम्हां सहजयोग्यांनी त्याचं खरं स्वरूप जाणलं पाहिजे , त्यांचा योग्य आदर केला पाहिजे , त्यांच्यावर श्रद्धा ठेवली पाहिजे. ते तुमचे थोरले बंधू आहेत , आणि श्रीगणेशरूपात त्यांचा हाच अवतार आहे. तुमच्या सर्व परिस्थितीत , सर्व कठीण काळी ते तुमचा सर्व तऱ्हेने सांभाळ करणार आहेत. आपण त्यांना पूर्णपणे शरण जाऊं या आणि त्यांची क्षमाशीलता आपल्या जीवनांत उतरवू या.

ख्रिसमस पूजा

परमपूज्य श्री माताजींच्या २४ मार्च १९९० रोजी
सायंकाळी केलेल्या भाषणाचा अनुवाद

“सत्याच्या शोधात असणाऱ्या सर्व साधकांना आमचा नमस्कार”

माझ्यावरील आपल्या प्रेम व भक्ति यांची मला अनुभूति आहे. स्वतःकडे मी पाहिलं तर मला आश्चर्य वाटतं की त्याचंसाठी (प्रेम व भक्ति) अस मी काय केलं आहे ? जी काहीं मी आहे ती आहे, त्याचं एवढं विशेष काय आहे ? या जीवनांत मी काहीच साध्य केलं नाही, पण मी म्हणायलाचं हवं, की तुम्ही सहजयोगात जे मिळवल आहे त्यावहल मी तुमची खरोखर आभारी आहे. हे घडून येणं महत्वाचं होत व त्याची वेळ आली होती.

आपण देश विदेश, राजकारण, अर्थकारण व इतर सर्वांचे विषयी वोलतो, तेव्हा सर्व सत्वावर (इसेन्स) कार्यान्वित होतात व या सर्व पद्धतिच्या, मूलतः, सत्वातच (इसेन्स) अडचण आहे. आणि जर तुम्हाला सत्वाचंच ज्ञान झालं तर परिस्थिती हाताळणं अतिशय सोपं आहे. तुम्ही जाणताच की कुंडलिनी आपल्यातील सत्व आहे. जर आपल्या कुंडलिनीचे उत्थापन केलं तर सर्व चक्रे प्रकाशित करता येतात व आपले शारिरीक, मानसिक, भावनिक व अध्यात्मिक हित साधता येत. त्याच प्रमाणे मानवी प्रयत्नाच्या या क्षेत्राच्या मुळाशीच व सत्वातच काहितरी घोटाळा झाला आहे. उदा. लोकशाही पहा - तिच्या सत्वात जी चूक आहे ती ही की, तिचा कल पैसा संपादन करण्याकडे आहे. आत्मा मिळविण्याकडे नाही. त्यामुळे सर्वांचाच व्यापार होत आहे कारण मूलतः या प्रणालीच्या आंतच हा प्रश्न बसलेला आहे. मग त्याला कोंब फुटतो व तो मोठा होऊन त्याचा वृक्ष बनतो व त्याला फुले येतात. त्यांच प्रमाणे लोकशाहीला (वृक्षाला) आज या सर्व समस्यांची फुले आली आहेत.

दुसरे उदाहरण साम्यवादाचे घ्या. त्याचा प्रश्न हा की तीकडे सत्ता संपादन करण्याकडे कल आहे. सत्ता संपादनाच्या प्रवृत्तीमध्ये, इतकी सत्ता मिळविली जाते की त्या व्यक्तिवरील सर्व नियंत्रण सुटते व ती व्यक्ति अतिशय क्रूर व अत्याचारी होते, जसा स्टालिन होता. कारण ईश्वरी सत्ता संपादनाची प्रवृत्ती नाही.

मानवी कायदे घ्या, मानवी कायद्यांमध्ये मुळातच एक अडचण आहे. यामध्ये न्याय हा मानवी जीवन मूल्यांच्या मूलभूत कल्पनांवर आधारित असतो. मानवी जीवन मूल्ये आपल्यामधील व्हॅलंसी (धर्म) आहे. जसं कार्वनला चार व्हॅलंसी (धर्म) असते. तसेच आपल्यामध्ये व्हॅलंसी असते. या व्हॅलंसीची (धर्म) मूलभूत संख्या दहा असते. जेव्हा आपण या व्हॅलंसी ओलांडून जातो अथवा त्या नष्ट करण्याचा प्रयत्न करतो अथवा त्याचा दुरुपयोग करतो, तेव्हा आपण निसर्गाच्या नावाखाली मानवतेच्या नावाने अथवा ईश्वराच्या नावाने वेकायदेशीरपणे वागतो. परंतु मानवी कायद्यांच्या मुळातच अडचण आहे. ती ही की लोक प्रकाशित नाहित. त्यांच्या व्हॅलंसी (धर्म) प्रकाशित नाहित. परंतु जो पर्यंत त्या व्हॅलंसी (धर्म) प्रकाशित होत नाहित पर्यंत कोणत्याही धर्माचं पालन त्यांनी करो, कोणत्याही ग्रंथाचे वाचन करोत कोणतेही सत्कार्य त्यांनी करु दे त्यांच्या शांती अहिंसा वगैरे कितीही महान कल्पना असु देत, मुळातच त्यांच्यामध्ये ही अडचण बसली आहे, की त्यांच्या व्हॅलंसी (धर्म) प्रकाशित नाहित.

परंतु सत्वतः ती मानवी चूक नाही ती आपल्यातील अज्ञानाची चूक आहे. आपल्यातील अज्ञान हे आहे की आपण आत्मा नाही हे आपण जाणत

नाही हे सर्व नियम देवदूतांसाठी आहेत. ज्यांच्या व्हॅलंसी (धर्म) प्रकाशित झाले नाहीत अशा माणसांसाठी नाहीत. म्हणून, प्रथम सहज योगात तुम्हाला म्हणावं लागतं मी निरपराधी आहे, मी कोणतीही चूक केली नाही, मी अगदी चांगला आहे, स्वतःमध्ये आत्मविश्वास आणा कारण मानवी कायदे, विशिष्ट कायदा तुम्ही जाणत नाही म्हणून विनाकारण तुम्हाला गुन्हेगार ठरवतील, तुम्हाला वकील व चार्टर्ड अकौंटंट जवळ बाळगावे लागतील, नाहीतर न जाणो केव्हा तुम्हाला जेलमध्ये जावे लागेल.

पण तुम्ही जर प्रकाशित व्यक्तिमत्त्वाचे असाल तर तुम्ही कोणताही गुन्हा करीत नाही. कारण सत्वातच (ईसेन्समध्ये) तुमच्यामधिल सर्व धर्म प्रकाशित झाले आहेत, आणि योग्य काय व अयोग्य काय हे तुम्ही जाणता. पण तरी सुध्दा ख्रिस्तांना क्रुसावर चढवले गेले, सॅक्रिटिसना विष पाजले, या सर्व महान व्यक्तींना कायदे बनविणारांचा व धर्म मार्तंडाचा, जे धर्माला जबाबदार होते ज्यांना फक्त आपणच योग्य आहोत असं वाटत होतं, त्यांचा छळ सहन करावा लागला. आदि शंकराचार्यांना फार त्रास सहन करावा लागला ज्ञानेश्वर इतके विद्वान होते, पण त्यांना सुद्धा किती त्रास सहन करावा लागला.

तर मानवांत मूलभूत अडचण ही आहे की ते प्रकाशित नाहीत त्यांची मज्जासंस्था धर्माने भरली नाही. त्याचे पोषण नाही. तुमच्यात धर्म असेल तर तुम्ही कोणताही गुन्हा करीत नाही. कदाचित कायदे बनविणाऱ्यांच्या नजरेत ती व्यक्ति गुन्हेगार असेल, कारण जे कायद्याचे सुत्रधार आहेत ते स्वतःच आंधळे आहेत. माणसे प्रकाशित जीव नाहीत. हे कायदे बनविणारे लोक समजत नाहीत. हीच मानवी कायद्यांची मूलभूत समस्या आहे. त्यांनी हे समजून घ्यायला हवं. अर्थात मानवी कायदे, चेतनेत न उतरलेल्या परमेश्वरी ज्ञानातून घटीत झाले आहेत. तेव्हा कोणतीही शिक्षा दिली तरी सुधारणा होणार नाही. उलट ते अधिक वाईट होतील. कदाचित भीतीमुळे ते कायद्यांचं पालन करतील पण त्या भीतीचाही उपयोग नाही कारण त्यांनी आपल्या स्वातंत्र्यात व कायद्याचे पालन करायला हवं या समजूनदारपणातून ती आली नाही. तेव्हा काय करायच तर त्यांना सहज योगाची शिक्षा द्यायची काहीतरी करून सर्व गुन्हेगारांना तुम्ही सहज योगात आणू शकाल, तर एक दिवस ते फार चांगले लोक बनतील. आपल्याकडे वाल्मिकीच उदाहरण आहे. जो आधी दरोडेखोर होता व मग एक महान कवि झाला.

तेव्हा आधुनिक काळाचं, कलियुगाचं सत्व हे आहे की ते कृत युगाच्या प्रभावाखाली आहे. कृत युगाच्या काळात, परमेश्वरांची सर्व

व्यापी शक्ति अनेक गोष्टी घडविणार आहे, आणि त्याचे सत्व (Essence) हा आहे की ती मानवाचे परिवर्तन करणार आहे. ही कलियुगाची महानता आहे. नलदमयंती, अख्यानांत असं सांगितलं होतं, की नलाने एकदा कलीला पकडले व तो त्याला ठार मारणार होता, पण कलाने त्याला स्वतःच महात्म्य सांगितले की आज जे दया डोंगरांत सत्याचा शोध घेत आहेत ते कलियुगात गृहस्थाश्रमी म्हणून जन्म घेतील व त्यांना साक्षात्कार मिळेल. त्यांना सर्व ज्ञान मिळेल. कारण हे कलियुगाचे सत्व आहे. जेव्हा लोकांना या सर्व गोष्टी प्राप्त होतील, कारण त्यांच्यावर कृत युगाचा प्रकाश कार्य करीत आहे. कृत युगाच्या प्रकाशांत गोष्टी उघड होत आहेत. प्रत्येक गोष्ट उघड होत आहे, व ती लोकांना समजत आहे. लोक जरी साक्षात्कारी नाहीत तरी ज्यांना ही जाणीव झाली आहे की आपल्यात काही तरी फारच विघडलं आहे. आधुनिक काळाचे किंवा कलियुगाचं हे सत्व आहे.

यावेळी माझा जन्म झाला आहे. जेव्हा मला हे तुम्हाला सांगण्याचं काम करायच आहे की तुम्ही स्वतःमधे परिवर्तन करा. इतर सर्व कामांपेक्षा हे फारच वेगळं काम आहे. जेव्हा देवी आली होती त्यावेळी तिने राक्षसाना मारलं तेव्हा राक्षस व मानव वेगळे होत. त्यामुळे तिला माणसांचे रक्षण करणे शक्य झाले. पण आज माणसांच्या डोक्यात राक्षस शिरले आहेत व त्यांना सांगणे की राक्षस तुमच्या डोक्यात जाऊन बसले आहेत, हे महाकठीण आहे. पशु पाशात असतात म्हणजे देवाच्या नियमनात असतात, म्हणून त्याचं वागणं ठीक असत. उदा. सिंह विंचू होत नाही व विंचू साप होत नाही. पण या कलियुगात माणसामधे हे शक्य आहे. आज तो सिंह दिसतो तर उद्या तो साप होतो व परवा त्याचा विंचू बनतो. आदम व ईव्ह यांच्या काळात माणसाला जे स्वातंत्र्य दिलं होतं त्याचा परिपाक आज अशा प्रकारची माणसे बनण्यात झाला आहे. या स्थितीवर पोहोचल्यावर एखाद्या व्यक्तिला स्वतःची जाणिव होते की काही तरी विघडले आहे. माझ्या मुलांना मी काय देत आहे? मी काय करीत आहे? मी कोठे आहे? जेव्हा असे प्रश्न मनांत येतात ती वेळ आहे, जेव्हा महालक्ष्मी स्वतःचा प्रकाश तुम्हाला देते, की तुम्हाला सत्याचा शोध घ्यायला हवा. जेव्हा सत्याचा शोध सुठ होतो, तेव्हा विल्यम ल्येकने सांगितल्या प्रमाणे "परमेश्वरांचे लोक", सत्याचा शोध घेतील व खरोखरच ते परमेश्वरांचे लोक बनतील. यावेळी विशेष प्रकारचे सत्याचे शोधक जन्माला येतील व इतरांनाही ते परमेश्वरांची माणसे बनवतील.

तेव्हा सहज योग, हळू हळू अनेक ऋषी, शास्त्रज्ञ, द्रष्टे व

अवतरणे याच्यातून उत्क्रांतिच्या प्रक्रियेमधून बांधला जात आहे. आणि हे सर्व आपल्या अंतर्दुःखी आहे. सर्व जग आपल्या अंतर्दुःखी आहे. या सर्व महान गोष्टी आपल्यामध्ये आहेत. मानव घृणास्पद नाही. तो सर्व उत्क्रांतीची परमोच्च स्थिती आहे. त्याचा तिरस्कार करावा असा तो नाही. फक्त तो अज्ञानी आहे. अज्ञानांत दोर सापासारखा दिसतो. प्रकाश असल्याशिवाय तुम्ही दोर पाहू शकत नाही म्हणून कोणत्याही प्रकारे मी कोणालाही अपराधी म्हणणार नाही. कोणी काही जरी केले तरी तो परीवर्तन घेऊ शकतो कारण आत्मा अजून प्रकाशमान आहे. अनेक गोष्टींनी तो ढगाळला आहे. एखाद्याला जर सुदैवाने ते ढग दूर करता आले तो आत्मा प्रकाशमान होऊन झळकेल.

आत्मसाक्षात्कार म्हणजे स्वतःबद्दल तुम्हाला होणारी जाणिव तुमच्यात काय विघडले आहे ? तुम्ही कोठे आहात ? ते मुलासारखे होतात. मला जसं ते सांगतात ! अनेक क्षेत्रात उच्च स्थितीला असलेली मंडळी, आत्मसाक्षात्कार मिळाल्यावर लहान मुलांसारखी झाली. त्यांना स्वतःमध्ये प्रश्न दिसले स्वतःबद्दल व दुसऱ्या बद्दल ते पूर्णतया जाणू लागले. ही महान गोष्ट घडली कारण हे आधुनिक काळाचे सत्त्व आहे. यावेळी आपल्याला स्वतःला व इतरांना आपल्या मज्जासंस्थेद्वारे जाणून घ्यायचे आहे. ही घटना मानवाच्या चेतनेचा एका नव्या क्षेत्रात (डायमेशन) प्रवेश आहे. युगने त्याला सामूहिक चेतना असे म्हटले आहे. ते प्रत्यक्षात उतरले आहे. घटित होणं आहे, केवळ बोलणं नाही. ते एकमेकांचे खरेखुरे भाऊ, बहिणी होतात. म्हणजे, ते एका पूर्णत्वाचे अविभाज्य घटक बनतात.

ईश्वरी प्रेम तुमच्यात परिवर्तन करते. कारण तुम्हाला तुमच्यामध्ये ते (विल्ट) वृद्धिंगत करायचे आहे तुम्हाला परिवर्तित करते व तुम्ही इतके सुंदर होता ! समजा ज्यांनी टेलिव्हिजन पाहिला नाही त्याला तो दाखविला तर तो म्हणेल ती पेटी (बॉक्स) आहे. तुम्ही म्हणाल की त्यामध्ये फिल्म पाहता येते, तर त्याचा विश्वास बसणार नाही. कारण तो अज्ञानी आहे. जेव्हा तुम्ही मेन्सला तो जोडाल व तो पाहिल, तेव्हा त्याचा विश्वास बसेल. त्याचप्रमाणे मला तुम्ही सर्व किती महान व श्रेष्ठ दिसत आहांत ! सहज योगात वाईट लोक सापडत नाहीत. ते कमालीचे प्रामाणिक आहेत. कधी खोटे बोलत नाहीत. त्यांना काही सांगायचे नसेल तर ते गप्प बसतात. ते अतिशय जागरूक, कार्यक्षम (डायनॅमिक) व दयाळू आहेत. सर्वच एखाद्या चक्रीवादळासारखे आहे. जेव्हा तुम्ही बदलता तेव्हा सर्व ठिकाणी बदल घडून यायला सुरुवात होते. पूर्व युरोपियन देशातील लोकांना मी जागृती दिल्यावर ते त्यांच्या देशात गेले व तिकडे बदल घडून यायला सुरुवात

झाली. याची तुम्ही सुरुवात केली आहे कारण हे कृत युग आहे व ते कार्यान्वित होणार आहे. हे सर्व तुम्ही स्विकारले आहे त्याबद्दल मी तुमची ऋणी आहे.

आईचं प्रेम निर्व्याज्य असले तरी आईच्या तुमच्याकडून कांही अपेक्षा आहेत. या जगामध्ये आपल्याला परिवर्तन करायचं आहे. आपल्याला स्वतःच्या गहराईमध्ये उतरायचं आहे इतकच. जितके गहनतेत तुम्ही उतराल, तितकं ते चांगलं आहे. जेवढं पात्र मोठं तेवढी त्यांत ईश्वरी शक्ति ओतली जाईल. म्हणून आपल्याला ध्यान करून गहन व्यक्ति झालं पाहिजे. आपल्याला स्वतःसाठीच हे करायचं आहे. या जीवनात तुम्ही जन्म घेतला आहे म्हणून करायचं आहे. तुमच्यावर ही फार मोठी जबाबदारी आहे कारण तुम्ही यावेळी इथे आहात. संपूर्ण मानव जातीमध्ये परिवर्तन होण्याची महान घटना घडत असताना तुम्ही जन्म घेतला आहे. ही किती महान गोष्ट आहे, व त्यांत तुम्ही सहभागी आहांत. म्हणून तुमच्या पुण्याईत किती महानता असली पाहिजे. आणि तुम्ही याचा हृदयापासून स्विकार केला आहे. व तुम्ही ती कार्यान्वित करीत आहात. तुम्हाला वाटत असेल श्री माताजी आम्ही फक्त आनंदात आहोत. खरं म्हणजे गहराईत उतरला आहात म्हणून तुम्ही आनंदात आहात. तुमच्या गहराईतून आलेले तुमचे व्यक्तिमत्व इतर मानव जातीमध्ये परिवर्तन घडविण्याची सुरुवात करेल. व त्या माणसांना कळेल की ते परमेश्वरी राज्यात आले आहेत. व हे सर्व तुमच्यामुळे होणार आहे. माझ्या नाही आणि म्हणून गहनता हवी. मी निरिच्छ व्यक्ति आहे. तुम्ही यांची इच्छा करायला हवी व सर्व जगाकरिता याची सुरुवात करायला हवी.

पुन्हा मी तुमची आभारी आहे व नम्र विनंती करते की शपथ वगैरेची आवश्यकता नाही कारण मी पण शक्ति आहे. सहज योगात शिस्तीचं बंधन नाही. स्वतः समजून घेणे आहे की तुम्ही अशा वेळी जन्माला आला आहात की सूक्ष्म परंतु कार्यक्षम असं महान परिवर्तन करण्याचं महत्वाचं कार्य करणं आवश्यक आहे व ते घडून येत आहे.

परमेश्वराचे तुम्हा सर्वांना आर्शिवाद. जास्तीत जास्त ध्यान करा व स्वतःच्या जाणिवेत रहा. आपल्याला हे महान कार्य करायचं आहे. सर्वांत उच्च प्रकारची ही उत्क्रांती आहे. बदल व जन्म परिवर्तन करायचं आहे. एक गोर्बाचेव्द पुरणार नाहीत. अशा अनेकांची आवश्यकता आहे. आणि आपण ते घडवून आणणार आहोत.

परमेश्वरांचे तुम्हाला अनेक आर्शिवाद !

माताजींचा पूजेबद्दल उपदेश

पूजा किंवा प्रार्थना तुमच्या हृदयांतून विकसित होते. मंत्र हे कुंडलिनीचेच बोलणे आहे. पण एकादा मंत्र हृदयापासून उच्चारला नाही किंवा त्याचं पठण कुंडलिनीच्या साक्षीमधे झालं नाही तर ती पूजा नुसतं कर्मकांड ठरते. हृदयांत झालेली पूजाच सर्वश्रेष्ठ असते. तुम्ही पूजेचे मंत्र म्हणता तेव्हां त्यांत पूर्ण श्रद्धा हवी. पूर्ण श्रद्धा ठेऊन केलेली पूजा तुमच्या हृदयालाच मिळते. अशा पूजेतून आनंद लहरी ओसंडून वाहतात कारण तुमच्या आत्म्याकडून ती होत असते. लोक ग्लासमधे मद्य ओततात तुमची पूजा तशीच आहे. त्यामधे श्रद्धा हे मद्य आहे व मंत्र - प्रार्थना हा ग्लास आहे. ते तुम्ही सर्वकाही विसरून पिता त्यावेळी तुमच्या डोक्यांत विचार कसा येणार ? त्यावेळी तुम्ही आनंद सागरांत डुबून जाता. पण अशा पूजेतून मिळणारा आनंद सदैव व न संपणारा असतो.

दुसरी गोष्ट तुम्ही लक्षांत घ्यायला हवी ती म्हणजे तुमचा गुरु ही फार मोठ्या लोकांची आई आहे. या नुसत्या विचारांनंच तुमच्यातील गुरुत्व प्रस्थापित होणार आहे. माझी मुलं केवढे जबरदस्त झाले, जगन्मान्य झाले, ते शब्दांनी सांगता येणार नाही. एकाहून एक मोठा त्याच मालिकेत तुम्ही आहात. माझे शिष्य झालात. तुम्ही त्याचाच आदर्श ठेवा. त्यांच्याच मार्गावरून चला. त्यांना ओळखा. त्यांचा आदर करा म्हणजे तुमचं गुरुत्व प्रस्थापित होईल. त्यांनी केलेला उपदेश तुमच्या रक्तांत उतरू दे. त्यांचा अभिमान असू दे. मग इतर लोक काय म्हणतात त्याची पर्वा करू नका. आजूबाजूच्या सर्व लोकांना तुम्हाला तुमच्याकडे खेचून आणायचं आहे. तेव्हां प्रथम आपलं वजन पडलं पाहिजे. - गुरुत्याकर्षणासारखं धरणीमाता सर्वांना आपल्याकडे खेचून ठेवते तसं आपण सर्वांना आपल्या मार्गाकडे खेचून आणणार आहोत. आज तुम्ही प्रत्येकांनं आपल्या हृदयांत, तुमच्या आत्म्याच्या साक्षीत वचन द्या की तुम्ही असेच गुरु व्हाल की तुमच्या आईला अभिमान बाटेल.

आता भवसागर प्रस्थापित करायच आहे. प्रथम तुम्ही तुमच्या गुरूला ओळखा आणि तो (श्री माताजी) प्रत्येक यत्नावर आहे. तुमचा गुरु किती मोठा,

शक्तिशाली आहे ? म्हणून तुमचा आत्मविश्वास वाढला आणि अशा शक्तिशाली गुरुमुळे प्रत्येकाला सहजच साक्षात्कार झाला आहे. तुम्ही एखाद्या श्रीमंताकडे कांही मागायला गेलात तर तो तुम्हाला दोन पैसही देत नाही. तुमचा गुरुच एवढा शक्तिशाली आहे की तुम्हाला तुमच्यातील सर्व शक्ति प्राप्त होतात. अशी शक्ति मिळाल्यावर तुम्ही खूप समाधानी, आनंदी आणि प्रसन्न होणार आहात. तुमच्यामधील जे लोक सहजयोगी आहेत त्यांना हे लगेच पटेल. जे लोक प्रथमच माझं भाषण ऐकत आहेत त्यांना हे लगेच उमजणार नाही. मी काय म्हणते ते तुम्हाला नक्कीच समजेल. तेव्हां हे गुरु-तत्व जाणायला प्रथम तुमचा गुरु कोण आहे हे ओळखा. साक्षात आदिशक्ति ! काय महान आहे. हे आता भवसागर प्रस्थापित करा.

खरा गुरु कुणापुढेही मान तुकवणार नाही. फक्त आई आणि बहीण आणि अशा कांही संबंध असलेल्या व्यक्तीपुढे तुम्ही डोकं ठेवा. पण इतर कुणाच्याही पायावर डोकं ठेवायला नको.

आजचा दिवस हा श्री गौरीमातेचा आहे. गौरीनेच कुमारावस्थेतून श्री गणेश निर्माण केले. आणि त्याच पद्धतीने तुम्हाला साक्षात्कार झाला आहे. अगदी त्याच पद्धतीने म्हणून तुम्ही याच शक्तीचा, म्हणजे श्री गौरीच्या शक्तीचा उपयोग करून तुमचं हृदय स्वच्छ करा. तुमचं हृदय स्वच्छ व्हायला हवं. विचार शुद्ध व्हायला हवेत आणि मनांत पावित्र्य असायला हवं. ही शुद्धता भक्तीतूनच निर्माण होणार आहे. पण अजूनही तुमच्या मनांत थोडासा जरी संदेह असेल तर मी सांगते त्या तीन गोष्टी होणार आहेत हे लक्षांत घ्या. प्रथम आपण आतां विश्व - निर्मल - धर्मांत आले आहोत. म्हणजे तुम्ही श्री गणेशांच्या कृपा दृष्टीमधे आला आहात. आत्म्याच्या छायेत आला आहात आणि परमेश्वराच्या आशीर्वादात आहात. पण एक लक्षात घ्या. एकदा सहजयोगी झाल्यावर तो धर्म तुम्ही पाळायला हवा. त्याच्याशी तुम्ही प्रामाणिक रहायला हवं.

या धर्माशी एकनिष्ठ रहायचं तुम्ही आज ठरवलं असेल तर एक गोष्ट लक्षांत ठेवा. ती म्हणजे या धर्माच्या मर्यादा तुम्ही पाळल्या नाहीत तर तुम्हाला कांहीही होऊ शकतं. 'मी सहजयोगी आहे' याचं दिवस-रात्र स्मरण ठेऊन तुम्ही या मर्यादा पाळल्यात तर तुम्हाला कोणाकडूनही धोका नाही, त्रास नाही, नुकसान नाही याची खात्री बाळगा. उलट सहजयोगाच्या या मर्यादा पाळल्यामुळं आयुष्यभर तुम्हाला आनंदच मिळेल. पण जर या मर्यादाबाहेर गेलात तर मात्र तुमच्यापुढं कठीण प्रसंग येतील. तेव्हा ही दुसरी गोष्ट मला सांगायची आहे की आजपासून आपण फार मोठ्या ध्येयाकडे वाटचाल सुरु केली आहे जे साक्षात्कारी लोकांना फार पूर्वीपासून मिळणार होतं.

फक्त तुम्ही तुमचं स्वरूप ओळखा. मग सर्व कांही ठीक आहे. कशाचाही त्रास करून घेऊ नका, कसलीही काळजी करू नका. फक्त पूर्णपणे शांत रहा. तुम्ही अशा शांत स्थितीमधें आहांत का हे ओळखण्यासाठी मी कांही खुणा मांगते. तुम्ही कांही चुकीची गोष्ट केली नसेल तर ठीक आहे, हरकत नाही कारण तुम्ही कांहीच केलं नाही, जोपर्यंत तुम्ही कांही चुकीची गोष्ट करत नाही तोपर्यंत तुम्हाला काळजी वाटायला नको आणि तुमच्याकडून कांही चूक झालीच तरी परमेश्वर क्षमाच करणार आहे. मग तुम्ही काळजी कशाची करणार? तेव्हा तुम्ही सर्व तऱ्हेने सक्षम रहा, पूर्णपणे धैर्यवान बना, आणि परमेश्वराच्या या आशीर्वादात पुढे चला.

तिसरी गोष्ट म्हणजे हे सर्व करत असतांना तुम्ही परमेश्वराला वचन दिले पाहिजे की आम्ही सहजयोग नीट समजून घेऊन शिकू आणि त्यांतील प्रत्येक उपदेशाचं पालन करून आम्ही आदर्श सहजयोगी वनू. आम्ही स्वतः पवित्र राहू, आणि सहजयोगासाठी सर्वस्वी वाहून घेऊ. हें वचन तुम्ही हृदयापासून द्यायचं आहे. सहजयोगाला शरण जाणें म्हणजेच आनंद, समाधान, शांति यांना शरण जाणें. त्याचा तुम्हालाच फायदा आहे. नुकसान कोणाचच नाही. आजच्या या पवित्र दिवशी आपण सर्वांनी हाच निश्चय करायचा आहे आणि तो ठामपणें पाळायचा आहे.

मला आंता दिसतंय की सहजयोग यापुढे वेगळ्या दिशेने विकसित होणार आहे हे परिवर्तन नक्की होणार आहे. आतां सहजयोग घ्यायला हजारोंच्या संख्येने लोक पुढं येणार आहेत. पण मुख्य म्हणजे तुम्हा सहजयोग्यांना, जे पायाचे दगड आहेत, खूप मेहनत करायची आहे, सर्व मूर्खपणाच्या प्रलेभनांपासून दूर रहायचं आहे. आजपर्यंत सहजयोगाला न शोभणाऱ्या (अ-सहज) गोष्टींचा त्याग करायचा आहे. तुमची भाषा मधुर हवी, वागणं सौजन्यपूर्ण, नम्र, चांगलं असावं, तुम्ही योग्यासारखं दिसायला हवं, संतासारखं जगायला हवं आणि तुमच्या व्यक्तिमत्वातूनच सहजयोगाची थोरवी लोकांना दिसावी.

इटलीमध्ये असताना मी म्हणाले की इंग्लंड हे विश्वाचं हृदय आहे पण हे मान्य करायला ते तयार नव्हते. या विधानाचा त्यांना धक्काच बसला. इंग्लंड हे विश्वाचं हृदय आहे यावर त्यांचा विश्वास बसत नव्हता. याला एक कारण होतं की पूर्वी एकदां रोमन लोकांनी इंग्रज लोकांवर हल्ला केला आणि त्यावेळी

रोमन लोकांना वाटलं की इंग्रज लोक फार आगाऊ आहेत, त्यांनी पराजय स्वीकारतानाही पराभूत माणसाचा उदारपणा दाखवला नाही. पराभव झाल्यानंतरही ते लोक असेच आगाऊ राहिले. म्हणून इंग्लंड हे विश्वाचं हृदय असेल यावर त्यांचा विश्वासच बसेना. हे जर हृदय आहे तर मग विश्वाची रचना कशी असेल? मग त्यांनी मला इंग्रज लोकांच्याबद्दल सांगितलं आणि मग मला वाटलं की मला पण असच कांहीतरी अवगत होतं.

आता इंग्लंडसारख्या विशिष्ट देशांत जन्म झाला असल्यामुळं तुम्हाला पण त्या उच्च स्थितिपर्यंत उन्नत होण्याची क्षमता प्राप्त झाली आहे. ही क्षमता तुमच्यामधें मुळांतच आहे. मग काय कमी पडत आहे? ही क्षमता असूनही, महान पार्श्वभूमि आणि या देशांत जन्म मिळण्याची पात्रता असूनही हे सहजयोगी इतक्या वर्षांनंतरही इतरांसारखे कां नाही पुढे आले? काय कारण आहे याला? नीट लक्ष द्या. आपलं हृदय एका विशिष्ट गतीमधें स्पंदन करत, त्याच्या हालचालीचा विशिष्ट आवाज (नाद) आहे. एवढंच नाही तर हे सर्व ग्राफवर कळून येतं. इतकं हे पद्धतशीर, व्यवस्थित, नियमित कार्य चालतं. अर्थात हृदयाच्या कामाची शिस्त आहे. इतकी की अगदी लहानसहान खराबी वा आवाज वा बदल ग्राफवर ताबडतोब रेखाटला जातो. आपलं हृदय हे इतकं संवेदनाक्षम आहे. हीच गोष्ट इथं कमी पडत आहे - हृदयाची शिस्त.

आतां आपण सर्वांत महान अशी ही नवरात्र साजरी करतो तेव्हा विशेष गोष्ट म्हणजे आपल्याला हे हृदय पूर्णपणें, आंतूनसुद्धां इतकं स्वच्छ केलं पाहिजे की त्या शुद्धतेमुळं आपल्या शरीरात सगळीकडे वाहणारं रक्तपण शुद्धच होईल. म्हणून या हृदयाच्या पेशी, ज्यांतून हा भाग बनला आहे, त्यापण उच्च प्रतीच्या असायला हव्या. मानवी हृदयाच्या पेशी उत्कृष्ट, सक्षम व खूप संवेदनशील असतात. या हृदयांतूनच 'अनाहत' ध्वनी येतो - असा ध्वनी की ज्यात खरखर मुळीच नाही. एका बाजूला उन्नत स्थितीला आलेले लोक आहेत तर दुसरीकडे नुसते बडबडणारे दिखाऊ पण आतून पोकळ लोक असतात. आधी हृदय खूप स्वच्छ करा आणि त्याच्या उत्कृष्ट पेशी बना.

विचित्र आणि विघडलेल्या हृदयांमुळं अहंकार बळावतो. कुणी कांहीही म्हटलं - आणि असे लोकही आहेत - तरी कांही लोकांना तुम्ही कांही सांगितलं की तेवढ्या वेळेपुरते ते लक्ष देऊन ऐकतात पण दुसऱ्याच क्षणाला ते विसरून पण जातात. म्हणून ही आणखी एक गोष्ट लक्षांत घेतली पाहिजे की आत्मपरीक्षण करून आपल्याला समजायला हवं की आपल्यात कमी आहे ती गोष्ट म्हणजे ही शिस्त. आणि ती शिस्त आपण पाळायलाच हवी एरवी आपली प्रगति होणार नाही. पण या सर्वांकरतां मला वाटतं की आपल्यामधें एक मूलभूत बौद्धिक क्षमता हवी म्हणजे शिक्षण नाही, ती मुळांतच असायला हवी ज्यायोगें आपल्याला समजेल की आपली प्रगति अनुनही व्हायला हवी. याच भूमिकेमध्ये आत्माच कार्य करतो, सत्ता नाही. म्हणजेच साक्षी, नुसतं पाहणारा, परमेश्वराचं प्रतिबिंबच जो आहे. देवीकडून होणारं कार्य जो पाहतो. खरं म्हणजे होतं काय तर उच्च स्थितीवर आल्याशिवाय आपण नुसतंच म्हटलं की आत्म्याकडे बघतो आहे तर आपण खरी उन्नति साधु

पूजेबद्दल उपदेश

आपल्याला समजेल की आपली प्रगति अजूनही व्हायला हवी. याच भूमिकेमध्ये आत्म्याच कार्य करतो, सत्ता नाही. म्हणजेच साक्षी, नुसतं पाहणारा, परमेश्वराचं प्रतिबिंबच जो आहे. देवीकडून होणारं कार्य जो पाहतो. खरं म्हणजे होतं काय तर उच्च स्थितीवर आल्याशिवाय आपण नुसतंय म्हटलं की आत्म्याकडे बघतो आहे तर आपण खरी उन्नति साधू शकणार नाही. सर्व आशीर्वाद असूनही - सात तेजोबल्यांप्रमाणे सात आश्रमही हृदयांत आहेत - आपल्याला समजत नाही की आपल्यामध्ये ही शिस्त असणं जरूर आहे. फक्त आपल्या फायद्याकरता किंवा नुसतं सहजयोग करतो वा मी सहजयोगी आहे अशी प्रौढी बाळगणं या गोष्टी हृदयांतून प्रतीत होत नाहीत.

आतां सावधानतेचा इशारा पण घायला हवा. सहजयोग आतां वाटण्याच्या बळणावर आला आहे म्हणून महत्त्वाचा, आतां त्याचा प्रसार खूप वेगानं होणार आहे, तो जणू भरारी मारण्याच्या स्थितीला आहे. जे मागे राहतील ते मागेच पडतील. म्हणून उगीच आगाऊ पणाच्या गोष्टी करू नका. प्रथम तुमचं व्यक्तिमत्व नाहीतर प्रत्येक जण म्हणेल 'हे लोक आगाव आहेत. अगदी नम्र हाऊन समजून घ्या की तुम्हांला विमानांत बसून आकाशाकडे झेप घ्यायची आहे आणि जमिनीवरच थांबून राहायचं नाहीये. इतका त्याला वेग येणार आहे.

यावेळीं मी आणखी दोन चक्रांबद्दल बोलत नाहीं, आपण या सात चक्रांबद्दलच बोलू. या चक्रांची शक्ति आपण आपल्यामध्ये जागृत केली आहे का ? ते कसं करायचं ? तुम्हाला तेवढा वेळ पण हया ना, तुम्ही सर्व गडबडीत असतां. आणि वर पुन्हा आगाव. तर या शक्ति जागृत करण्याकरतां आपल्याला या चक्रांकडे काळजीपूर्वक लक्ष घायला हवं. मी जिथे-जिथे गेले मला आश्चर्य वाटलं त्यांच्याकडे बघून, त्यांचे प्रश्न ऐकून. कोणीही त्यांचे कुटुंब, घर, नोकरी किंवा अशाच फालतू गोष्टींबद्दल बोललंच नाहीं. त्यांनी फक्त विचारलं "माताजी, या चक्राची शक्ति, त्या चक्राची शक्ति कशी विकसित करायची ?" मग मीच त्यांना म्हटलं "तुम्ही याच चक्रांबद्दल कां विचारलं ?" तर ते म्हणाले "हीच आमच्यात कमतरता आहे, माझं हे चक्र ठीक व्हायला हवं."

आज सगळ्यांत घांगली गोष्ट म्हणजे आज नवरात्र आहे आणि या दिवशीं मी लंडनमध्ये आहे आणि इथेच ही नवरात्र-पूजा होत आहे. ही सगळ्यांत महान पूजा आहे. महान कार्य आहे ज्याकरतां तुम्ही इथें आलात, इतर कुठल्याही देशाला हे भाग्य मिळालं नाहीं. तर आपण ही नवरात्री पूजा का करायची ? आपल्या हृदयांतच ही नवरात्र-पूजा व्हायची म्हणजे आपण त्या शक्तीच महत्त्व ओळखायचं, या सर्व चक्रांतील शक्तींची आपल्याला प्रत्यक्ष जाणीव होईल, आणि ती सर्व चक्रं प्रकाशित झाल्यावर त्या शक्तींच्या जागृतीचा आविष्कार आपल्यामध्येच कसा दिसून येणार आहे ते पण तुमचं तुम्हालाच समजणार आहे. ही सात चक्रं आणि हृदय व चंद्र मिळून ही नऊ चक्रं आहेत. म्हणजे सात चक्रं आहेत व त्यांच्याशिवाय ही आणखी दोन

शक्तिकेन्द्र आहेत. त्यालाच ब्लेक साहेबांनी 'नऊ केंद्रे' म्हटलं आहे.

साक्षात्कार झालेल्या लोकांना मी कांही सांगण्याची वा शिस्त लावण्याची जरूर नाही. आज तुम्हाला असा कांही उपदेश करायलाही मला आवडणार नाही. पण मला कळून चुकल आहे की मी आतांच तुम्हाला इशारा दिला नाही तर नंतर तुम्हीच मला अशा घोव्याचा इशारा कां नाही दिला म्हणून दोष लावाल. मी सांगितलेल्या हा इशारा नीट समजून घ्या. साक्षात्कार झाल्यानंतर तुम्हाला मी शिस्त लावण्याची गरजच नाही, कारण तुम्हाला आतां प्रकाश मिळाला आहे, साक्षात्कार कस आहे हे तुम्हाला समजलं आहे, काय मिळवायचं आहे हें पण तुम्हाला समजलं आहे, त्याच्यांतून तुमचा काय फायदा होत आहे हे तुम्ही जाणता, तुमचं व्यक्तिमत्व किती सुधारलं आहे हे पण ओळखता तरी पण आणखी कांही करावया हवं आणि ते म्हणजे तुम्ही स्वतःला शिस्त लागली आहे का हे स्वतःच बघा.

कोणी एखाद्या लीडरनें, कोणी आश्रमांतील व्यक्तीनें किंवा आणखी कोणीही तुम्हाला असं कांही सांगण्याची मुळीच जरूर नाही. तुम्ही स्वतःच आता साक्षात्कारी आत्मा आहात, स्वतःचे गुरू आहात, स्वतः अधिकारी व्यक्ती आहात. मनात आणलंत की सर्व संत सर्व गुरू, सर्व सद्गुरू तुमच्यांतच आहेत. एवढंच नव्हे तर प्रत्यक्ष गंधर्व लोक तुमच्यावर फुले उधळणार आहेत. विचार करा. तरीही इथें तुम्ही आगाऊपणा मिरवता, माषण देता, प्रौढी मिरवता, त्या सान्या देवतांना पण कठीण होईल. तुमच्या गळ्यांत हार घालायचे की तुमचं तोंड बंद करायचं हाच त्यांना प्रश्न पडेल. आतां इथें तुम्हाला साक्षात्कार मिळून तुम्ही उच्च स्थितीत आला आहात. म्हणून तुम्हाला समजलं पाहिजे की सहजयोगाचा अनुभव किती सुंदर - प्रसन्न आहे ज्यामुळें तुम्ही तुमच्यातील शक्ती प्रकाशित करता, तुमची चक्रं जागृत करू शकता.

जे लोक अडाणी आहेत, ज्यांना अज्ञान आहे त्यांना मी समजू शकते. मग या अज्ञानी अवस्थेत त्यांना अबोधिता काय समजणार ? पण तुम्ही आता अज्ञानी नाहीत. तुम्हाला ज्ञान मिळालं आहे, प्रकाश मिळाला आहे. अबोधितेची शक्ति खूप मोठी आहे. ती तुम्हाला पूर्ण निर्भयता देते आगाऊपणा नाही तर निर्भयपणा आणि अबोधितेमधील सर्वांत मोठी गोष्ट म्हणजे तुम्ही आदरणीय होता. तुम्ही जर आदराची ही भावना जोपासली नाही, दुसरें सहजयोगी, दुसरी माणसे, आश्रमांतील लोक वा स्वतःबद्दलही आदर याळगला नाही तर सहजयोगाविषयी नुसतं बोलूनही कांही उपयोग नाही कारण ती फक्त सुरवात आहे. तुम्ही आधी आदर करत नव्हता टीक आहे, आगाऊपणा करत होता तेही टीक आहे, तुम्ही एखाद्या मुखांच्या राज्यांत घोड्यावर स्वार होता तेही टीक, त्याची क्षमा केली. पण एकदा तुम्ही प्रकाशित झालात की तुम्ही या सर्व विपारी गोष्टी टाकून दिल्या पाहिजेत. हे फार सोपं आहे.

आतां आपल्यांतील पहिलं चक्र बघा, हे गौरीमातेच्या शक्तिपासून निर्माण झालं म्हणजे श्री गणेशांची आई देवी गौरीची शक्ति केवढी तरी आहे. त्याच शक्तीमुळें तुम्हाला साक्षात्कार मिळाला. मग त्या शक्तीची तुमच्यामध्ये

प्रतिष्ठापना करण्यासाठी तुम्ही काय केले? आज नवरात्रीच्या पहिल्या दिवस आहे, बघू या आपण आजपर्यंत काय केले? आपल्यामध्ये अबोधिता आपण प्रस्थापित केली का? लोक बोलतात तेव्हा ते खूप हुशारी दाखवतात, अबोधित असले तर ते अशी हुशारी दाखवणार नाहीत, ते आगाऊ पण असतात, तर मग त्यांना अबोधित कसे म्हणणार? लोक चलाखी पण करतात, अबोधित असतील तर असं वागतील का? म्हणून तुम्ही प्रथम लक्षात घ्यायला हवं की अबोधिता प्रस्थापित करायची असेल तर या सगळ्या वाट्यात गोष्टी सोडायला हव्यात. तुम्हांला अबोधित व्हायचं असेल तर अबोधितेविरुद्ध असणाऱ्या सर्व गोष्टींचा त्याग केला पाहिजे.

तुम्ही बालकासारखे निष्पाप असाल तरच देवी गौरीचे आशीर्वाद मिळतील एरवी नाही. तुम्ही बालकासारखे निरागस व्हायला हवं, नाही तर सर्व फुकट आहे, तुम्हाला सांगण्याचा काही उपयोग नाही कारण तुम्ही स्वतःला फार शहाणे समजता. अशा माणसायला कांही सांगून-शिकवून काय फायदा कारण त्यांना वाटतं की त्यांना सगळं माहित आहे. तेव्हा ही पहिली शक्ती विकसित होण्याकरतां तुम्ही घरणीमातेवर बसायला शिका. तुम्ही या घरणीमातेचा आदर करायला हवा कारण हे पहिलं चक्र घरणीमातेपासूनच तयार झालं. या घरणीमातेवर स्वस्थ शांत मनानं वसून रहा आणि स्वतःचा आदर असुं दे. झाडायं बघा, फुलं जाल्यावर ती इतकी आदरणीय-सन्माननीय वाटत नाहीत पण ती फळांनी जडल्यावर झुकून ती घरणीमातेचा आदर राखतात. त्याचप्रमाणे सहजयोगाची फळं मिळाल्यावर तुम्ही पण नम्र झालं पाहिजे.

अबोधितेमधून माणसाला अत्यंत शांत रहाण्याची क्षमता येते. पूर्णपणे शांत, राग नाही. त्रासिकपणा नाही. मारपीट नाही. माणसामध्ये अबोधिता नसेल तर तो शांत राहूच शकणार नाही कारण अबोधिता नसलेला माणूस अगदी शामळ असेल किंवा आक्रमक असेल. त्याच्या अंतःकरणात शांतता असणारच नाही. पण अबोधित माणसाला कशाचाच त्रास होत नाही. तो निरागस असतो, सर्व गोष्टींमधून तो आनंद व समाधान मिळवीत राहतो. पण माणूस जेव्हा चलाखी दाखवतो तेव्हाच तंटे-बखेडे सुरु होतात. त्याला वाटतं "मी इतका हुशार आहे आणि हा माणूस इतका मूर्ख आहे की त्याच्यावर मी ओरडलंच पाहिजे." खरं म्हणजे जो अबोधित नसतो तो सुज्ञ असूच शकत नाही. त्याच्याकडे बघितल्यावर कदाचित हुशार वाटेल पण तो सुज्ञ नसतो. सुज्ञपणा हा अबोधितेतूनच आपल्याला मिळतो. आपण असे सुज्ञ खरोखर झालो आहोत का हेच आपल्या आपण तुम्ही बघायला हवं.

हेच आपण समजून घ्यायला हवं. आपण आपल्याला ही शिस्त लावून घेतली आहे का? कारण आपली सुरुवातीची प्रगती फार लवकर - लवकर होते. पण आपल्याला अजून खूप पुढं जायचं आहे. मी माझेपणांतच गुरफटून गेल्यामुळे बऱ्याच लोकांना हा मुद्दा समजत नाही. लक्षांत घ्या. तुम्हाला अजून खूपच प्रगति करायची आहे. अशी प्रगति झाल्यावर तुम्हाला कळेल की

तुमच्यातील सुज्ञतेला करुणेचा सुगंध लागला आहे. तुमची सुज्ञता करुणा प्राप्त झाल्यामुळे सुगंधित झाली आहे.

तुमची अबोधिता जसजशी विकसित होते तशी सुज्ञता आपोआपच येते. लोक म्हणतात 'तो माणूस खूप शहाणा आहे, उदाहरणार्थ एकादा माणूस आपल्या बायकोबद्दल कुरकुर करायला लागला तर एकादा शहाणा म्हणतो "अरे बाप रे! इकडे बघ हा अजून आपल्या बायकोतच गुंतला आहे!" दुसरा एकादा आपल्या घराबद्दल किंवा आणखी कशाबद्दल तक्रार करीत असला तर तो म्हणेल "आतां याच्याकडे पहा, हा अजून आपल्या घरातच अडकला आहे." या कशाला अंत नाही. मी कांही लोक बघितले आहेत की ते इतका आव आणतात आणि त्यांना सहजयोगावर एक तासभर भाषण दिल्याशिवाय चैन पडत नाही. असं एकदा तासभर भाषण केल्याशिवाय त्यांच्या अहंकाराच समाधान होत नाही. पण खऱ्या शहाण्या माणसाला (सुज्ञ) कांहीही सांगायची, बोलायची किंवा करण्याची जरूरच पडत नाही. ते त्यांच्या न वोलण्यांतूनच खूप कांही सांगतात आणि त्यांच्यातील सुज्ञतेचा दुसऱ्यावर सहज प्रभाव पडतो.

तुम्ही स्वतःलाच, फक्त स्वतःलाच, सर्व समजावून सांगायचं आहे. म्हणून प्रत्येकानं रोज ध्यान करायला हवं. ही फार महत्त्वाची गोष्ट आहे जी सर्व देशातील लोक, जियें मी नसेन, करत असतात. आतां मी इंग्लंडमध्ये आहे म्हणून लोक मला वेगळं समजतच नाहीत, म्हणतात "माताजीचं सर्व कांही करतात." म्हणून मी पहान्ते चार वाजतां उठते, स्नान करते आणि तुमच्याकरतां ध्यान करते. एरवी तुम्हाला ध्यानाला वेळ नाही ना! म्हणून मला तरी तुमच्याकरतां ध्यान करायला हवं. म्हणून आज तुम्ही सर्वांनी बघन घ्या की तुम्ही रोज ध्यान करा. सकाळी लवकर उठा. "आम्हाला लवकर उठायला जमत नाही. जागतले सर्व लोक सकाळी उठतात मग इंग्रज लोकांनाच का जमत नाही? पण बॉटर्ल्च्या लढाईच्या वेळी मात्र ते प्रथम तियें पोचले, त्यांनी ती लढाई जिंकली कारण ते वेळेवर तियें पोचले. त्या शिरातील आत्ताच काय झालं आहे? आपण दारू घेत नाही, सकाळचा दारूचा परिणाम नाही, रात्री उशीरापर्यंत जागत नाही. मग आत्तांच आपण निश्चय करू या की "मी रोज सकाळी उठून ध्यान करीन. ध्यानांत स्वतःकडे लक्ष ठेवीन - इतरांकडे नाही - स्वतःच्या चक्रांकडे लक्ष ठेवीन. कुटल्या चक्रावर प्रकड आहे. ते मी कसं सुधारणार याकडे काळजीपूर्वक लक्ष ठेवीन."

म्हणून आजच्या नवरात्रीच्या पहिल्या दिवशी देवी गौरीच्या शक्ति आपल्यामध्ये जागृत करू या आणि त्याचा आविष्कार होऊं घ्या. ती फार मोठी शक्ति आहे, या एका भाषणांत त्याचं पूर्ण वर्णन करणंही शक्य नाही. आदिशक्तीचा म्हणजेच कुंडलिनीचा विचार करा. या सर्व विश्वामधं, घरणीमध्ये, सर्व वस्तुमात्रांत, पशु-पक्षांमध्ये आणि सर्व माणसांमध्ये असं सर्वत्र ती कार्य करीत आहे. तीच तुमच्या शरीराचा आणि चेहऱ्याचा आकार ठरवते, तुम्हाला कुटलं मूल होणार हे तीच ठरवते. तुम्हाला कुटल्या तऱ्हेने मूल जठरी आहे हे तीच ठरवते, तिच्याकडूनच तुम्हाला ही सुंदर मुलं झाली आहेत,

पूजेबद्दल उपदेश

तिच्याकडूनच तुम्हाला हे धमकदार चेहेरे आणि पाणीदार डोळे मिळाले आहेत. हे सर्व तुम्हाला तिच्याकडूनच मिळाले, असलेल्या याच शक्तिची काय अवस्था आहे? पण तुमच्यामधून तिचा आविष्कार झाला आहे का?

तुम्ही सहजयोगी मंडळी विकसित होत असलेल्या विश्वाचे, उन्नत होत असलेल्या मानववंशाचे द्योतक आहात. तुम्हाला हे समजलं कां - सध्याच्या, जग विनाशाच्या मार्गावर आलेल्या विकट प्रसंगी तुम्हाला महत्वाची कामगिरी करावची आहे. विल्यम ब्लेक, सारखे महान नेते तुमच्याजवळ आहेत. तुमच्यामधे इतरही मोठे लोक आहेत जे या विकट स्थितीबद्दल सांगत आले आहेत. त्यांनीच हे सर्व जुळवून आणायचं काम केलं आहे. इंग्लंडमध्ये पण मोठमोठ्या संत लोकांनी आजपर्यंतच काम केलं म्हणून इंग्रज सहजयोग्यांवर खूप जबाबदारी आहे हे लक्षात घ्या. पण सृष्टीची कमतरता आहेच आणि हा वर आगाऊपणा, स्वतःला ओळखण्याची तयारी नाही. मग नुसती बडबड असे तुम्ही सर्व वाजूंनी सामर्थ्यहीन आणि तरीही आगाऊ मग कार्य कसं सिद्ध करणार?

ही आदिशक्ती खूपच - अचिरत - कार्य करीत आहे यांत शंका नाही. पण तुमच्या प्रत्येकाची, जागृती मिळूनही, काय अवस्था आहे? तिचा कितीसा आविष्कार तुम्ही स्वतः जाणून घेतल आहो? आणि ही कुंडलिनी म्हणजेच "शुद्ध इच्छा" हेही तुम्ही जाणता. स्वतःला आदर्श बनवण्याची, स्वतःची प्रगति करण्याची शुद्ध इच्छा. ही शुद्ध इच्छा खरोखरच असेल तर इतर सर्व गोष्टी दुय्यम आहेत. इतर सर्व इच्छा या फालतू व दुय्यम दर्जाच्या अयतात. सर्वांत उच्च इच्छा म्हणजे (सहजयोगात) खोल उतरण्याची आणि हे सर्व कुणाकरता? तुमच्याच फायद्याकरता. आणि जे तुमच्या हिताच आहे तेच इतर सर्वांच्या हिताचही असेल.

म्हणून आज मी तुमच्यापैकी कितीजण रोज ध्यान करतात हे बघणार नाही पण मी एवढेच सांगते की जे लोक रोज ध्यान करणार नाहीत ते पुढच्या वर्षी इथे दिसणार नाहीत. मी अगदी खरं तेच सांगत आहे एवढं लक्षात घ्या. दररोज तुम्ही ध्यान केलंच पाहिजे. स्वतःला तशी शिस्त लावा. आता तुम्हाला एक नवी दिशा मिळाली आहे, एक नवीन दर्शन तुम्हाला झालं आहे. त्याची तुम्हाला प्रचीति आल्यावर त्याची अनुभूति आल्यावर नुरतें बघत राहू नका. तेच बनून रहा.

सर्वजण असं म्हणतात - डॅमीमुझा - "माताजी, आपण या इंग्रज लोकांकरिता इतका वेळ देता, याच लोकांकरिता असं का?" तुम्हाला कदाचित् असंही वाटत असेल की तुम्ही फार श्रेष्ठ लोक आहांत म्हणून मी तुमच्याकरतां हे केलंच पाहिजे. तुम्ही कांहीही म्हणा पण सगळ्यांत महत्वाची गोष्ट ही आहे की तुमचा देश हे विश्वाचं हृदय आहे आणि म्हणूनच मला इतर सर्व लोकांपेक्षा जास्त स्वच्छ करावचं आहे. पण इथं उलटाच प्रकार होत आहे. बाहेरचे लोकच खूप पुढे गेले आहेत. त्यांच्या चैतन्यलहरी, त्यांची संवेदनाक्षमता, त्यांचा समजूतदारपणा पाहून मीच आश्चर्यचकित झाले. त्यांनी

सहजयोगांत प्राविण्य मिळवलं आहे. इथे प्रत्येकजण स्वतःचाच विचार करतो आहे, प्रत्येकाला सहजयोग जाणण्याची तळमळ नाही, फक्त त्याच्यावर भाषण करायला हवं आहे वयस्कर माणसांचा आदर नाही. कुणाला असंही वाटतं की त्यांना इतरांपेक्षा लवकर साक्षात्कार मिळाला म्हणून त्यांची योग्यता जास्त आहे. अशांनी येशूच हें वाक्य - जो पहिला असला तोच शेवटी राहणार - लक्षांत ठेवावं. तेव्हां लक्षांत घ्या की तुमची प्रगति तुम्ही स्वतःच करावची आहे, वर सांगितलेल्या शक्तीचा आविष्कार तुम्हीच तुमच्यामधे घडवून आणायचा आहे. हा आविष्कार म्हणजे काय हे तुम्हाला कितीसं समजलं आहे मला माहीत नाही.

या इंग्लंडमध्ये असं आहे - "त्या माणसाने नुसता मला स्पर्श केला आणि माझा अहंकार बळावला." एखादा अहंकारी माणूस कुणाबरोबर नुसता बोलला तरी तो दुसरा माणूस लगेच अहंकारी बनतो. मी म्हणते की याला संवेदनशीलता म्हणत नाही. तुम्ही परमेश्वराबद्दल संवेदनशील व्हा. दुसऱ्या कोणाबद्दल नाही. वाईट गोष्टीबद्दल तर मुर्खीच नाही. पण सामान्य माणूस वाईट गोष्टीकडे पटकन झुकतो आणि चांगल्याकडे इतका लवकर वळत नाही. म्हणून तर चांगल्या गोष्टी आत्मसात करण्याची शक्ति तुम्ही सहज प्राप्त करून घेण्यासारखी वस्तू आहे. पण या गोष्टीची कौतुक करण्यापेक्षा त्या शक्ति मिळवण्याची आव्हानं स्वीकारली पाहिजेत. त्याची सुंदर आवड वाटली पाहिजे आणि त्यातूनच तुमची प्रगति होणार आहे हा विश्वास हवा. चमत्कारिक लोक - नुसत्या डिग्री असलेले नसती टीका करणारे. अशांना आधीच इशारा दिला पाहिजे आणि नंतर जरूर पडल्यास बाहेर टाकलं पाहिजे. मला इधल्या सर्व गोष्टी पाहिल्यावर, तुमच्या चैतन्यलहरी पाहिल्यावर, एखाद्या ट्रीपल आल्यासारखे लोक इथं बघितल्यावर मला फार वाईट वाटलं, मी किती निराश झाले तुम्हाला समजणार नाही. मी प्रेमाने नेहमीच भारावून जाते आणि तुमच्या प्रवत्नाचं खूप कौतुक करते हे माच. लक्षांत घ्या. तुम्हीच ओळखाल.

गौरीमातेची शक्ति आणि आशीर्वाद असलेली व्यक्ति जेव्हा एखाद्या हॉलमध्ये प्रवेश करते तेव्हा तेथील सर्वांची कुंडलिनी लगेच वर चढते, जणुं त्याला वंदन करते. गौरीची शक्ति मिळाल्यावर तुम्ही वेगळेच ओळखले जाता, तुमच्या नजरेतच निरागसपणा, निष्पापपणा, निःस्वार्थीपणा, चमक आणि प्रसन्नता येते आणि जिथे तुमची नजर जाईल त्या माणसाची कुंडलिनी लगेचच चढते. गौरीमातेच्या या एकाच शक्तीमुळे कॅन्सर च इतर सर्व रोग लवकर वरे होतात. तुमचे सगळे प्रश्न मिटतात. तुमच्यातील सर्व बाधा निघून जातात आणि तुम्ही कमळासारखे सुंदर, सुगंधित वनता आणि सर्व विरोधी प्रवृत्तींचा नाश होतो.

ती शक्तिच तुम्ही बना. फक्त तत्वाकडे लक्ष घ्या, आंतून आपल्याकडेच वधा. प्रत्येकांना आपल्यातील तत्वाकडे पहायला शिका. नाही तर आपण नेहमी मित्र, प्रेयसी, नवरा-बायको आणि इतर कितीतरी गोष्टींचीच काळजी करत असतो. ही खरी स्थिती नाही, ही अवस्था खालच्या दर्जाची आहे, कदाचित

पूजेबद्दल उपदेश

भावना हृदयांत खोलवर रुजवू या की " परमेश्वराच्या कृपेने आपण अशा काळांत जन्माला आले आहीत जेव्हा हे सर्व (आत्मासाक्षाराचा सहजयोग) घडत आहे. या परमेश्वरी कृपेला आपणच योग्य ठरले आहीत, आपल्याला त्यातून आत्मसाक्षात्कार मिळाले आहे आणि त्यामुळे आपण या उन्नतीच्या उच्च स्तरावर पोचले आहीत." पण त्याकरता आपण आपले पंख पसरू या.

म्युनियमध्ये (आधी अहंकारी असलेले) लोक आतां इतके पुढे गेले आहेत - सखोल झाले आहेत, मुलमुद्धा, की माझा शब्द - शब्द हिन्यामोत्याच्या किमतीसारखा मानतात व लक्ष देऊन ऐकतात, लिहून ठेवतात. ते फार निश्चयी स्वभावाचे आहेत. त्यांनी चांगलं वागावचं ठरवलं तर खूप चांगलं काम करतील. पण इथं लंडनमध्ये मी इथून जायचा अवकाश की लोक फालतू गप्पा मारायला सुरुवात करतात. मी ऐकते, चैतन्यलहरीतुन मला सर्व समजतं. आपण अजून गहन झाले नाही, आपल्याला गहनतेत उतरायला हवं. यालाच 'श्रद्धा' म्हणतात. श्रद्धा फार महत्वाचा गुण आहे. मला खात्री आहे की या वर्षी सहजयोग रक्तांत रुजवायचा तुम्ही निश्चय कराल. कदाचित् पूर्वी तुमचं कांही तरी चुकलं आहे त्याचा विचार करून कळून तुम्ही कण्विज्जन्ड झाल आहात. तर मग मी काय करणार? तुम्ही नक्कीच करू शकाल, भूतकाळ विसरून जा. सहजयोगांत भूतकाळाला कांही अर्थ नाही. तुमच्यांत आता पूर्ण परिवर्तन झालं आहे. फक्त तुम्ही तुमच्यातील शक्तीचा वापर करा. मी तुमच्या सर्व व्यवस्थेकडे (चक्रांकडे) लक्ष ठेऊन आहे आणि त्यांची काळजी घेत आहे. तुम्हालाच स्वतः वदल आत्मविश्वास नाहीये. आणि असेच अश्रद्धालू लोक आगाऊपणा करतात. तेव्हा पहिल्या प्रथम तुम्ही आत्म्याच्या स्वरूपांत या, अगदी हृदयापासून, आणि तुमची आंतरिक शक्ती दृढ करा - बडबड करून वा दिखाऊपणा ठेऊन नवे तर आत्म्याची शक्ति वाढवा.

आपणच आपले पंख का म्हणून कापायचे? तुम्ही उयळ मनाचे, सोद्यासुध्या गोष्टींची काळजी करणारे होऊं नका, आतां त्याला महत्व नाही. जरा तुमच्या या आधीच्या जीवनाकडे बघा - तुम्ही जिभेचे चोचले खूप पुरवले, खूप हिंडलात, मजा केली, पुन्हां-पुन्हां लग्न केलीत, इतर लोक ज्याच्यांतच आपलं आयुष्य वाया घालवतात त्या मूर्खपणाच्या गोष्टी केल्या - आतां ते सारं संपलं आहे. आतां तुम्हांला नवीन मार्गांनं जायचं आहे. तुम्ही पूर्वजन्मापासून आजपर्यंत कितीदा लग्न केलीत, किती घरं बांधली. किती ऐष-आराम उपभोगला ! आतां सर्व संपलं. संपून जाऊ दे. ही आतां खास संधी मिळाली आहे. आतां तुम्ही उन्नत होऊ शकला नाहीत तर पुढे कधीच होणार नाही. हीच वेळ आहे हे ध्यानांत घ्या. हा क्रंतमराचा काळ आहे आणि याच काळांत तुमची उत्क्रांती होणार आहे. याचा पूर्ण उपयोग करा आणि पूर्ण निष्ठेने सहजयोगांत उतरा. याचा अर्थ तुम्ही तुमचे व्यवसाय सोडून घ्या असत नाही. तुम्ही सहजयोग निष्ठेनें केलात तर तुम्ही कुठलंही काम निष्ठेनेच कराल. पण ही निष्ठ्याच कमी पडते. ही फार शरमेची गोष्ट आहे की परमेश्वराच्या साम्राज्यांत आल्यावरही कांही लोकांच्या भयानक सवयी सुटत नाहीत. हे कसं चालेल? कांही लोक मुळीच बोलणार नाहीत किंवा

मुळीच खाणार-पिणार नाहीत. ही सर्व बेशिस्त आहे. एकदा उच्च दैवी स्तरावर आल्यानंतर तुम्ही आत्म्याकडून शिस्त शिका म्हणजे आपोआप शिस्त तुमच्यांत बाणेल. आत्म्याचं तुमचं जीवन चालवू दे. हे शक्य आहे. हे शक्य आहे कारण मी ते सारं पाहिलं आहे. लोकांजवळ इतक्या थोडा वेळ त्यांची नावंसुद्धा माहीत झालेली नसताना - अमुनही इथं मी तुम्हां सर्वांना नावांनं ओळखते, तुमच्या चैतन्यलहरी जाणते आणि ते खूप पुढे गेले आहेत. तेव्हा आजचा दिवस महान आहे, भाग्याचा आहे. हाऊस ऑफ लॉर्ड्स सारखे तुम्ही खास लोक आहांत. आता ते हाऊस ऑफ लॉर्ड्सपणा संपणार आहे म्हणा. तुम्ही खऱ्या अर्थानं 'लॉर्ड्स' सारखे वागा. म्हणूनच माझी तुम्हाला प्रेमाची विनंती आहे की या शिस्तशीर राहणीचा आदर करा. मी " हेच करा, असंच करा " अशा अर्थानं हें म्हणत नाही, काय करायचं हे तुम्हीच जाणलं आहे. आणि त्यानंतरही मला ' मला माहित आहे, मी असं नको होत " असं सांगू नका. तुम्हाला जर कळत आहे तर तसंच कां नाही वागत? तुम्हाला ती शक्ती मिळाली आहे. आज आपण पूर्ण विश्वासानं आणि आपल्या उन्नतीवद्दलच्या आत्मविश्वासानं हृदयापासून ही पूजा करूं या आणि निश्चय करूं या की " मी स्वतःला शिस्त लावून घेईन. " ही नवरात्री नव्या जोशानं सुरु होत आहे. या प्रखर चैतन्यलहरीचा खूप फायदा करून घ्या.

• आज इंग्लंडमध्ये आपण कुमारीमातेची पूजा करत आहो ही फार मोठी गोष्ट आहे. आतां तुम्हांला माहीत आहेच की इंग्लंड हे विश्वशक्तीचे हृदय आहे, इथं शिववास करून आहेत आणि कुमारीमातेचा हा आदरसत्कार, हा सन्मान, ही पूजा इंग्लंडमध्येच होत आहे ही सहजयोग्यांना फार भाग्याची गोष्ट आहे. आतां कुणी म्हणेल की कुमारीला एवढं महत्व कां? तिचा एवढा आदर का राखतात? तिची शक्ती काय आहे? ती म्हणजे तिनं ख्रिस्तासारख्या महान व्यक्तीला जन्म दिला, तिनं स्वतः पासूनच श्री गणेश निर्माण केले. तिनं पूर्णपणे निरहंकारी - ज्यांना अहंकार हा शब्दच माहीत नाही - अशा आपल्या मुलंयी अवोधिता आणि त्यांच्या शक्तीचं रक्षण केलं. हे सर्व एखाद्या पुण्यात्म्यालाच मिळतं, ज्यानं पूर्वायुष्यांत खूप चांगलं कार्य केलं आहे. ज्याला समजलं आहे की कीमार्थ ही इतर कुठल्याही शक्तीपेक्षा मोठी शक्ती आहे आणि त्याच्या पावित्र्याचं आणि शुद्धतेचं रक्षण करण्यांत ती सदैव तत्पर असते. तुम्हाला माहीत आहे की आपल्या शरीरांत ती कुंडलिनी रुपांत असते. म्हणजेच ती अत्यंत शुद्ध, पवित्र आहे. आत्मा होण्याची इच्छा सगळ्यांत शुद्ध इच्छा, पवित्र त्याच्यावर कसला डाग नाही, तिला फक्त शुद्धताच हवी असते. दुसरी कुठलीही इच्छा नाही फक्त स्वतःच परमात्मस्वरूपांत होण्याची इतर सर्व इच्छा संपलेल्या असतात.

तुम्ही आशीर्वादित आहांत. म्हणून तक्रार करण्याऐवजी किंवा वरचढपणा दाखवण्याऐवजी ही तुमच्यावर फार मोठी कृपा झाली आहे हे लक्षांत घ्या. फार मोठी कृपा, तुम्हाला पूर्णपणे क्षमा केली आहे आणि एवढे महान आशीर्वाद तुम्हाला मिळाले आहेत. त्याला योग्य राहण्यासाठी तुम्ही फार मेहनत घेतली पाहिजे. स्वतःला दोषी मुळीच न मानतां नम्र व्हा आणि ऋणी व्हा. आजपर्यंत तुम्ही इतकी वेडीवाकडी कामं केलीत तरीही तुम्हाला देवता बनवलं आहे. हे चरणाभूत - सोमरस - ज्यानं

पूजेबद्दल उपदेश

तुमच्या आईचे पाय धुतले ते प्र्यायला तुम्हीच योग्य झाल आहांत.तुम्ही आता या उंच स्तरावर आला आहांत मग तुम्ही कसली तक्रार करत राहणार ?

मला तुमच्यापैकी कुणीही , पुरुष वा महिला कोणीही , अपराधीपणाची भावना मनांत मुळांच बाळगायला नको असं वाटतं.हा तुमच्यातला फार मोठा दोष ठरेल.तुम्हाला माहीत आहे की त्याचाच पुढें उलटा परिणाम होतो.त्याचा कांही उपयोग नाही.पण आपल्याला जेव्हां हे समजू लागतं तेव्हां त्याबद्दल आपण नम्र झालं पाहिजे.अपराधी नाही तर विनम्र.तुम्ही जर नम्र बनला नाहीत , आक्रमकपणे सहजयोगांनून काय मिळालं अशी तक्रार करत राहिलात आणि स्वतःजवळच असलेल्या तुमच्या क्षमतेची जाण ठेवली नाहीत तर तुम्हाला काय मिळणार ? तुमच्यातील सर्व दोषांची क्षमा करून तुमची कुंडलिनी जागृत झाली आहे हे तुम्हाला माहीत आहे.

आज इथें आपण परमेश्वराचे दूत म्हणून जमले आहोत.तुम्ही नम्र व्हायलाच हवं.तुमचा भूतकाळ कसाही असो , तुम्ही कितीही चुका केल्या असतील तरी मी आतां तुमच्या जवळ आहे.अपराधी वाटून घ्यायचं नाही हे जरा विचित्र वाटेल पण तुम्ही स्वतःकडे बघण्याचा प्रयत्न करा.आपण जसे आहोत तसेच स्वतःला वधुं या आपण अवोधिता व निरागस पावित्र्य हरवून बसलो तर प्रथम हा अहंकार प्रबळ व्हायला लागतो आणि मग आपलं कांही तरी चुकलं असं म्हणुं लागतो.कुंडलिनी ही तुमची शक्ति आहे.तीच तुमचा आधार आहे.ती पवित्र आहे.अवोधिता ही तुमचं सामर्थ्य आहे.ती नष्ट होणं हे आपल्याकडून होणारं प्रथम पाप ठरेल.म्हणून तिच्याबद्दल आपण नम्र होणं फार महत्वाचं आहे.त्यानंतरच आपण कांही प्राप्त करून घेऊं शकू , ते म्हणजे एखादं साम्राज्य नव्हे किंवा सुखोपभोगी जीवन नव्हे तर सदाशिवांच्या पवित्र राज्यांत प्रवेश.

शिव हे मूर्तिमंत क्षमा आहेत. ते सगळ्यांना क्षमा करतात. अगदी राक्षसांनासुद्धां पण त्यांना आत्मसाक्षात्कार देतां येतो का ? पिशाच्यांनासुद्धां क्षमा करतां येईल पण त्यांची ' जागृति ' होऊं शकेल काय ? नुसती क्षमा हा एक भाग झाला नुसती क्षमा मिळाली , अगदी शिवाकडूनही म्हणजे काय झालं ? त्याचं आयुष्य वाढणार आहे कां ? आणि तसं झालं तरी त्या आयुष्याला काही अर्थ असेल का ? जे लोक निष्पाप नाहीत ते आनंद देऊ शकत नाहीत.ते स्वतःही फार त्रासदायक जीवन जगतात आणि दुसऱ्याचं आयुष्यही अर्थहीन , त्रासदायक करतात.अहंकारीपणा हा बालकाचा गुणच नव्हे.आपण मुलांसारखं झालं पाहिजे आणि तसे तुम्ही नसलात तरी तुम्हाला जागृति मिळाली आहे.आणि आतां तुम्ही देवांच्या यरोवरीचे झाला आहांत.नव्हे त्यापेक्षांही उंचीवर आला आहांत.तेव्हां आपलं भुषण कोणतं तर नम्रता , निर्मलता , साधेपणा , वलखीपणा , आगाऊपणा , दुसऱ्यांना कमी लेखणं , दिखाऊपणा नव्हे तर संपूर्ण शरणागति , 'मी' पणाच्या सर्व वृत्तिसुद्धां अर्पण करून शरणागति.

ज्या कल्पना साऱ्या विश्वाला लागू होत नाहीत त्यांना निर्मल-पवित्र देवतेजवळ धारा नाही.तीच त्या पवित्रतेची खुण आहे कारण तोच तिचा स्वभाव , स्वधर्म आहे.सर्व प्रकारचें भेदभाव , जातिपाति , धर्मांधपणा , ज्यामुळे माणूस

माणसापासून , महिला महिलांपासून , देश देशांपासून दुरावला आहे.या सर्वांना तुम्ही अवोधिंत झाला कीं धाराच रहात नाही.पण हे बौद्धिक स्तरावर मिळणार नाही तर कुंडलिनी जागृत झाल्यावरच हे घडणार आहे.पण त्यांत सातत्य येण्यासाठी तुमच्या अंतरंगात सुधारणा झाली पाहिजे - बाहेरची सुधारणा नाही.म्हणून मुळांकडे , मुलाधाराकडे लक्ष घ्या.तेच तुमच्या व्यक्तिमत्त्वाचं मूळ आहे , त्यातूनच तुमची सर्वांगीण वाढ होते.म्हणून तुमचं लक्ष मुळांकडे ठेवा , फाद्यांकडे नको , आत्मपरीक्षण करा आणि मुळांची वृद्धि करा.पाश्चिमात्य समाजामध्ये याचीच उणीव आहे हे तुम्हालाही आता समजेल.तुम्ही तुमच्या मुळांना विसरला आहांत , म्हणून स्वतःला सामोरे जा आणि मुळांपर्यंत पोचा , मी तुमच्या पाठीशी आहे.आपल्याला मुळांशी गेलंच पाहिजे.

ही पवित्रता तुमच्यामध्ये प्रस्थापित पुनःप्रस्थापित होऊं दे.आज तुम्ही सर्वांनी शपथ घ्या - हा नववर्षाचा सण आहे - आम्ही आमच्या गलिच्छ भावना , अरेरावी स्वभाव , अधिकार गाजवण्याची वृत्ति , अहंकारी वागणं हे सर्व त्याज्य करणार .'' त्यांचा काय उपयोग आहे मला कळत नाही जोपर्यंत तुम्ही हे सर्व अर्पण करून शरण होत नाही तोपर्यंत ही पावित्र्याची शक्ति , श्रीगणेश तुमच्या आज्ञाचक्रावर जागृत (प्रसन्न) होणार नाहीत.आपण आजपर्यंत जे केलं त्यातून आपल्याला हेच शिकायचयं की आपण सर्वांबरोबर , इतर सहजयोग्यांबरोबर , आपापसांत खुप नम्र व्हायला हवं , प्रेमळ व्हायला हवं , विश्वमानवासारखं व्हायला हवं.

आतां असं पहा.एकाद्या झाडाची मुळंघ गेली , तर वाळून जातं , त्याच्यापासून सावली मिळत नाही , आणि नंतर ते मृतप्राय , मयाण दिसायला लागतं.मरता-मरतांही कोलमडून एकाद्याच्या अंगावर कोसळत.त्याचे काटे पण फार बाईट असतात.हे जणू बाळूच्या प्रदेशांत येणारे काटेच.तसंच एखादा समाज जेव्हां अगदी खालच्या पातळीवर - एकमेकांवद्दल द्वेष , सुखोपभोगी वगैरे - त्यातून कमळ वा गुलाब फुलणार नाही.पण तुम्ही या देशांत कमळ बनला आहात , तुमचा जन्म चिखलात झाला असला तरी आतां स्व-स्वरुपात या.तुम्ही कमळांसारखे सुंदर होता.या चिखलात पडल्यावर चिखलच होऊन गेलात आणि आतां पुन्हा वर आलात , पण तुमचं मूळ स्वरुप तेच राहिलं.आतां जरी कमळ झाला असला तरी त्याला अजून सुगंध नाही.सुवासिाशिवाय कमळ असतं का ? सुगंध कमळाला असलाच पाहिजे.या सुगंधामुळेच चिखलातील धाणीचा दर्प जातो.तुम्हाला भारतीय सहजयोग्यांपेक्षा पुढं जायचं आहे.पण याउलट सगळ्यांमध्ये आगाऊपणा वधुन मला खुप आश्चर्य वाटतं.ते सारखे वाच्याबद्दल , त्याच्याबद्दल , एकमेकांवद्दल रडगाणी गातात व तक्रारी करतात.हे कां होतं , ते स्वतःला कोण समजतात ? कारण तुमच्या मुळांची अजून वाढ व्हायची आहे.

एकदां तुमची मुळं वाढू लागली की तुमच्या वागण्यामध्ये नम्रता लगेच दिसायला लागते.हृदयापासून जी नम्रता मिळत नाही ती कुत्रिम वाटते.तुम्ही पवित्र झाल्यावर , अवोधिंत झाल्यावरच ती दृग्गोचर होते.अवोधिंत म्हणजे नुसते नीतिमान नाहीत , नीतिमत्ता म्हणजे अवोधिता नव्हे , पुष्कळ लोकांना वाटतं की नीतिमान व्हायला हवं , पण तेवढंच नाही तर उपभोगवादी वृत्ति पण बदल्यला

पूजेबद्दल उपदेश

हवी, कांही लोकांना मुलापेक्षा घरातल्या कार्पेटची जास्त काळजी असते. नको त्या गोष्टीबद्दल, ज्या वस्तू कायमच्या याच जगांत शेवटी सोडून जावचं आहे अशा वस्तूबद्दलही दिवसभर वादविवाद करत राहतात. सुखलोलुप वृत्ति ही हिट (Hit) आहे, तीच तुमच्यातील अबोधिता नष्ट करते.

माझा तर अनुभव हा आहे की एखादी वस्तू मी दुसऱ्या कुणाला दान केली तर त्यांतून मलाच आनंद मिळतो. हा माझा नेहमीचा अनुभव आहे, घेण्यापेक्षा देण्यांतून मला आनंद मिळतो. मी म्हणजे तुम्हीसुद्धा कांहीतरी दुसऱ्याला देऊन बघा आणि त्यातून होणारा आनंद मिळवा. आतां ती वस्तू तुम्हाला नको आहे म्हणून देऊन टाकायची असा याचा अर्थ नाही, खरं म्हणजे ने अशाच हेतूने दिलं जातं, कारण कदाचित कुठलीही वस्तू बाळगायची म्हणजे त्रासच आला. अगदी साधी वस्तुसुद्धा कुठलीही वस्तू बाळगायची म्हणजे स्वतःच ते वस्तुरूप होणं ही एक गुलामी आहे. त्यांमं तुमच्या प्रगतीमधें अडयळा येतो. मिळवणं आणि देऊन टाकणं म्हणजे एका हातानें घेणं आणि दुसऱ्या हातानें देऊन टाकणं.

भौतिक जीवन म्हणजे सुखकारक वस्तु निर्माण करणं, एखाद्या कपांतून अमृत देण्यासारखं असेल, प्रेम-शक्तींमं भरलेलं, तर ठीक पण तो कपच तुम्ही खाऊन टाकणार नाहीत. मला दिसत ते भौतिक जीवन हे हा कप खाऊन टाकण्यासारखं आहे, त्यातल्या अमृतासारखं नाही. कपाला महत्त्व आहे की त्यातल्या अमृताला? समजा तुम्हाला सोन्याच्या कपांतून विष दिलं तर कप सोन्याचा म्हणून तुम्ही ते विषही घेणार कां? कुणी जाणूनवजून सोन्यातल्या कपातून, केवळ कप सोन्याचा म्हणून विष प्यायला तयार होईल कां? एवढी साधी गोष्टपण लोकांना समजत नाही. भौतिक बाह्य वस्तुपासून कायमच सुख मिळणार नाही हा अर्थशास्त्राचा मूळ विचार आहे.

माझ्या अबोधिततेमुळं मी जिथें वस्तु सगळ्यांत कमी किंमतीत मिळेल तिथें जाते. आणि त्या दुसऱ्यांना देता येतात म्हणून मला त्यांतून खूप समाधान मिळतं. म्हणून मी म्हणेन, आणि आत्म्याच्या अंतःशक्तीतून, पवित्रतेतून, म्हणेन की तुम्ही आनंद मिळवण्याची शक्ती गमावून बसला आहांत, आनंदाचा नाश करणारे आहांत, दिवसभर तुम्ही एवढंच काम करतां - मी या जिभेंतून कटु भाषा बोलताना माझे दोन्ही हात जोडून घेते कारण तुमचं मन दुखेल याची मला जाणीव असते, तुमचं मन जास्त दुखावणार नाही याची काळजी घेते. तुमचं हृदयच जणू मी माझ्या हातांत सांभाळते म्हणजे तुमचं मन दुखावणार नाही. भाषा कटु नकती पण त्या भाषेंतील सत्य कटु होतं, म्हणूनच तर मी हात जोडून तुमचं हृदय सांभाळून घेतलं होतं म्हणजे तुमच्या मनाला त्याच्या वेदना होणार नाहीत.

कुणालाही दुखवण्याकरतां तुम्हाला फक्त तोंडच उघडावं लागतं. पण अशा बोलण्यातून राग-दोषाच्या कितीतरी लहरी तुम्ही स्वतःमधेंच निर्माण करता. उलट मला दिवसाचे चोवीस तासही प्रेम करायला कमी पडतात. आतां मी साठ वर्षांची झाले पण प्रेम करायला हा एवढा काळहि अपुरा पडला याची खंत वाटते. हा प्रेमाचा स्रोत इतका जोरदार आहे की कधी कधी माझ्या शरीराला तो पेलवत

नाहीं, मग मला वाटू लागतं की आपण इतकं प्रेम देतो त्यांत कांही चुक तर नाही ना? अशा पूजेमध्येही साध्याशा निमित्ताने माझी काय अवस्था होते हे तुम्हाला माहित आहेच. मला तुम्ही पूजेला बोलवता त्यावेळी तिथें काय आणखी होणार याचीच मला कधी कधी भीति वाटते. मग कुणीतरी प्रश्न विचारेल., "माताजी, आम्ही तुमच्याकडून सर्व चैतन्यलहरी खेचून घेतल्या कां?" हे अगदी उघड आहे पण म्हणूनच मी ते बोलून दाखवीत नाही. मी जर तसं कांही म्हणाले तर तुमची विशुद्धि पुन्हा पकडेल आणि तुम्हाला कमी प्रमाणांत चैतन्य लहरी मिळतील.

पण आतां समय आला आहे की आता तुम्ही तुमच्या वागण्यामधून देवाचंही मन बदलू शकाल. रागीट देवता असली तरी तुम्ही तिला प्रसन्न करून घ्याल. या पाश्चिमात्य लोकांमध्ये कोण याला लायक बनणार आहे? तुम्हीच आज मला सांगा. तुम्हालाय या कामाकरितां निवडलं आहे, तुमच्यावर विशेष मेहनत घेतली आहे ज्यामुळे कारुण्य-देवता जागृत होईल आणि ते इतरांना हितकारक होईल असा समय येईल. ज्यांचा अहंकार गेला नाही त्यांची सहजयोगांत काय अवस्था होते तुम्ही पाहिलंच आहे. आमच्या एका प्रोग्रामला हजार लोक जमले, पण नंतरच्या बैठकीला त्यातले तीनच. हे इकडचं वैशिष्ट्य आहे. माझ्या आयुष्यातील मोलाचा काळ मी या देशांत (इंग्लंड) आणि पाश्चात्य लोकांमध्ये घालवला आहे. तरीसुद्धा या उद्धटपणाचं मला कधी कधी नवल वाटतं. एकमेकांमध्येच नव्हे तर माझ्याशीसुद्धा हा उद्धटपणा! कधी कधी तर ते उद्धटपणं माझ्यांशी कसे वागू शकतात हेच मला समजेनास होत. त्याचं माझ्याशी बोलणं, माझ्याबरोबरचं वागणं चंगैरे पाहिल्यावर ते असे कसे असू शकतात हेच मला समजत नाही.

माझं काम फार नाजूक आहे. तुम्ही आधीच दुःखी लोक आहांत कारण तुम्हीच स्वतःला दुःखी बनवलं आहे. दुसऱ्या कुणीही तुम्हाला त्रास दिला नाहीये तर तुम्ही स्वतःहूनच अगदी नकळत हा त्रास आपल्यावर ओढून घेतला आहे. प्रत्येक लहान-सहान गोष्टीमधून हा त्रास तुम्ही करून घेत आहांत. आणि याच त्रास करून घेण्यांतून तुमच्यांत अपराधीपणाची भावना रुजली आहे आणि त्यामुळं तुम्ही इतरांना दुःखी करता, इतकं हे सोपं आहे, म्हणून तुम्ही स्वतःलाच दुःखी करू नका, त्याची कांहीही जरूरी नाही. एवढंच लक्षांत ठेवा की दुसऱ्याशी कठोरपणं वागण्याची तुम्हाला अजिबात जरूर नाही. तुमचं सर्व वागणं मधुर, आल्हाददायक असलं पाहिजे. तुमच्या मनांत सर्वांबद्दल करुणाच असू दे. (आता मानसशास्त्रज्ञ तुम्हाला तुमच्या या मनोवृत्तीच कारण सांगताना म्हणतील की "तुमची इच्छा-शक्ति दांडगी असली पाहिजे. तुम्ही असं कठोर राहिल्या नाहीत तर दुसरे लोक त्याचा फायदा घेतील." पाश्चात्य लोकांकडून कोण कसला फायदा करून घेणार आहे? हें म्हणणचं अगदी मूर्खपणाचं आहे. ज्या लोकांनी साऱ्या जगावर अन्याय केलं त्यांनीच असं म्हणणं हे चुकीचं आहे. मला समजत नाही की हे लोक - मानसशास्त्रज्ञ - असं समर्थन कसं करू शकतात.)

जिकडे-तिकडे, कुठल्याही वेळीं हा उद्दामपणा दिसून येतो. स्वियांमध्येही हा दुर्गण दिसल्यावर मला फार आश्चर्य वाटलं. मी वेलिजयमला गेले होते तिथल्या

स्त्रिया तर या इंग्रजी महिलांपेक्षाही वाईट फारच भयंकर, अगदी बेकार ! विद्यारुच नका.त्यांच्यामधे प्रेम नाही, प्रेमळपणा नाही, कांही-कांही नाही.नुसता दिखाऊपणा आणि सारख्या सांसारिक विषयांत दंग, अगदी लकडासारख्या शुष्क.वर त्यांना म्हणे आत्मसाक्षात्कार हवा.कुठलातरी मोठेपणा हवा नुसता. त्यांना काय वाटतं हेंच मला समजत नाही.

आजचा दिवस पवित्रतेचा आहे.या इंग्लंडमधल्या महिलांकडून मला खुप आशा आहेत.इथले पुरुष कांहींच बोलत नाहीत.या बाबतीत बेल्जियममधला प्रकारच वेगळा, कुठलाही पुरुष तोंडातून शब्दच काढणार नाही, त्यांची तोंडच जणु बंद करून टाकली आहेत.माझ्यावर विश्वास ठेवा, त्यांच्या तोंडाला बायकांनी कुलुपं घालून ठेवली आहेत.फार भयंकर.ज्या देशांत फक्त बायकाच बडबड करतात.पुरुषांना बोलूच देत नाहीत त्या देशाचं पुढे काय होणार आहे ? हे फार वाईट आहे, याचा विचार झाला पाहिजे हे सर्व करून या बायकांनी काय मिळवलं ? आपल्या भारताचा पंतप्रधान तरी स्त्री आहे.त्या बायकांनी काय मिळवलं ? नुसतं घरांत चार मांडी-कुंडी घुवायची, डामडोल करायचा याच्याशिवाय चांगलं कांही करणंच नाही.मला तर हे समजतच नाही.मग कुठल्या गोष्टींचा त्याग करणं त्यांना जमेल ?

सहजयोग आतां एका नवीन वळणावर आला आहे.याची तुम्हाला आठवण करून देणं माझं काम आहे.सहजयोगाबद्दल कांही भलत्याच समजुती, कल्पना वगैरे करूं नका.तुम्ही दुसऱ्या कुणावर नव्हे तर स्वतःवरच उपकार करायचे आहेत.जपून रहा.माझं सांगणं गंभीरपणे लक्षात घ्या.आतां तुम्हाला विशेष उन्नत व्हायचं आहे.नुसती माझी पूजा करून भागणार नाही एवढंच माझं म्हणणं समजावून घ्या.आतां तुम्ही स्वतःशीच प्रार्थना करा, तुमच्यांतील सर्व देवांचीच पूजा करा.त्यांना जागृत करा.सर्वांत प्रथम देवी.देवता म्हणजे तुमच्यांतील नम्रपणा, अयोधिता आणि सहजपणा.त्यांचीच पूजा करा.त्यांना जागृत आणि प्रसन्न करून घेतल्याशिवाय तुमचं संरक्षण होणार नाही, तुमची प्रगति होणार नाही.

स्त्रीचे मोठेपण ती किती स्वार्थत्याग करते यावरून कळते.हे एक आव्हान आहे.तुम्हा सर्व 'जागृत' झालेल्या स्त्रियांना माझं सांगणं आहे की तुम्ही स्वतः आधी नम्र व्हा.नम्र झाल्याशिवाय तुमच्यातील गुणांचा आविष्कार होणार नाही, तुम्ही उलट प्रत्येक बाबतीत आक्रमक आग्रही राहतां, कशाबद्दल ? तुम्ही असे उद्धट व कासावीस होणारे असाल तर या पवित्रतेची पूजा होणं अशक्य आहे.ही पवित्रता अगदी साधीसुधी देवता आहे.फार साधी.तुमचे कसले बेत आहेत आणि तुम्ही कशाला महत्व देतां हे तिला समजत नाही.तिचा मुख्य गुण ही पवित्रता आहे आणि तिला हें माहित आहे, त्याला ती धक्का लावूं देणार नाही.तीच तिची संपत्ती आहे.तेच तिचे ऐश्वर्य आहे.तोच तिचा मोठेपणा आहे.आणि ती कुणालाच धाबरत नाही म्हणून ती नम्र आहे.ती आक्रमक नाही, पण ती कुणाला हल्ला करूं देणार नाही.सात्विक पावित्र्याला धक्का लावायला कुणी धजावत नाही.

मी पुन्हां एकदा सांगते की सहजयोगाचं नवीन पर्व सुरु झालं आहे.

सहजयोगाबद्दल भलत्या कल्पना करूं नका.त्यांनं तुम्हाला सर्व आशीर्वाद दिले आहेत.तुम्ही आतां प्रकाशात आला आहात.सहजयोगाचा दुरुपयोग करूं नका, स्वतःला सुधारण्याचा प्रयत्न करा.आश्रमांत राहूनही तुम्ही तक्रारीच करणार असाल तर तुम्ही बाहेर पडणं चांगलं.तो तुमच्या सोयीसाठी नाहीये.तुमची कुणाला जठर नाही.मी म्हणते हे लक्षांत ठेवा.कुणालाही तुमची जठर नाही.तुम्ही खरे साधक असाल, तुम्हाला तुमच्या मुळापर्यंत जायचं असेल, तर सर्व कांही मिळेल कारण तुम्हाला तुमची स्वतःचीच जठर आहे.पण असं मुळापर्यंत पोचायला उद्धट न होतां नम्र झालं पाहिजे.

आपली प्रगति कां होत नाही हे आपणच समजून घ्यायला हवं.खरं म्हणजे ज्यांना आत्मविश्वास नसतो तेच उद्धटपणा करतात.ज्यांचा 'स्व' जागृत होत नाही त्यांचाच आत्मविश्वास मरून जातो.तुमच्यातला खरा 'स्व' जागृत होऊं दे 'स्व' जागृत नसल्यामुळेच सगळे प्रश्न निर्माण होतात आणि तक्रारी सुरु होतात.खरं म्हणजे प्रश्न तुमच्यांतूनच निर्माण होतात.म्हणून खरं तर देवानेच तुमची तक्रार करायला हवी.कारण त्याच्यामुळेच तुम्हाला मानव-जन्म मिळाला, त्यांनं तुम्हाला भूतलावर सर्व सुखं प्रेमानं दिली, तुम्हाला आत्मसाक्षात्कार दिला, आत्म्याचा प्रकाश दिला, कांहीही घायला कमी केलं नाही-आणि तरीही तुम्ही त्या परमेश्वराबद्दलच तक्रार करतां ? " मला बरं नाही, मी बरा व्हायला हवा, मी चुकलो " वगैरे तुम्हीच कुरकुर करत आहांत.असं कुरकुरत बसाल तर पस्तावाल.

ज्यांना जागृति मिळत नाही असे पुष्कळ लोक गर्बिष्ट असतात." माताजी मला कांहीच जाणवत नाही, कांहीच वाटत नाही." अशा बेळी तुम्हालाच लाज वाटली पाहिजे, आपण कशाला तरी मुकलो आहोत एवढी तरी जाणीव घ्यायला हवी.कांहीतरी चुकत असेल आणि ते जाणण्याची इच्छा असेल तर स्वतःलाच म्हणा " माझं कुठेती चुकतच, मी सुधारायला हवं." उलट तुम्ही म्हणतां " मला कांहीच वाटलं नाही, कांहीच कळलं नाही." ज्ञान हे अयोधितेतूनच प्राप्त होतं.हे ज्ञान खेड्यातल्या किंवा अगदी साध्या माणसात उपजत असतं.ते कसले बेत करत नाहीत.तुम्ही त्यांची मजा करायचा प्रयत्न करा म्हणजे तुमचीच फसगत झाल्याचं तुम्हाला शेवटी कळेल.खेड्यातल्या एकाद्या खेडवळ पण साधा, जमिनीवरच राहणाऱ्या माणसाची चलाखी दाखवून गंमत करायला बघा, तुम्ही मोठे शिकलेले, एम्.ए.पी.एच्.डी असलात तरीही तुम्हाला अर्ध्या-एक तासातच कळून येईल की तुम्हीच स्वतः अगदी मूर्ख आहांत.संस्कृतमध्ये म्हण आहे " विद्या विनयेन शोभते " म्हणजे विद्येला विनयानेच शोभा येते.सुशिक्षित माणूस जर नम्र नसेल तर त्या शिक्षणाला कांहीही अर्थ नाही.

सर्वसाधारण परिस्थितीत खरं काय ते कळू शकतं.पण तुम्ही अहंकार गाजवू लागलात की खरं काय आहे हे कळनेनास होतं.मग तुम्ही कांहीतरी विपरीत कल्पना करता, स्वतःला स्वर्गातील राजा समजून लागता.तुम्हाला शुद्ध इच्छा असेल तर सत्य कळेल, नुसती कल्पनाच करत बसाल तर त्यांतच वाहून जाल, मग तुम्ही स्वतःला भलतेच कोणीतरी समजाल जे पूर्णपणं असत्य असेल.तुम्ही आत्मा

पूजेबद्दल उपदेश

आहांत आणि या तुमच्या खऱ्या स्वरूपांतच स्वतःकडे बघा. आत्मा हा सर्व व्यापी आहे, तोच तुमच्यातील अबोधिता आहे, पवित्रता आहे, तुमचं शुद्ध रूप आहे. त्याचा आदर करा. तुमच्यातील पवित्रतेचा, जी तुमचं मूल स्वरूप आहे. त्याचा आदर करा. ती जर तुमच्यांत नसती तर मी तुम्हाला आत्मसाक्षात्कार देऊ शकले नसते, सगळीकडून मारा होऊनही ती टिकून आहे याची खात्री बाळगा तसं जर नसतं तर तुम्हाला आत्मसाक्षात्कार मिळालाच नसता.

सहजयोग जेवढां शिकू व आत्मसात करू तेवढी जास्त नम्रता आपल्यामधे यायला हवी. तेच आपले वैभव आहे. भूषण आहे, सर्टिफिकेट आहे. त्याच मार्गातून आपण दुसऱ्यांच्या अंतःकरणांत शिरणार आहोत, दुसऱ्या साधकांशी जवळीक करणार आहोत. नम्रपणा बाणवणं, कुठल्या प्रकारे आणि कोणत्या उपायांमधून आपण विनम्र होतो हे समजणं हीच निर्मल विद्या - आपण नम्र कसं व्हायचं - आहे. एकदा खऱ्या अर्थाने नम्र झालात की मग "ही माझी बायल आहे. ही माझी फळ आहे. हे माझं खाणं आहे, हे टेबल हा ग्लास माझा आहे" असं तुम्ही कधी म्हणणार नाही.

अबोधित झाल्यावर सर्व वस्तूंमधून आनंद मिळवण्याची शक्ति तुम्हाला मिळेल. माझ्याकरता बोलायचं तर मला भुतांच्या संगतीत जेवायला लागतं (भाग पडतं) किंवा भुतंच खाऊन टाकावी लागतात. त्यांच्याबरोबरच नव्हे तर त्यांनाच खाऊन टाकावं लागणं म्हणजे अतीथ झालं. म्हणून भुतं आरुढ झालेल्या लोकांचाही तुम्ही तिडकारा करू नका. ते उदट असतील तर त्यांनाच बंधन घ्या, याच मार्गाने त्यांना ठीक करायचा प्रयत्न करा. जर तुम्ही त्यांच्याबरोबर वाद-विवाद करून त्यांना समजावण्याचा प्रयत्न कराल तर ते अशक्य आहे. म्हणून 'निर्मल विद्ये'चा उपयोग करा. असा नम्रपणा हीच तुमच्यातील चैतन्यलहरींच रक्षण करील. जसं प्रत्येक शिरेला एक आवरण असतं तसंच नम्रपणा हे पातळ आवरण आहे. नम्र असाल तर लढाई जिंकाल, नसाल तर तुमचाच पराजय. एकदा नम्रपणा मिळवला की सर्वकांही जणू विनोद होऊन जात आणि उदट, मूर्ख, भूत बनलेले सर्व लोक या खेळांतली पात्र बनून जातात.

म्हणून आपल्यातील या पवित्रतेची पूजा करू या. म्हणून उन्नत होऊन या पवित्रतारुपी हिऱ्याला नम्रतेच्या कोंदणांत बसवू या. तुम्ही इतरांवर रागवू शकता, पण सहजयोग्यांवर, माझ्यावर नाही, आणि इतरांवरही अगदी जठर असेल तरच रागचा. पण तुम्ही आपापसांत भांडणं करूनच इतरांना सहजयोग सांगू लागलात तर त्याचा कांही उपयोग होणार नाही.

तुम्ही तुमच्या आत्म्यासमोर नम्र व्हा आणि तसंच माझ्यासमोर माझ्याशी नम्र होणं फार महत्वाचं आहे. तुम्ही समजून घ्या की ख्रिस्तांनीच तुम्हाला हा नियम सांगून ही काळजी ध्यायला सांगितलं आहे. माझ्यासमोर वागतांना मला तुमच्यामध्ये जरासादेखील उदटपणा घालणार नाही कारण मग मी कांही करू शकणार नाही. तुम्ही माझ्याशी जोपर्यंत नम्र आहात तोपर्यंत मीच सर्व कांही करणार आहे. पण जेव्हा तुम्ही माझ्याशी उदटपणा दाखवाल तेव्हा दुसरं कोणी

तरी, पुष्कळ हजारांनी दुसरेच कोणीतरी कामांत येतील आणि मग मात्र तुम्ही मला दोष देऊं नका. तुम्ही माझ्यापासूनच जन्माला आला आहांत म्हणून तुम्हाला सर्व संरक्षण माझ्याकडून मिळत आहे. समजा तुम्हीच तुमच्या घराच्या छपराला भोक पाडलं तर मग त्यांतून पाणी गळायला लागल्यावर काय करणार आहांत ? म्हणून म्हणते की तुम्ही तुमच्या छपराला आधीच भोक पाडून ठेवली आहेत. ज्या छपराला तुम्हाला आडोसा मिळायचा त्याच्यातच तुम्ही भोक केलेत तर पाऊस आत येणारच. तरीही तुम्ही म्हणाल की या छपरालासून संरक्षण नाही तर मी म्हणेन तुमचं डोकंय कमी आहे. तर हे असं आहे आणि हाच माझा आणखी एक इशारा आहे.

म्हणून आजच्या या दिवशी गौरीमाता श्री शिवाच्या पूजेला बसली. तिने शिवलिंग बनवले आणि त्याच्यासमोर बसून त्याला सिंदूर लावत म्हणाली " हे आपल्या मीलनांचे प्रतीक आहे म्हणून त्याच रक्षण करा. मी त्याची काळजी तुमच्यावर सोपवीत आहे." शिवाला ती म्हणाली. " तुम्ही माझं रक्षण करता, मी तुम्हाला पूर्ण शरण आले आहे " असं म्हणून ही गौरीमाता, म्हणजेच तुमची कुंडलिनी परमात्म्याला शरण गेली. आतां तुम्हीच या कनेक्शनला सांभाळा. मी आतां सर्व विसरले आहे, सर्व तुमच्या चरणी ठेवलं आहे. मला उन्नत करा, माझा उदार करा. मी माझं पूर्वआयुष्य टाकून दिलं आहे, पूर्वीच्या 'मी' ला पूर्ण विसरले आहे. आता माझ्या उन्नतीशिवाय मला दुसरी कसलीही इच्छा नाही, मला तुमच्यात सामावून घ्या. इतर कशाचीही मला फिकीर नाही. आता इतर सर्व इच्छा संपल्या आहेत. आतां मी माझ्यातील आत्म्याला पूर्णपणे शरण आले आहे. आता मला आणखी पुढं जायचं आहे. उंच जायचं आहे. भौतिक जीवनापासून दूर जायचं आहे. मला आतां वेगळं अस्तित्त्वच नको, मला आत्माच बनू घ्या, पूर्ण आत्मा.

आत्तापर्यंत जे कांही झालं ते विसरा. ती उन्नति. ते उत्थान हें अगदी सहज, गतीने होणार आहे. अगदी या क्षणी, आणि पुढे कधीही तुम्ही ते मिळवू शकाल जर तुम्ही आत्म्याच्या विरोधांतल्या सर्व गोष्टींचा त्याग कराल. आत्म्याच्या विरुद्ध जे जे आहे त्या सर्वांचा त्याग केला पाहिजे, हीच शुद्ध इच्छा आहे. हीच कुंडलिनी आहे. हीच पवित्रता आहे. आत्म्याशी पूर्णपणे एकरूप होणं, बाकी इतर सर्व वस्तूंना अर्थ नाही. त्यांना किंमत नाही. तुमच्याजवळ कितीही संपत्ति असू दे, कुणाबरोबरही तुमचा विवाह झालेला असू दे, कुठंही कसलंही काम करत असाल, कुठल्याही परिस्थितीत असाल, कुठल्याही देशात राहणारे असाल - तुम्ही फक्त आत्मा आहांत, आणि जर आत्मा झालांत तर तुम्ही मोठ्या उच्च स्थितीला याल आणि परमेश्वराच्या साम्राज्यात याल. तिथे मग सर्व वाईट गोष्टी नाहीशा होतील. जसं कमळ उमलल्यावर चिखल पूर्णपणे नाहीसा होतो. त्याचप्रमाणे माझी ही सर्व मुलं शिवांच्या चरणी नतमस्तक होतील.

मी आत्तांच त्यांना (भारतीय सहजयोग्यांना) सांगत होते की तुम्ही या पाश्चात्य लोकांचं, जे अहंकाराने भारलेले असतात, जे कठोर शब्द वापरतात,

पूजेबद्दल उपदेश

अनुकरण करुं नका, तसं केलं तरच आपण आधुनिक वनुं असं समजुं नका. ते नेहमी कठोर भाषा बोलतात, "मला काय जरूर पडली आहे" वगैरे शब्द वापरतात जी आपण बोलत नाही आणि जी आपल्याला माहीत नाही कुणाशीही अशी भाषा वापरणं असंभावित आहे. "मी तुझा तिरस्कार करतो" असे शब्दच कसे तुम्हाला सुचतात? पण मला सगळीकडे हेच ऐकायला मिळतं - "माझं काय चुकलं आहे? तुम्ही मला सांगणारे कोण?" वगैरे. आम्ही अशी भाषा वापरत नाही अशी भाषा वापरणं सभ्यपणाचं लक्षण नाही. सुसंस्कृत कुटुंबातील कोणीही व्यक्ति असं बोलणार नाही कारण अज्ञानं नावांला कमीपणा येईल. इथं बस वा टॅक्सीमध्ये लोक अशी भाषा वापरतात की मलाच आश्चर्य वाटतं, त्यांची अशी भाषा मला तर समजतच नाही म्हणून मी त्यांना सांगते की बोलण्यातून, भाषेतून नेहमी प्रेम व्यक्त झालं पाहिजे आणि आपल्या रीतिरिवाजानुसार भाषा असावी.

प्रश्न : सत्य हें इंद्रियांमधून जाणण्याच्या पलिकडे आहे काय ?

श्री माताजी : अगदी बरोबर कारण इंद्रियाकडून होणाऱ्या ज्ञानांतून सत्य जर आपल्याला समजलं तर मग आणखी कशाचा शोध घेण्याची जरूर नाही. पण इंद्रियांकडून जें ज्ञान आपण मिळवतो त्यात भ्रम असतो, ते जड असते, सुस्मावहल त्यांतून कांही कळत नाही. जडाच्या पाठीमागे काय आहे हें आपल्याला कळत नाही. उदा. अणु कसा बनवायचा हे आपल्याला माहीत नाही. अॅमिबापासून माणूस कसा बनला हे आपण सांगू शकत नाही. एकाद्या माकडापासून आपण आपल्या इंद्रियांकडून होणाऱ्या ज्ञानाचा उपयोग करून माणूस बनवू शकू का? जडाच्या मागे जे सुस्मातून कार्य चालतं ते आपण करू शकत नाही. म्हणून सत्य हे इंद्रियांकडून समजणार नाही. पण एकदा आपल्याला सत्य सापडलं की त्याची जाणीव आपल्याला इंद्रियामधूनच होते. हा दुसरा मुद्दा.

भारतात मुलांना पाश्चात्य लोकांप्रमाणे ओरडत नाहीत. आपल्याला त्यांच्यावर रागवायचं असलं तर आपण त्यांचा अभिमान दुखावणार नाही अशी भाषा वापरतो. दामले साहेबांनी आज लेंगा - कुडता घातला आहे म्हणून "आपण शिवाजी महाराजांसारखे दिसता, यावं शिवाजी महाराज." आपण अशी सौम्य भाषा वापरायला हवी की त्यांना भीति वाटणार नाही. त्यांची चूक सुधारायची असेल तर आपण असंच करत होतो. दुसऱ्या तऱ्हेने ती चूक सुधारली जाणार नाही. अशा दुसऱ्या तऱ्हेच्या वागण्यांतून तुम्ही मुलांवर बचक ठेऊ शकणार नाही. तुम्ही सारखंच मुलांवर ओरडत राहिलत. त्यांचा ब इतरांचा अपमान करत रहाल तर काय उपयोग? अपमानास्पद वागवणूक, मानसिकतेला दुखावणारी वागणूक ही आपल्या रीतिरिवाज आणि संस्कारांना धरून नाही, आणि जे असे करतात ते बाहेर फेकले जातील. सहजयोगांत तुम्ही असं वागू शकत नाही, वागू नये हे मी मुद्दाम सांगत आहे.

सहजयोगी म्हणून आपली वागणूक सभ्यतेची, आपल्या पद्धति व रीतिरिवाजानुसार हवी. सहजयोगाची पद्धतच अशी आहे की लोकांशी बोलताना अतिशय सभ्यतापूर्वक, प्रेमळपणाची, गोड व आकर्षक भाषा वापरावी. तसंच

माझं अनुकरण करतांना मी क्षमा पण करते आणि प्रेम पण करते. मी प्रेमळ पण आहे हे बघा, मी रागीट बनते ते नको कारण माझ्या रागीटपणामधेही एक प्रकारचा गोडवा आहे. प्रेम आहे जे तुमच्यांत नाही. तसच माझ्याप्रमाणे प्रेमाचा व आपुलकीचा अंतःप्रवाह, पण तुमच्याजवळ नाही. म्हणून आपण नीट बोललं पाहिजे, म्हणून पहिली गोष्ट मला सांगायची आहे ती ही की तुमच्या प्रेम-व्यवहारांत कटु शब्दांना स्थान नाही. ज्यांच्या डोक्यावर भूत स्वार आहे अशा लोकांना मी ओरडते पण त्यामुळे भुत पळून जातात. तुम्ही तसे ओरडू लागलात तर भुतच तुमच्या अंगात शिरतील. भुत सहसा पळून जात नाहीत, उलट त्यांना सराव होतो, म्हणून असं करुं नका. तुम्हाला जेव्हा माझी शक्ति मिळेल तेव्हाच करा. पण ती शक्ति सध्या तुमच्याकडे नाहीये. म्हणून भूत सवार झालेल्या माणसावर तुम्ही ओरडलात तर ते तुमच्याच मानगुटी बसेल. म्हणून माझ्याप्रमाणे वागण्याचा, माझं अनुकरण करण्याचा प्रयत्न करुं नका. माझी गोष्ट वेगळी आहे. मी समजून-उमजून भाषा वापरते जे तुम्हाला जमणार नाही. म्हणून प्रेमाची, आपुलकीची भाषा वापरा.

मी आतां दोन गोष्टी मागणार आहे. आईला मागावं लागतं हे जरा विचित्रच आहे. तुमच्याकडून पाहिजे असलेल्या भेट - वस्तुपैकी पहिली गोष्ट म्हणजे तुम्ही तुमच्या व्यक्तिमत्वांतून शांती पसरवा. याचा अर्थ शांत राहणारे लोक भिन्ने असतात असा नाही किंवा मूर्खपणा सहन करणारे लोक विचित्र असतात असाही नाही पण शांत स्वभावाचे लोक शांतपणे विरोध दर्शवतात, ते कशाला धावरत नाहीत, ते कुणापुढेही नमणार नाहीत किंवा नरमाईने न पटणाऱ्या गोष्टींना मान्यता देणार नाहीत. पण मनाची ही धारणा संपादन करून तिचा वापर करायला हवा, हे फार महत्वाचं आहे. आणि दुसरी गोष्ट म्हणजे या शांततेतून दुसऱ्यांजवळचे तुमचे प्रेमच हृग्गोवर झालं पाहिजे. आश्रमांत राहणारे लोक प्रेमळ, जपणारे, आपुलकीने वागणारे व प्रसन्न स्वभावाचे मला दिसलेले आवडतील. आश्रमाचे मुख्य अधिकारी अगदी वरच्या दर्जाचे असायला हवेत. सर्वसाधारण दर्जाच्या माणसांना हे काम देऊ नये. इथे येणारे लोक आईच्या घरी म्हणून येतात, त्यांना प्रेमाची व आपुलकीची वागणूक मिळायला हवी. तुम्ही कांहीही करा, उपाशी रहावं लागलं तरी दुसऱ्यांशी तुमची वागणूक प्रेमाची व आपुलकीची असली पाहिजे. म्हणजे दुसरे लोक तुम्हाला उद्धट म्हणणार नाहीत.

दुसऱ्या कुणाबरोबर या युक्त्या वापरू नका. दुसऱ्यावर ओरडण्याची, रागावण्याची तुम्हाला मुळीच जरूर नाही. तसं कराल तर ती भुत पुन्हा तुमच्या डोक्यावर बसतील, तीच तुम्हाला प्रवृत्त करतात. त्याच्यामुळे तुम्ही असेच जास्त गुंतले जाता आणि तसंच वागतां - वागतां तुमचाच नाश होतो. म्हणून उत्तम मार्ग म्हणजे मध्यांत रहावं आणि माझ्याकडून मिळालेली शक्ति वापरून प्रेमाने व आपुलकीने सर्वांशी वागावं. ही प्रेमाची शक्ति तुम्ही वाढवली पाहिजे, मग तुम्हाला कसलीही काळजी करायचं कारण नाही. रागावण्याचं - ओरडण्याची जरूर नाही. तुम्ही कांही करणारच नाही कारण ही शक्तिच कार्यान्वित होईल. आणि तिचा

पूजेबद्दल उपदेश

प्रभावानें सारा परिसर सुंदर होईल की तिथें कुणाला कसलाच त्रास रहाणार नाही. पण तुम्ही मोठ्यानें ओरडून बोलाव तर लोक पळून जातील, विशेषतः या अहंकाराने मारलेल्या समाजात लोक तुमच्यापासून दुरावतील आणि पळून जातील.

म्हणून मी तुम्हाला म्हणते, मला सांगायलाच हवं की तुम्ही कोणीही मोठी, खूप मोठी व्यक्ति असा, आज पहिली गोष्ट तुम्ही मला धावची आहे ती ही तुमच्या बोलण्यामध्ये, तुमच्या वागण्यामध्ये, तुमच्या हृदयांत मला तुम्ही प्रेमानें प्रस्थापित करा दुसरी गोष्ट मला सांगावीशी वाटते की तुम्ही नेहमी शांत असा स्वतःशीच शांतपणे रहा. म्हणजे स्वतःशीच भांडू नका, या पाश्चात्य लोकांचा हाचं दोष आहे की ते स्वतःबरोबरच झगडत असतात. "हें मला काय झालं आहे? मी असाच आहे. चाईट आहे. मला कांहीच जमणार नाही" वगैरे मनांत ठेऊन स्वतःशीच भांडत राहिलत तर तुमची प्रगति होणार नाही. उलट तुम्ही म्हणत रहा "मला काय कमी आहे? मी ठीक आहे, मला साक्षात्कार मिळाला आहे मग माझी चूक होणारच कशी? माझ्यांत कांही दोष नाही. माझं कांहीच चुकलं नाही" हा आत्मविश्वास बाळगा आणि सर्व सुरळीत होईल. तुम्ही फक्त शांत रहा.

तुम्ही थडितलं आहे की माझ्या शांत अवस्थेमुळं कितीतरी प्रश्न सुटले आहेत. हीच शांतता तुम्ही आपल्यामध्ये बाणवली पाहिजे. ही शांतता कुठल्याही परिस्थितीत सांभाळून ठेवली पाहिजे, आणि तिचा बाहेर देखावा करायची जरूर नाही. माझ्यांतील ही शांतताच कधी कधी भयंकर होते. तसं तुमच्यांत होण्याची शक्यता नाही. तसं कधी कळं नका, तसा कधी प्रयत्नही कळं नका, तुमचं कपाळ स्वस्थ राहिल इकडे लक्ष द्या. माझ्याकडे येणाऱ्या पुष्कळ लोकांचे चेहरे विद्रुप, त्रासिक असतात. त्यांच्या कपाळावर भुत बसलेली मला दिसतात. मग मी त्यांच्यावर ओरडते आणि त्यांचे कपाळ पुन्हा शांत होतं. "हे मी करत नाही. श्री माताजीच करतात." शांत व्हा शांत झालत कीं तुमचं हृदय पण उघडेल - तुम्ही हृदय कां उघडू शकत नाही? कारण तुमचा तुमच्या स्वतःवरच विश्वास नाही. तुमची आज्ञा उघडेल, सहस्वार उघडेल आणि मग तुमचं हृदय उघडणार आहे. एकदा सहस्वार उघडलं की हृदय आपोआप उघडतं आणि मग तुम्ही शांत जीवन मिळवू शकता.

राजकारणामध्ये आपण जेव्हां साम्यवादी, भांडवलशाही किंवा लोकशाही यांच्याबद्दल जेव्हां बोलतो तेव्हां ते एक सिद्धान्त असतात पण सत्य नसतात. मी स्वतः तर एक प्रकारे खूप भांडवलवादी आहे कारण मला माझी शक्ति, माझे गुण, माझं कार्य माहीत आहे आणि ते सर्व माझंच आहे दुसऱ्या तऱ्हेने मी मोठी कम्युनिस्ट आहे कारण माझ्याजवळ इतकं सारं अयुनही दुसऱ्याला ते दिल्याशिवाय मला त्यांतून आनंद मिळत नाही. अगदी क्षणीक्षणीसुद्धां म्हणून हे सगळे सिद्धान्त एकत्र वेणार असतील तर फक्त आत्म्याच्या चरणापाशी, मध्यमार्गी असणारा फक्त आत्माच आहे आणि त्याच्यापासून दूर राहून तुम्ही

बघाल तर सर्व वस्तु वेगवेगळ्या आणि अलग-अलग दिसतील. पण तुम्ही प्रयत्न करून त्या आत्म्याच्या सान्निध्यात (प्रकाशात) आलात की सर्व कांही एकठप होऊन जातं, सुसंगत होऊन जातं आणि मग कसलाच भेद उरत नाही. मोहम्मद साहेब, दत्तात्रेय, राजा जनक, शिडीचे साईबाबा सर्व एकच होतात. एकदां तुम्ही आत्म्याच्या प्रकाशांत आल्यावर त्यांच्या तत्त्वज्ञानातही फरक उरत नाही, पण सामान्य मानवाला या स्थितीपर्यंत पेणं ही खूप मोठी गोष्ट आहे, कारण ते सत्य सोडून सिद्धांताला धिकटून असतात. सहजयोगामधील प्रत्येकाची हीच एक अडचण आहे.

परमेश्वरी कार्य सोडून इतर कामामध्ये गुंतलेल्या लोकांबरोबर मी असते तेव्हां फार एकटी असते कारण तिथें मी देवाबद्दल, देवाच्या मोठेपणाबद्दल, मानवाबद्दल त्याला किती प्रेम आहे वगैरेबद्दल मी त्याच्यांशी बोलू शकत नाही. पण एखाद्या व्यवसायाच्या मुख्य कारभाराचे सर्व नियंत्रण करणारे लोक परमेश्वरी कार्यातही पुढे आल्याचं पाहिल्यावर फार समाधान वाटतं आणि तितकीच आशा वाटते. एक दिवस असाही उगवेल जेव्हां ते ही नवीन जबाबदारी स्वीकारतील आणि मग त्यांना समजेल की ते परमेश्वराच्या राज्यांत आहेत. तोच सर्व कांही करत आहे, त्यानेच हे सर्व निर्माण केलं आहे आणि त्यातूनच त्याचा आनंद भरून वहात आहे. हे सर्व जाणून घ्यायला, आत्तांच तुम्ही म्हणालत ना सर, तसे तुम्ही नशीबवान साधक असायला पाहिजे. मानवप्राण्यांना शेवटी साधकच बनायचं आहे कारण बौद्धिक स्तरावरून होत असलेल्या सर्व संकल्पना आणि सिद्धान्त यामध्ये एक चांगली गोष्ट आहे ती म्हणजे ते सर्व कार्य उघड आहे आणि त्याला शेवटही आहे. मानवप्राण्याकडून होत असलेली सर्व निर्मिती एका विशिष्ट दिशेनेच पुढं सरकत असते आणि मग कुठं तरी त्याचा शेवट होत असतो. म्हणून आपले सर्व सिद्धान्त आणि कल्पना कालांतराने निकालात निघतात.

खरं म्हणजे ही सद्दस्तु जेव्हा करणेचा आकार घेते, तेव्हां तुम्हाला त्याच्याबद्दल कांहीच करावचं नसतं. उदा. तुमची कुंडलिनी जेव्हां मी वर आणते तेव्हां ते मी करत आहे हे देखील मला माहीत नसतं. कारण तुम्ही आधीच सर्वजण तयार आहांत, तम्ही जणू मेणवत्ती आहांत आणि मी एक पेटलेली मेणवत्ती आहे आणि या मेणवत्तीकडून दुसरी मेणवत्ती पेटवली गेली तर ते मी केलं अस मला वाटत नाही. कारण जर मी पेटती मेणवत्ती आहे आणि तुम्ही तयार असल्यावर माझ्याकडून तुमची मेणवत्ती पेटवली गेली तर हे सर्व आपोआपच होणारं असतं. सत्य हे असंच असतं. त्याच्याबद्दल कांही कमीपणा वाटण्याचा प्रश्न येत नाही कारण ती सत्यस्थिती आहे. खरं म्हणजे मी कांहीच करत नाही. तुम्ही सर्व जण याच कामाकरतां आलेले आहांत. परमेश्वरानेंच तुम्हाला त्याकरतां सिद्ध करून ठेवलं आहे, तुम्ही फक्त स्वतः ते कवळ करावचं आणि ते जर कार्यान्वित झालं तर तुम्ही साक्षात्कारी बनता.

पुष्कळ लोकांना वाटतं की मी पुष्कळ लोकांचे आजार बरे केले, म्हणून मी एक चांगलं काम केल आहे, कदाचित् उपकारही केले आहेत, पण स्पष्ट

पूजेबद्दल उपदेश

आल्यावर त्यांच्या तत्वज्ञानातही फरक उरत नाही, पण सामान्य मानवाला या स्थितीपर्यंत येणं ही खूप मोठी गोष्ट आहे, कारण ते सत्य सोडून सिद्धांताला धिकटून असतात. सहजयोगामधील प्रत्येकाची हीच एक अडचण आहे.

परमेश्वरी कार्य सोडून इतर कामांमध्ये गुंतलेल्या लोकांबरोबर मी असते तेव्हा फार एकटी असते कारण तिथे मी देवाबद्दल, देवाच्या मोठेपणाबद्दल, मानवाबद्दल त्याला किती प्रेम आहे वगैरेबद्दल मी त्यांच्याशी बोलू शकत नाही, पण एखाद्या व्यवसायाच्या मुख्य कारभाराचे सर्व नियंत्रण करणारे लोक परमेश्वरी कार्यातही पुढे आल्याचं पाहिल्यावर फार समाधान वाटतं आणि तितकीच आशा वाटते. एक दिवस असाही उगवेल जेव्हां ते ही नवीन जवाबदारी स्वीकारतील आणि मग त्यांना समजेल की ते परमेश्वराच्या रम्यांत आहेत. तोच सर्व कांही करत आहे, त्यानेच हे सर्व निर्माण केलं आहे आणि त्यातूनच त्याचा आनंद भरून वहात आहे. हे सर्व जाणून घ्यायला, आत्तांच तुम्ही म्हणालात ना सर, तसे तुम्ही नशीबवान साधक असायला पाहिजे. मानवप्राण्यांना शेवटी साधकच बनायचं आहे, कारण बौद्धिक स्तरावरून होत असलेल्या सर्व संकल्पना आणि सिद्धान्त यामध्ये एक चांगली गोष्ट आहे ती म्हणजे ते सर्व कार्य उघड आहे आणि त्याला शेवटही आहे. मानवप्राण्याकडून होत असलेली सर्व निर्मिती एका विशिष्ट दिशेनेच पुढं सरकत असते आणि मग कुठे तरी त्याचा शेवट होत असतो. म्हणून आपले सर्व सिद्धान्त आणि कल्पना कालांतराने निकालत निघतात.

खरं म्हणजे ही सहास्तु जेव्हा कठुणेचा आकार घेते, तेव्हां तुम्हाला त्याच्याबद्दल कांहीच करायचं नसतं. उदा. तुमची कुंडलिनी जेव्हां मी वर आणते तेव्हां ते मी करत आहे हे देखील मला माहित नसतं. कारण तुम्ही आधीच सर्वजण तयार आहांत, तम्ही जणुं मेणवत्ती आहांत आणि मी एक पेटलेली मेणवत्ती आहे आणि या मेणवत्तीकडून दुसरी मेणवत्ती पेटवली गेली तर ते मी केलं अस मला वाटत नाही. कारण जर मी पेटती मेणवत्ती आहे आणि तुम्ही तयार असल्यावर माझ्याकडून तुमची मेणवत्ती पेटवली गेली तर हे सर्व आपोआपच होणारं असतं. सत्य हे असंच असतं. त्याच्याबद्दल कांही कमीपणा वाटण्याचा प्रश्नच येत नाही कारण ती सत्यस्थिती आहे. खरं म्हणजे मी कांहीच करत नाही. तुम्ही सर्व जण याच कामाकरतां आलेले आहात. परमेश्वरानेच तुम्हाला त्याकरतां सिद्ध करून ठेवलं आहे, तुम्ही फक्त स्वतः ते कवुल करायचं आणि ते जर कार्यान्वित झालं तर तुम्ही साक्षात्कारी बनता.

पुष्कळ लोकांना वाटतं की मी पुष्कळ लोकांचे आजार बरे केले, म्हणून मी एक चांगलं काम केले आहे, कदाचित् उपकारही केले आहेत. पण स्पष्ट बोलायचं म्हणजे हा सुद्धां एक विचारच आहे. कारण मी त्या माणसाला काय करते? त्याला बरी करते म्हणजे मी कांहीच करत नाही. कारण असं आहे - मी स्वतःला जेव्हां तुमच्यात बघते तेव्हां तुम्ही माझेच, माझा एक अंश

बनता. हे मी बुद्धीकडून बघत नाही तर ते माझ्या स्वतःच्या मध्य नाडी संस्थेमध्ये मला जाणवतं, मला स्पष्ट जाणवतं की तुम्ही माझाच एक भाग आहात. जेव्हां डॉक्टर साहेबांची बहीण माझ्याजवळ बसली होती तेव्हां मलाच तिच्या वेदना जाणवल्या, कारण तिचं शरीर माझाच एक भाग झाले आणि मी तिचा भाग झाले. मग मी तिला विचारलं "तुला या जागी दुखत कां" आणि ती म्हणाली "होय, तुम्हाला हे कसं कळलं?" मी म्हणाले "मी तुला या वेळी कसं ते सांगू शकत नाही पण तुलाही ते याच प्रकारे कळेल." म्हणून दुसरा कोणी नसतोच तिथे दया कोटून येणार?

म्हणून अहंकाराची कल्पना म्हणजे ! आजकालच्या जगांत सज्जन राहणं हीच एक समस्या झाली आहे. तुम्ही चांगले वागत असला तर प्रत्येकजण तुमच्यावर हल्ला करेल. किंवा तुम्ही चांगुलपणाबद्दल नुसतं बोललात तर तुम्हाला सुळावर तरी जाण्याची पाळी येईल. किंवा तुम्हाला वीप पाजलं जाईल किंवा असंच कांहीतरी लोक करतील. हे सर्व अहंकारामुळे होते. पण सहजयोगामध्ये अहंकार ही एक कल्पना नाही तर सत्य आहे कारण मनुष्य जेव्हां अहंकारी होतो तेव्हां त्याची आज्ञा पकडते आणि तो सहजयोगाच्या केंद्रावर येऊन सांगतो "बघा, माझ्या आत्तेवर पकड आली आहे." तो म्हणतो "मला अहंकाराची बाधा झाली आहे" हे म्हणायला त्याला जरासुद्धा संकोच होत नाही. कारण हे एकादी साडी मंडली आहे आतां ती घुघायला हवी म्हणण्यासारखं आहे. तो कोण आहे हे कुणी पाहणार नाही. प्रत्येक वेळी कल्पना (सिद्धांत) मांडून तुम्ही कुणासाठी बरोबर ओळखत नाही. एकदा सत्यामध्ये - तत्वामध्ये - आलात की या सर्व चुकीच्या समजुती गळून जातात, आणि म्हणूनच लोकांना मी फार लवकर बदलत असल्याचं पाहते. मला वाटतं लोकांचं असं परिवर्तन होऊं शकतं याच्यावर तुमचा विश्वास बसणार नाही.

एक साधी गोष्ट सांगते, तुम्ही पार्टीला गेलंत आणि ट्रिंक घेतलं नाही तर प्रत्येकजण म्हणेल "तुम्ही पीत कां नाही? तुम्ही कि घ्यायलाच हवं" किंवा ते तुमच्यावर सक्तीपण करतील. तुम्ही म्हणाल "अरे बाबा, मी पीत नाही" मग तुम्हाला कांहीतरी खोटं सांगाव लागेल. मग त्याकरतां तुम्हाला सांगावं लागेल, दुसऱ्याला कळू न देता, मोठ्या गोष्टी मिळवण्याकरतां छोट्या गोष्टी सोडाव्या लागतात - खोटं बोलणं सुद्धा. तुम्ही म्हणाल "डॉक्टरनें पिऊ नको असं सांगितलं आहे" "डॉक्टरचं सोडून द्या हो" मग तुम्ही म्हणालात "मला अॅलर्जीचा त्रास आहे, पिण्याचा मला त्रास होतो" असं कांहीतरी सांगून तुम्ही सुटका करून घ्याल. पण तुम्हीच जर त्यांना चुकून विचारलं "तुम्ही कां पीता?" तर तुम्ही लगेच मेटून झालात, शिष्टपणा करायला लागलात, नसती उठावेच करता, जादागिरी करता. वगैरे.

पाश्चिमात्य देशांत आमच्याकडे पुष्कळ साधक आहेत. पण पाश्चात्य संस्कृति एकाद्या झाडासारखी आहे. त्याची वाढ मुळापासून होत नाही. आम्हा भारतीय लोकांना मुळाचं ज्ञान आहे म्हणून काळजी करत नाही. त्या लोकांना

पूजेबद्दल उपदेश

मुळाबद्दल कांहीच माहिती नाही. हे कां होतं तर अहंकाराने ते इतके भारले आहेत की त्यांना आपल्याला मुळं आहेत याचाच विसर पडला आहे. किंबहुना आपल्याला मुळं आहेत ही गोष्टच ते अशक्य समजतात. अशा परिस्थितीत काय होतं तर हा अहंकार अहंकारावरच उलटतो. म्हणून या अहंकाराच्या प्रभावाखाली सारा पाश्चात्य समाज विनाशाकडे चालला आहे. पण त्यांना हे सांगून पटणांच अशक्य आहे.

उदा. सहजयोगांत आम्ही नीतिनियमानुसार जीवनाला मानतो जिथे पुरुष स्त्रीबरोबर विवाह करतो आणि नीतिनियमानुसार संसार करतो. पण आम्ही साक्षात्कार मिळेपर्यंत त्याबद्दल बोलत नाही. साक्षात्कारानंतर आपण आपोआपच त्याचं पालन करतो. पण तुम्ही एकादे वेळेस चुकून बोललात की तुम्ही नीतीनुसार राहिलं पाहिजे तर ते तुमच्या मार्गेच लागतील. ते म्हणतील "आम्ही स्वातंत्र्य मिळवलं आहे आणि ही व्हिक्टोरिया काळांतली बाई आम्हाला जुन्या-पुराण्या गोष्टी सांगत आहे तर त्याचा आम्ही कशाला स्वीकार करायचा?" म्हणून त्यांची अहंकाराची ही कल्पना इतकी विचित्र आहे की त्यांची आज्ञाचक्रावर पकड घेत आहे हे त्यांना समजतच नाही.

पुष्कळ लोकांची अशी आणखी एक समजूत आहे. संयुक्त राष्ट्रांमध्ये आणि प्रत्येक ठिकाणी मी पाहिलं आहे की त्यांच्यां सुप्त चेतनेमधून मिळालेल्या कांही कल्पनांना धरून त्यानुसार त्याचं काम चालत. पण प्रत्यक्ष मध्य नाडीसंस्थेवर त्यांना त्याची जाणीव येत नाही जसं तुम्हा सर्वांना ते समजतं. ते म्हणतील "ठीक आहे, तुम्ही भाऊ व बहिणी आहांत, आपण राष्ट्र - राष्ट्रांना मदत केली पाहिजे, आपण कांही केलं पाहिजे" वगैरे. पण प्रत्यक्ष काम करायची वेळ आली की ते तसं करत नाहीत. ते बरोबर उलटीच गोष्ट करतात. आतां याचं कारण तुम्ही सांगू शकणार नाही, तुम्ही त्याच्याबद्दल पुस्तकं लिहाल, त्याच्यावर नियंत्रण लिहाल. खूप लेख लिहाल. पण त्यांना प्रत्यक्ष काम करणं त्यांच्या स्वभावांतच नाही कारण ते आत्मा झालेले नसतात.

या साक्षात्कारी लोकांच्या मेळाव्यामध्ये, जी फार महान संधि आहे, सगळे संत मंडळी जमली आहेत, तुम्ही जाणतां की अहंकार ही आज्ञा चक्रावरची बाधा आहे आणि ते सत्य आहे. कुणी म्हणेल "मला अहंकार मुळीच नाही" तर ठीक आहे, तुम्हाला नाही. कारण तसं म्हणणं चांगलं नाही. पण तो जर साक्षात्कारी असेल तर म्हणेल "माताजी, माझ्या आज्ञेवर पकड आहे. कृपा करून ती दूर करा." कारण ते सत्य आहे हे त्याला समजतं. आणि हे सत्य असल्याचं समजलं म्हणजे तुम्ही प्रकाशित झाला आहांत ही खात्री ठेवा. अंधारात तुम्हाला कांहीच दिसत नाही पण एकदा प्रकाश पडला की तुम्हाला सारं "दिसायला" लागतं, तुम्ही ओळखतां की आपण सारे एकाच छपराखाली आहोत. या हॉलमधला कसलाही 'प्रश्न' हा 'आपल्या सर्वांचा' प्रश्न होतो. अशा तऱ्हेने जातून तुम्ही 'सामुहिक चैतन्या' मध्ये उतरता.

तुम्ही जेव्हा आत्मा बनता तेव्हा आत्मा हे सामुहिक चैतन्य असल्यामुळे तो सत्य बनतो, म्हणजेच हा सिद्धान्त तुमच्यापुरतं सत्य बनतो. तुमच्या चेतनेमध्ये तुम्ही इतरांना तुमच्यामधून समजूं लागता. कॅनडामधून आलेले असो वा ऑस्ट्रेलियामधून, हे लोक एकमेकांना भेटतात तेव्हा त्यांना परस्परांबद्दल प्रेम वाटू लागतं. एकमेकांपासून ते आनंद अनुभवतात. हे पाश्चात्य लोक भारतातल्या एकाद्या लहानशा खेड्यांत जातात तेव्हा खेड्यातले लोक त्यांना इतक्या प्रेमाने मिठी मारतात. जणुं ते दोघे एकमेकांत मिसळून जातात. राजकारणांत एकत्र आलेले लोक एकमेकांशी कसे भांडतात. एकमेकांबद्दल खोट्या गोष्टी कशा पसरवतात हे आपल्याला माहित आहे. पण या लोकांची भेट म्हणजे एकाद्या कुटुंबातले लोक एकत्र आल्यासारखी असते. ही सर्व आनंदाची देवाण-घेवाण पाहणं त्याची मजा सुटणं इतकं सुंदर असतं की ते नुसतं पाहणं हे सुद्धा कृष्ण-लीलावरील एकादं नाटक पाहण्यासारखं आहे.

मी हे या देशांत सर्व ठिकाणी होत असतांना पाहिलं आहे. जेव्हा जेव्हां वेगवेगळ्या देशांतील लोक - मुसलमान, हिंदू किंवा इतर कुणीही - एकत्र येतात तेव्हां त्यांच्यात एकमेकांबद्दल प्रेमाची, ओळखीची व आपुलकीची भावना इतकी तीव्र असते की इतरांना त्याचं आश्चर्य वाटतं - की हे लोक एकमेकांवर प्रेम करत, मदत करत, आपापसांत कुठल्याही प्रकारे हेवे-दावे, भांडण न करतां एकत्र कसे राहू शकतात? कारण त्यांच्यात घडाओढ आहे ती कोण जास्त प्रेम करतो, कोण जास्त दानी आहे, कोण जास्त समजूतदार आहे या भावनेची सहजयोग्यांच्या समाजांत कसलेही प्रश्न नसतात. आमचा हा समाज, एवढ्या मोठ्या विश्वाच्या तुलनेत लहान असला तरी तुम्हांला, सर, आश्चर्य वाटेल की इतर लोकांसारखे आमच्या समाजांत मुर्खीच समस्या - प्रश्न नाहीत. आम्ही असाधारण सामान्य आहोत. आमच्यामध्ये कसलीही कटुता नाही म्हणून कसले प्रश्न नाहीत. आमचे लोक इतके प्रामाणिक, धीट, धैर्यवान, प्रेमळ, दानत असणारे झाले आहेत की मलाच कधी कधी प्रेमाचा एवढा आविष्कार पाहून भरून येतं, या प्रेम-सागराच्या लाटा मग दूरदूर पसरतं लागतात.

आज होळीचा - होळिका दहन - दिवस आहे. याचं सांकेतिक महत्त्व असं सांगतात की या दिवशी सर्व सैतानी प्रवृत्तींचा प्रल्हादाच्या अवोधितेपासून नाश झाला आणि हेंच तुम्ही लक्षांत ठेवलं पाहिजे की सहजयोगी जेव्हां अवोधित होतो, सर्व तऱ्हेने आपल्यातील चैतन्यलहरींच्या जाणीवेवर सर्व सोपवतो - या लहरी परमेश्वरी शक्तीचाच आविष्कार असल्यामुळे - तेव्हां त्याचं पूर्ण सरंक्षण होत असतं आणि होळीकासारखा सैतानही त्याला मारत शकत नाही आणि आजच्या या दिवशी आपण खऱ्या विश्वासाने समजून घेतलं पाहिजे की सहजयोगी असल्यामुळे आपल्याला कशापासूनही भय नाही. आपण निर्भय आहोत, त्याचबरोबर प्रेमळ आहोत, मन्न आहोत आणि जास्तीत जास्त लोकांना वाचवणार आहोत. संबंध मानवजातीला जाणीवेच्या एका उच्च स्तरावर आणण्याचं कार्य आपण आपल्या उन्नतीमधून करणार आहोत

पूजेबद्दल उपदेश

आणि त्याचसाठी खूप मेहनत करणार आहोत. संत तुकाराम म्हणतातच "येत्या गवाळ्याचे काम नोहे." हें खूप वीर व्यक्तींचे आहे. खूप वैयंशाली लोकच हे करू शकतील.

तुम्हाला कुठेही अगदी एकच सहजयोगी दिसला तरी त्याच्या जीवनपद्धतीचं तुम्हाला आश्चर्य वाटेल. आणि त्याच्यातील प्रसन्नतेमुळे सर्वांवर त्याचा लोच प्रभाव पडतो. अर्थात त्यांत त्याला त्रास देणारेही कांही असतात. पण देवाचं सहजयोग्याकडे पूर्ण लक्ष असतं हे सत्य लक्षात घ्या. आणि तो तुमचा कसा सांभाळ करतो हे तुम्ही सहजयोगी जाणताच. त्याच्याकडून अगदी सहज कसं रक्षण केलं जातं हेही तुम्हाला माहीत आहे. परमेश्वराला ओळखता येणं ही केवढी भाग्याची गोष्ट आहे कारण तोच सर्वेसर्वा आहे. त्याच्याजवळ सर्व शक्ति आहेत आणि सर्व त्याचीच लेकरे आहेत. तो आपला पिता आहे आणि आपण त्याच्या राज्यांत येण्याची तो वाट बघत असतो. त्याच्या सान्निध्यांत आपण शांति आणि सौंदर्य मिळवणार आहोत. कारण आपल्याला त्यानेच निर्माण केलं आणि आपण त्या स्तरांपर्यंत उन्नत व्हावं हीच त्याची अपेक्षा असते.

तुम्हाला माहीत आहे की जगांत आपल्याला समस्यांना आणि टीकेला तोंड द्यावं लागतं, आपला अपमान करणारे व त्रास देणारे लोक भेटतात आणि अशांतूनच तुम्हाला तुमची शांति टिकवायची आहे. तुम्ही साक्षात्कारी झालांत म्हणून मी तुमचं खूप अभिमानंदन करते. आज इतके साक्षात्कारी लोक एकत्र आलेले पाहून आईला अभिमानच वाटेल. माझं आतां वय झालं आहे हे तुम्ही पाहतायं पण दहा वर्षांपूर्वी इतक्या संख्येने साक्षात्कारी आत्मे पहायला मिळतील असं मलाही वाटलं नव्हतं. माझे वडील हे फार थोर व्यक्ती होते आणि त्यांनी मला सांगितलं होतं की जोपर्यंत हजारो लोकांना एकत्रितपणे साक्षात्कार होणार नाही तोपर्यंत तूं त्याच्याबद्दल बोलू नकोस, जोपर्यंत सामुदायिक साक्षात्कार मिळत नाही तोपर्यंत लोक परमेश्वराला ओळखू शकणार नाही व संतानांही ओळखणार नाहीत. पण आज ते शक्य झालं आहे. घडून आलं आहे. साक्षात्कार ही कल्पना नाही. परमेश्वर ही पण नुसती कल्पना नाही हे सत्य ठरलं आहे आणि त्या आनंदाने व समाधानाने तुम्हाला 'सद्भिदानंद स्थिति' मिळाली आहे. सत्, चित् आणि आनंद यांचा आविष्कार झालेला पाहून मला फार आनंद होत आहे.

आणि प्रत्येकाने हेच ओळखायचं आहे की या जगांत पुष्कळ लोक आहेत जे थोर आत्मा आहेत. तुम्ही फक्त त्यांना शोधून त्यांच्या जवळ जायचं आहे आणि त्यांना ओळखायचं आहे. आतायें सहजयोगी दहा वर्षांपूर्वी व्हायचे तसे अस्वस्थ होत नाहीत. त्यांना आतां माहीत आहे की आतां या जगात सहजयोग जाणलेले खूप लोक आहेत. पण एवढं पुरेसं नाही. आपल्याला अजून पुष्कळ लोकांना 'जागृत' करायचं आहे. हजारो - लाखो लोकांना साक्षात्कार मिळायला हवा. तुम्ही माझा वाढदिवस साजरा करता तेव्हां हेच सिद्ध होतं की कलियुग आता संपलं आहे आणि कृतयुग सुरु झालं आहे. आणि हे कृतयुग

संपूनही सत्ययुगाचा वा पृथ्वीवर प्रारंभ होणार आहे.

तुम्ही परमेश्वराच्या प्रेमाची किंमत मोजू शकत नाही. कधी कधी मला याचं हसू येत. सामान्य माणूस या प्रेमाला समजू शकत नाही. कारण तो फार लहानशा कक्षेत जगत असतो. ते प्रेम अमर्याद आहे. आपण तर "अमर्याद, अपरंपार" हे शब्दही नीट समजू शकत नाही कारण तसं कांही असू शकतं ही कल्पना आपण करू शकत नाही. आपण कृत्रिम आणि काल्पनिक जगांत वावरत असतो आणि भांडण करत बसतो. या सर्व मर्यादित घडपड करत असलेल्या माणसाला आणि त्यातून मिळणाऱ्या अनुभवांमुळे त्याला इतकं कण्टिशण्ड बनवून टाकलं आहे की परमेश्वर म्हणजे काय हे समजणं अवघड झालं आहे. परमेश्वराने हे सर्व विश्व त्याच्या प्रेमांतून आणि करुणेतून निर्माण केलं. तुम्ही मनुष्यप्राणी सुद्धा याच प्रेमांतून आणि करुणेतून निर्माण झालात. परमेश्वराला कांहीही नको असतं. तो फक्त प्रेम करतो. आणि तुम्हाला तर कुठलीही अपेक्षा न करता, कसलंही कारण नसतांना प्रेम करणारा माणूसच ओळखता येणार नाही. फक्त प्रेमासाठी प्रेम. फक्त प्रेमासाठीच प्रेम करणारा एक माणूस सुद्धा आपण ओळखू शकणार नाही. किंवा त्याची कल्पना करू शकणार नाही. फक्त साक्षात्कार झाल्यानंतरच, जसजसे तुम्ही जास्त उन्नत व्हाल तेव्हा प्रेमाचा आनंद केवढा आहे हे समजेल. त्यानंतर परमेश्वराच्या बाबतीत पैशाचा विचारही तुमच्या मनांत येणार नाही.

माझ्या या भारतमातेला मी नमस्कार करते कारण ही योग्यांची भूमि आहे. भारतीय म्हणून तुम्ही विशेष नशीबवान आहात कारण सारे अष्ट-विनायक इथे आहेत, सारी ज्योतिर्लिंग इथेच आहेत, आदिशक्तीची सर्व पीठे इथे आहेत. कुंडलिनीची साडे-तीन पीठे तर महाराष्ट्रांतच आहेत. हे सर्व तुम्हांला माहीत आहे. आणि पाश्चिमात्यांकडून ही आपल्याला आणखी मिळालं आहे ते म्हणजे पाश्चात्य देशांत जन्मलेले धोर संतपुरुष. आश्चर्याची गोष्ट म्हणजे ते खरोखरच संत आहेत आणि एकदां सहजयोगांत आले की ते त्यालाच चिकटून राहणार आणि मग त्यांना दुसरं कांही नको असतं. त्याचं जीवन हे असं असतं. तसंच सर्वांनी समजून राहिलं पाहिजे. भारतीयांना साक्षात्कार त्यांच्यापेक्षा लवकर मिळतो पण तरीही तुम्ही लक्षांत ठेवायला हवं की सहजयोगामधे तुम्हाला मेहनत करून इतकं पुढं यायला हवं की ज्ञानेश्वरांनी म्हटल्याप्रमाणे हा सहजयोगच महायोग होईल. माझी खात्री आहे की तुमच्या सर्वांच्या एकमेकांवरील प्रेमांमुळे, माझ्या व सऱ्या मानवजातीवरील प्रेमांमुळे माझ्या आयुष्यांतच तुम्ही, आंतून आणि बाहेरून अशा स्थितीला येऊन पोचाल की सहजयोगी महायोगी झाले असं सर्वजण म्हणतील.

ही सृष्टी निर्माण करून परमेश्वराला त्यांतून कांही फायदा नव्हता मिळवायचा अगदी कसलाही नाही. पैसा आणि तत्सम गोष्टी या तुमच्या कल्पना आहेत. त्याने सृष्टि निर्माण केली कारण निर्मितीचा आनंद. त्याला या प्रेमाचा आविष्कार करावचा होता. त्या आविष्कारांतून ही सृष्टि निर्माण झाली. या व्यतिरिक्त त्याची कांहीच अपेक्षा नव्हती. मानवी मनाला त्या उंचीवर

पूजेबद्दल उपदेश

आईनें सर्व सहन केलं - तुम्हाला जन्म मिळाला. हे सर्व कशासाठी ? हें सुंदर फुलासारखं होण्याचा उद्देश काय होता ? आणि हें फुलय स्वतःचाच नाश का करत आहे ? असं कधीं तुम्ही ऐकलं तरी आहे कां ? पाश्चात्य लोकांमध्ये हाच एक मोठा आजार आहे. प्रेक्ष लोकांचं ठीक आहे. आज इथें आहेत त्यापेक्षां दुप्पट लोक तेव्हां होते. हे आश्चर्यच आहे. पण सगळ्यांना एकच त्रास होता , त्यांच्या मानसशास्त्रज्ञांनी , मनो वैज्ञानिकांनी एवढंच काय तर पुस्तकें, लेखक , तत्त्वज्ञ सगळ्यांनी त्यांना हा त्रास दिला - सकाळपासून संध्याकाळपर्यंत ते स्वतःलाच शिष्याशाप देत राहतात , चेहरा सदादित त्रासलेला - त्यांना विचारलं तर म्हणतात " माताजी , आम्ही फार अभागी लोक आहोत." जणुं निराशेलाच आमंत्रण देऊन स्वतःला सजवतात.

पण याच्यामागें एक सूक्ष्म विचार आहे जो लोकांना माहीत नसतो. हा काळ तुम्हाला आत्मसाक्षात्कार देणार आहे. ही सामुहिक जागृति येणारच आहे - हे आधीच केलेलं भाकित आहे. आणि हा फार महत्त्वाचा काळ आहे. सर्व ग्रह आणि तारे यांत मदन करणार आहेत. सारं विश्वच मुळी मदन करणार आहे. सर्व पंचमहाभूतं मदतीला येणार आहेत. आपण रंगभूमीवर आलो आहोत. पण हे कलाकार जेव्हां पडद्यासमोर येतात तेव्हां तें खचलेले असतात. ते त्यांची भूमिका कठं शकत नाहीत , काम कठं शकत नाहीत , अगदी निष्क्रिय झाले आहेत. ते दुसऱ्याच कुठल्या तरी भूमिकेंत गुंतले आहेत. म्हणूनच हा सूक्ष्म अर्थ जाणून घ्यायला हवा म्हणजेच ही अपराधीपणाची भावना जाईल. तुम्ही विरोधी शक्तींच्या प्रभावांत येऊं नका , त्या तुमच्यांत पेरलेल्या अँटम बॉम्बसारख्या आहेत.

पण याचं सुसुत्रीकरण , तुमच्या अंतरंगातील सर्व व्यक्तिमत्त्वाचे सुसुत्रीकरण शक्य केव्हा होतं जर तुम्ही , या ना त्या मार्गाने , हे सुसुत्रीकरण करणारी शक्ति , जी तुमच्यांत आहे पण ती क्षीण झाली आहे , जागृत केली तर ही आतां एक शेवटची संधी तुम्हाला प्राप्त झाली आहे. या विरोधी शक्ती , ज्यांची तुम्हाला अजून पूर्ण जाणीव झाली नाहीये , कार्यरत झाल्या आहेत , त्या तुम्हाला कुठल्या अंधारकोठडीत नेतील सांगता येणार नाही. त्या सर्वांना तोंड देण्याचा एकच मार्ग आहे तो म्हणजे आत्म्याच्या प्रकाशांत येणं , जो सुसुत्रीकरण करणारा आहे. अंधारात नेहमी तोडफोडच होत असते. आपण प्रकाशात आलो की संस्था , प्रशासन याची जरूर अजिबात पडत नाही.

नवीन - नवीन शोध लावायचे आणि त्यातून पुढें आपलाच नाश करून घ्यायचा हे फक्त मनुष्यप्राणीच करतो. अशी ही वृत्ति (शक्ति) आपल्या मनांत , आपल्या अंतरंगात , आपल्या पूर्ण व्यक्तिमत्त्वात काम करते आणि मग आपणच आपला तिरस्कार करू लागतो - मला कधीं कधीं वाटतं आपणच आपला नाश करून घेतो. ही परिस्थिति निर्माण व्हायला विकृत लेखक , कण्डिशनिंगवद्दल बडबडणारे लोक कारणीभूत होतात. आपण जास्तच कण्डिशनिंग होतो. खरं म्हणजे तुम्ही पक्षासारखं गायला आणि चिबचिब करायला हवं , एकाद्या

फुलासारखं गोंडस आणि प्रसन्न असावं. पण प्रत्यक्षांत माणसं तुम्हाला असमाधानी दिसतात. हे कां होतं ? कारण तुम्ही तुमच्या खऱ्या अस्तित्वापासून अलग होता , ज्याच्यामुळं तुम्ही पूर्णपणें समग्र व्हायचं त्याच्यापासूनच तुम्ही तोडून घेता. हैड्रोजन अँटमचं विभाजन केल्यावर त्यांत फार मोठी शक्ति निर्माण होते. त्याचप्रमाणें तुम्ही तुमच्या खऱ्या अस्तित्वाचं विभाजन करतां - मग एक शारीरिक अर्थानें स्वतः , एक मानसिक स्वरूपांत आणि आणखी एक दैवी स्वरूपांत. या वेगवेगळ्या स्वरूपांना एकत्र जोडणारी यंत्रणा नाहीशी होते. अशा तऱ्हेनें तुमचं समग्र व्यक्तिमत्त्व विभागल्यावर तुम्ही स्वतःला अपराधी समजूं लागता आणि ही भावनाच पुढच्या तीव्र अंतःशक्तीचं लक्षण आहे. अशाच तऱ्हेनें आपण आपलाच नाश करून घेणार आहोत. दुसरं कांही नाही. आपला विनाश कुठल्या बाहेरच्या कारणांनी नाही होणार कारण त्याचं नियमन करणं शक्य आहे. पण हें आंतूनच होणार आहे. आणि यापुढे आपण जे कांही करणार आहोत त्यामुळें आणखीनच विभाजन , तोडमोड होणार आहे आणि या विरोधी शक्तीच आपल्यामधें ठाम मांडून बसणार आहेत. तुमच्यातील जाणीव ही दुसरं कांही नसून तो तुमच्यातील आत्म्याचा प्रकाश आहे जो आजपर्यंत तुम्हाला माहीत नव्हता. आत्म्याचं सदैव तुमच्याकडे लक्ष असतं. हे एका विशिष्ट मर्यादेपर्यंत चालतं. तुमचा मुख्यपणा , तुमची परितीमा त्याला माहीत असते. हे सर्व खूप दूरपर्यंत चालतं आणि मग एक दिवस थांबतं तेव्हां मनुष्याला मृत्यु येतो किंवा त्याला कांही तरी त्रास होऊं लागतो. तो एक प्रकारे वेडा , चमत्कारिक वगैरे बनतो , त्याला आणखी कांही रोग होतात , कॅन्सरसारखे आजार , जे एकादशंमुळे होतं. हे तुम्हाला माहीत आहेच. अशा तऱ्हेने आपण सर्व वाईट गोष्टींच्या मागें लागल्यानें ही विरोधी शक्ती आपल्यांतच जमून येते.

या सर्वांपासून वाचवून घ्यायचा एकच मार्ग आहे तो म्हणजे आत्मसाक्षात्कार मिळवणें. बाकी इतर सर्व गोष्टी फक्त गोंधळ माजवणाऱ्या आणि विनाशाकडे नेणाऱ्या आहेत. पण ही एकच गोष्ट जर तुम्हाला मिळाली तर सर्वांतून तुम्ही पार होणार आहांत. जणुं एक दिवा लावायचा. बस. पण लोकांना आत्मसाक्षात्काराचं महत्त्वच समजत नाही. आज मानवजात कुठल्या स्थितीकडे आली आहे बघा , आणि त्यांना त्यापासून वाचवायचं असेल तर नुसतं दुःख करीत बसण्यानं कांही होणार नाही. मी सुद्धा अशीच दुःखी आहे. कांहीतरी सांगून मला तुमची किती काळजी आहे , मला सान्या जगाची काळजी आहे वगैरे वगैरे मला म्हणावं लागतं , तुमच्याचप्रमाणें मी सुद्धा रडत रहावं असं तुम्हाला वाटतं. पण तुमच्याजवळ कांही उपाय आहे कां ? का दहा लोक रडत आहेत म्हणून आपणही त्यांच्याबरोबर रडायचं ? पण हा जो एकच एक उपाय आहे. ज्याच्याबद्दल आजपर्यंत सांगितलं सुचवलं गेलं आणि कितीतरी पुर्वीपासूनच हे भाकीत सांगितलं गेलं , त्याच्याकडे यायला कोणी तयार नाही. वाचवळ मध्येसुद्धा म्हटलं आहे " तुमचा पुनर्जन्म होणार आहे. प्रिस्त तुमच्या हृदयांत अवतीर्ण होणार आहेत.

मूलाधारचक्रामधे आहे. पुष्कळ लोक इथे एक चूक करतात, कारण त्रिकोणी पाकड्याइहे कुंडलिनीचे स्थान आहे (मूलाधार) आणि त्याच्याखाली श्रीगणेश मूलाधार चक्रावर आहेत, या दोघांचे कार्य अगदी वेगळे आहे हे पण तुम्हाला माहित आहेच.

माझ्या कांही फोटोमध्ये श्री गणेश माझ्यामागे माझ्याही वरपर्यंत आहेत हे तुम्ही पाहिले आहे - इतर देवतांचरोबरही ते असेच असतात. भारतीय लोकांना श्री गणेशांची पावित्र्य-शक्ति माहित आहेच, आणि म्हणून स्वतःच्या पावित्र्याची काळजी घेण्याचे महत्त्व ते ओळखतात. परकीय लोकांना त्यांची एवढी जाण नसते. त्यांच्यामध्ये उपभोगवृत्ति जास्त आहे. भारतीय लोकांना पावी जाण आहे आणि कांही धांडे लोक गुद्रता व पवित्रता पाहत नसते तरी ते वरवर तसे दाखवतात. याचा एक फायदा म्हणजे अनीतिचा कंन्सर समाजांत उपड-उपड पसरले अकत नाही. उलट परकीय लोकांच्यामध्ये आपण याचावतीत कांही तरी मोटे, नवीन काम करता आहोत आणि त्याला आपणच योग्य आहोत ही वृत्ति आहे. भारतीय लोक याला मूर्खपणा समजतात. अमेरिकेमध्ये तर श्रीगणेश कुठेच दिसत नाहीत. आतां सर्वनाश व्हायची वेळ आल्यावर मात्र त्यांना पावित्र्याचे महत्त्व कळू लागले आहे आणि हे पण त्यांच्यातले जे सहजयोगी झाले आहेत त्यांनाच.

श्री गणेशांचा सर्वांत मोठा गुण म्हणजे त्यांची अबोधिता. तुम्ही जेदां अबोधित होता तेव्हा तुम्ही सहज व शुद्ध बनता. ख्रिस्त म्हणाले होते, "तुमच्या उदाराची वेळ येईल तेव्हा तुम्ही लहान मुलांसारखे व्हाल." श्रीगणेशांची कृपा असतेच पण विशेष म्हणजे या अबोधितेच्या शक्तीमधूनच तुम्हाला आत्मसाक्षात्कार होत असतो.

बुद्धिवादी लोकांना श्रीगणेश हे आपले विशेष दैवत आहे ही गोष्ट एकदम पटत नाही. अडचणी ही आहे की जोपर्यंत ते सूक्ष्मात येत नाहीत तोपर्यंत सर्व देव-देवता आपल्या अंतरंगातच आहे हे त्यांना समजणार नाही. श्रीगणेशांना चार हात आहेत आणि कार्बनच्या अणूलाही चार धारणा (Valencies) आहेत. या कार्बनकडे तुम्ही डावीकडून पहाल तर "स्वस्तिक" दिसेल. उजवीकडून पहाल तर "ओंकार" दिसेल, आणि खालून पहाल तर "अल्फा व ओमेगा" हे चिन्ह दिसेल. येशू ख्रिस्त म्हणाले "मी अल्फा आहे आणि मीच ओमेगा आहे" - अल्फा म्हणजे सुरुवात व ओमेगा म्हणजे शेवट. अल्फा व ओमेगा चिन्हे (लिपीमध्ये लिहिलेली) त्या अणूवर दिसतात. मी जेदां हे आत्मीयतेने परकीयांना सांगितले तेव्हा ते त्यांच्यावर संशोधन करायला लागले. त्यांनी कार्बन-अणूचे तीनही दिशांनी फोटो काढले, त्या फोटोत मी वर सांगितली अगदी तशीच रचना दिसली. आतां येशू ख्रिस्त म्हणतात की हाच श्रीगणेश आहे. हाच ओंकार आहे. हाच स्वस्तिक आहे हे सिद्ध झाले.

हिटलरने पण स्वस्तिक हे चिन्ह वापरले. घड्याळाच्या फिरणाऱ्या काढ्याच्या दिशेप्रमाणे जे स्वस्तिक काढतात ते अबोधिता व प्रगतीचे द्योतक असते. पण त्याने वापरलेले स्वस्तिक चिन्ह उलट्या दिशेने काढलेले होते आणि ते विनाशाच द्योतक असते. म्हणजेच शक्ति जेदां पड्याळाविरुद्ध दिशेने फिरते तेव्हा खूप त्रास व्हायला लागतात, असा माणूस दुर्धर व्याधींनी पीडित असतो. काल एक माणूस आला होता त्याला स्नायूंचे दुखणे होतं, या दुखण्यात **Myelitis** - स्नायू हळुहळु निकामी बनत जातात. श्रीगणेशांची शक्ती जेदां अशीच उलट्या दिशेने फिरायला लागते तेव्हा असेच त्रास होतात. हिटलरची अगदी तीच अवस्था झाली जेदां त्याने स्वस्तिकामधून श्रीगणेशांची शक्ति वापरायचा प्रयत्न केला. वरच्या संशोधनामध्ये स्टेन्सिल वापरले गेले. जोपर्यंत ते बरोबर फिरवले तोपर्यंत सर्व ठीक झाले पण जेदां नंतर ते स्टेन्सिल

उलट फिरवले गेले तेव्हा त्याला अपयश येऊं लागले. अशा तऱ्हेने विन्हाचा चुकीचा उपयोग केल्यामुळेच परिणामी तो रसातळाला गेला.

पुण्यामध्ये जाहीर सभामधे तीन-चार वेळा मी लोकांना सांगितले की श्रीगणेश यांचा आदर करा, त्यांच्यासमोर प्रामाणिकपणे काम करा त्यांना चुकीचे, अपवित्र अशी कुटलीही गोष्ट वा काम आवडत नाही. लोकमान्य टिळकांनी चालू केलेला हा गणेशोत्सव दहा दिवस चालतो. पण पुण्यांतला हा उत्सव पाहिल्यावर मला खरोखरच पक्काच बसला. श्रीगणेशांच्या पूर्तीपुढे अश्लील नाच - गाणी चालली होती. महिलांचे कपडेही असभ्य होते. दारु - सिगरेटचा अतिरेक चालला होता. श्रीगणेशांचे वाहन विनय आहे (जपदूल वाहन). मी लोकांना सांगितले की श्रीगणेशांच्या रागापासून तावध रहा. माझ्या भाषणामधूनही मी सांगत होते की भूमितत्त्व असंच असतं की त्याचे नियम जर तुम्ही पावले नाहीत तर धरणी कंपसुद्धा होऊ शकतात. आणि तसेच झाले. गणपति विसर्जनाच्या दिवशी जे दारुच्या नगेने झिंगून नाच-गाण्यांत बुंद होते त्यांच्या जमिनी दुर्भंगून खचल्या. पुष्करांना वाटतं की पाझल्य देशांत जर हेच चालतं तर आमचं काय चुकलं? पण त्यांना कळत नाही की विनाशकारी शक्ति भयानक असते आणि त्याची सुरुवात माणसाच्या आंतमधूनच होते. इथे बसून त्या विनाश-शक्तीची आपल्याला कल्पना घेणंही शक्य नाही. तिकडे ६५ टक्के पेशा जास्त लोक दुर्धर रोगांनी (उदा. सिडोफ्रेनिया) ज्यांची नांक्पण आपल्याला टाऊक नाहीत- त्रासलेले आहेत. अशा तऱ्हेचे हे रोग कुठवर पसरले आहेत त्याचीही आपल्याला कल्पना नाही. इथे बाहेर खूप प्रकारचे जंतू, किडे, भूय, पूळ आहेत. पण माणसं अजून ठीक आहेत. श्रीगणेशांच्या विरोधांत जाणे म्हणजे आईसमोर पाप करणं आहे. हे सर्व केदांपासून चालू झाले म्हणालं तर फ्रांझसारखे घाणेरडे लोक आले आणि नीतिमतेविरुद्ध यडयडू लागले तेव्हांपासून लोकांच्या मनातली ख्रिस्ताची प्रतिमा त्यांनी डागडळी आणि स्वतःचाच उदो-उदो करू लागले. त्यालाही कंन्सरसारख्या रोगांनी शेवटी घातनामय मृत्यू आलाच म्हणा.

श्रीगणेश जर तुमच्या चक्रावर प्रसन्न झाले तर कुटलेही पार्नसिक आजारही सहज बरे होऊं शकतात. ते एक चिन्ह आहे. शब्दांनी जेदां एखाद्या वस्तूचं वर्णन करता येत नाही तेव्हा असे चिन्ह वापरतात. आजकाल बऱ्याच जणांची अशी समजूत आहे की अशी चिन्हे म्हणजे नुसती कल्पना असते आणि माणूस त्याच्यातच अडकून नुसता त्याचा विचारच करू लागतो. पण सहजयोगांत ही चिन्हे म्हणजे सत्य आहे हे आपण सिद्ध करू शकतो. मानवी मन आणि दृष्टि मर्यादित असते. त्याला जर सत्य व्हायचं असेल तर त्याने आजपर्यंतच्या समजूती टाकून देऊन त्याचा प्रत्यक्ष अनुभवच घ्यायला हवा जो त्याला आजपर्यंत कधीच आला नव्हता. मानवाच्या सध्याच्या सीमित जाणीवेतून त्याला सत्य समजुं शकत नाही म्हणूनच श्रीगणेशांना समजून घेऊन त्यांची पूजा करणं जठरीचं आहे. श्रीगणेश जोपर्यंत या दिलीमध्ये प्रस्थापित होत नाहीत तोपर्यंत इथले राजकीय प्रश्न सुटणार नाहीत. त्याकरतां आपल्याला स्वच्छ व शुद्ध चारित्र्याचे लोक, ज्यांची अबोधिता बालकासारखी आहे. जरूर आहेत. लोकांना वाटतं की असे लोक देशाचा कारभार कसा करणार, आणि असे लोक आहेत कुठे? आजकाल सरकारी यंत्रणेमध्ये वरच्या जागांवरचे अधिकारी देखील इतके भ्रष्ट झाले आहेत की ते जनतेची प्रत्येक बाबतीत दिशाभूल करत आहेत. कारण आंतमधून ते स्वतः असुराक्षित आहेत, परमेश्वर हीच खरी संपत्ति आहे हे त्यांना अजून समजले नाही.

तुम्ही जर सहजयोगी असाल तर तुम्ही दररोज ध्यान केलंच पाहिजे, प्रथम डावी नाडी, मग उजवी नाडी आणि नंतर दोन्ही नाड्या. डाव्या बाजूकडे

गणेश पूजा

गुण अग्नितत्वाचा (प्रकाश) उपयोग करतात - जे गणेशतत्त्वच आहे, त्याचं काम अंधार नाहीसा करणं. त्यामुळं आपली पचनशक्ति व पचनक्रिया सुधारते. आपलं शरीर सुदृढ आणि कार्यक्षम रहावं म्हणून रोज आपण त्याची काळजी घेतो त्यापेक्षा जास्त काळजी आपण आपल्या अंतरंगातील घाण काढून टाकण्यासाठी घेतली पाहिजे, ही स्वच्छता झाल्यावर, जसं आपण आरशांत स्वतःला बघतो त्याप्रमाणं आपण स्वतःच आपल्या अंतरंगाची परीक्षा घ्यायला हवी, यावेळी श्रीगणेशांना फक्त मूलाधार चक्रावरच नव्हे तर सर्व चक्रांवर येण्याचं आवाहन करावं, त्यांची सत्ता आज्ञा चक्रांपर्यंत आहे. येशु ख्रिस्त म्हणाले होते "मी रस्ता आहे. मीच मार्गस्थ आहे." ते कधीच म्हणाले नाहीत की "मी म्हणजेच सर्वनाश आहे." इथून पुढं त्यांनी सर्व आदिशक्तीवर तोपबल आहे.

सर्व धर्मांमध्ये शुद्धता व पवित्रता यांची महती सांगितली आहे, तीच श्रीगणेशांची मुख्य शक्ति आहे. माणूस जेव्हां मर्यादांचं उल्लंघन करतो व स्वतःच्या शुद्धतेचा आदर करत नाही त्यावेळी तो मोटमोठ्या संकटात अडकतो कारण श्रीगणेशांची शक्ती याच्यापासून दुर गेलेली असते. त्याला बरीच दुखणी व आजार होतात. सहजयोग्यांनी नेहमी श्रीगणेशांना आवाहन करावं. त्यांच स्मरण करावं, जेव्हां मनात वाईट विचार येत असतील तेव्हां त्यांच्या शक्तीसाठी आणि मदतीसाठी प्रार्थना करावी. सातत्य आणि शुद्धता या गुणांमुळं मानव एवढा उन्नत होऊं शकतो की त्याचाच विश्वास बसणार नाही. ज्यांना श्रीगणेश मूलाधार चक्रावर दिसले त्यांनी चुकीने ते मूलाधार मानलं, जे कुंडलिनीचं स्थान आहे. याच कारणांमुळं तांत्रिक लोकांनी खूप समस्या निर्माण केल्या.

शुद्धता आणि पवित्रता हा आपला वारसा आहे आणि आपण त्याचं जतन केलं पाहिजे. "विवाह" ही एक संस्था म्हणून त्याचाच भाग आहे. ज्यांनी ज्यांनी आपल्या कर्मांचं (दहा गुरू) रक्षण केलं त्यांनी त्याकरतां खूप कष्ट घेतले आहेत. उदा. मोहम्मद साहेब. त्यांना तीन बायका असल्याबद्दल पुष्कळ बोलतात, पण त्या समयानुसार ते योग्यच होतं. त्याकाळी पुष्कळ तरुण बुद्धांत मारले गेले आणि त्यांनी जर हा मार्ग दाखवला नसता तर अनेक तरुण विधवा, उपजीविकेचं कांहीच साधन न उरल्यामुळं बाममार्गाकडे वळल्या असत्या, कारण त्यांच्याशी लग्न करायला उपवरच नव्हते. विवाह ही एक संस्था म्हणून पवित्र बंधन आहे आणि म्हणूनच त्विचावं शील राखण्याकरतां त्यांनी बरीच लग्नं केली. आपण हे समजून घेतलं पाहिजे. आतां श्रीकृष्णांनासुद्धा सोळा हजार बायका होत्या, शिवाय पांच वेगळ्या. पण सोळा हजार या त्यांच्या शक्त्या होत्या व पांच ही पंचमहाभूत तत्व होती. त्या शक्तीचा व तत्वांचा राजमान्यता देण्यासाठी त्यांनी त्यांच्याशी विवाह केले. आतां ते पुरुष होते म्हणून त्यांच्यावर कुत्सित टीका झाली. मी आई आहे व मी मुलांना जन्म देऊ शकते म्हणून माझी गोष्ट वेगळी आहे. तर हा वादविवाद टाळण्यासाठी त्यांना श्रीकृष्णांनी पत्नी म्हणून स्वीकारलं. म्हणून या अवतारी लोकांनी बरबर विचित्र वाटणाऱ्या गोष्टी कां केल्या ते आपण नीट समजून घेतलं पाहिजे. ते "परमात्म्या" चेच अंश (अवतार) होते आणि त्यांनी जे कांही केलं ते समाजहितासाठीच केलं. श्रीगणेश त्यांच्यामधे पूर्णपणं जागृत व कार्यान्वित होते.

आपण लक्षांत घ्यायला हवं की नुसती पूजा करून, भजनांतून स्तुति करून, त्यांच्याबद्दल भाषण टोकून आपल्याला श्रीगणेश प्राप्त होणार नाहीत तर आपण त्यांना आपल्यामध्येच जागृत करायला हवं. तुमच्या सर्वांमधे ते जागृत झाले आहेत पण अजून पूर्णपणं नाही. म्हणूनच तुमचं स्थिर रहात नाही. प्रत्येकाने आपल्या स्वतःच्या चारित्र्याचा सन्मान राखला पाहिजे. आपलं व्यक्तिमत्व आपल्या काबूत ठेवलं पाहिजे, त्याचं प्रदर्शन करू नये, त्याची विक्री करू नये, किंवा साध्या दृष्टीक्षेपानेही त्याच्या अस्तित्वाला बाधा होऊ देऊ नये. या सर्व चुकीच्या गोष्टी आहेत. प्रत्येकाने हे समजलं पाहिजे. अशा बागण्यानं साक्षात्कार होणारच नाही पण चित्त मात्र भरकटेल. मग तुमचं चित्त भलत्या

मार्गाला लागेल आणि शेवट तुम्हाला त्रास व आजार भोगावे लागतील. कांहीही होऊ शकतं.

आता 'स्तुति' करण्याचे वेगवेगळे प्रकार आहेत. येशु ख्रिस्ताची स्तुती करतांना मोहम्मदसाहेब म्हणाले की "तो सर्वांमधे निष्कलंक आहे. आपणही रोजच्या रोज जास्त निष्कलंक बनत राहू. याची काळजी घेतली पाहिजे. ही स्थिति मिळवण्यासाठी आपलं लक्ष इतकं शुद्ध झालं पाहिजे की कुटलीही चूक आपल्या हांतून होणारच नाही. यामधे आपलं मन अजिबात चाजुला ठेवायचं. एकादा ही अवस्था प्रस्थापित झाली आणि आपण चुकीची गोष्ट करू शकत नाही हे समजलं की बाहेरच्या कसल्याही दुष्ट, वाईट, पाणेरड्या प्रवृत्ति किंवा मोह आपल्यापासून दूरच पळतात म्हणून मी म्हणते की लहान मुलासारखं निरागस, निष्पाप व सरळ होणं ही सर्वांत सोपी गोष्ट आहे. आजकाल पाश्चिमात्य देशांत मी बघते की लहान मुलांवर सर्व चाजूनी बाधांचा हल्ला होत आहे, जसा एकादा विनाशकारी प्रवाहांचा स्रोत त्यांच्यावर चातून पेट आहे. इथं असा हल्ला होणार नाही याबद्दल आपण खूप सतर्क राहिलं पाहिजे. आपली भारतीय संस्कृति इतकी समृद्ध व उत्तम आहे की मुलं खरोखरच लवकर उन्नत होऊ शकतील. या मुलांकडे आणि त्याचबरोबर स्वतःकडे जाणीवपूर्वक लक्ष देणं ही तुमची जबाबदारी आहे. मुलांना ते सहजयोगी असल्याची सतत आठवण करून देणं आणि कुटल्या गोष्टी करायच्या नाहीत हें त्यांना समजावून सांगणं जठरीचं आहे. आजकाल समज असा आहे की मुलांना आमूक करू नको असं सांगणं हे त्यांच्या द्रवतीला अडसर घालणं समजतात. परदेशांत मुलांना काय वाटेल ते कळं देतात. मग त्यांना जन्म तरी कां दितात ?

मग तुमची जबाबदारी काय राहिली ? तुम्ही काय करायला हवं ? तुम्ही त्यांना समजावलं पाहिजे, "तुं हे करतोस ते चूक आहे, आम्ही मग काही मदतीला येणार नाही आणि तुला पैसा पण देणार नाही" असं सांगा

नाहीं तर आपला सारा समाज त्याच चुकीच्या मार्गाकडे जाईल. त्यातून आपल्याला चांगल तर कांही मिळणारच नाही, उलट बाहेरच्या वाईट गोष्टींचाच आपण नकळत स्वीकार करू मला आशा आहे की श्रीगणेशांचं कार्य म्हणजे "सह" आहे हे तुम्ही सर्व जण समजाऊ. त्यांच्याकडून तुम्हाला आत्म-साक्षात्कार मिळाला आहे, त्यांच्या मदतीनेच तुमची सर्व चक्रे स्वच्छ व शुद्ध होतात. त्यांच्याकडून तुम्हाला प्रकाश मिळतो आणि तुम्हाला व तुमच्या वृष्टीला नेहमी प्रकाशाकडे वाटचाल करता येते. म्हणून श्रीगणेशांचा आपमान आपल्याकडून कधीही होणार नाही ही गोष्ट तुमच्यामधे अगदी खोलवर रुजली पाहिजे.

माझी आशा आहे की या पूजेनंतर या दिवशीमध्ये तुम्हा सर्वांच्या हृदयांत एक नवीन "धर्म" प्रस्थापित होईल - शुभंकर धर्म. जो माणूस "शुभ" आहे त्यांच्या नुसत्या एका दृष्टिकटाक्षाने सर्व लोक टिक होतात - एका दृष्टिक्षेपांत पूर्ण निरिक्षण होतं, म्हणून "कटाक्ष कटाक्ष निरीक्षण" असं म्हणतात. तुमची स्मरणशक्ती वाढते. ज्याचा बाजूकडील सर्व दोष श्रीगणेश जागृत झाल्यावर नाहीत होतात. अर्थात हे सर्व बाहेरून कांही मिळण्यासारखं नाही तर ते आंतल्या आंतच होत असते. हे तुम्ही मिळवू शकाल आणि त्याच्या प्रकाशांत तुम्ही पण प्रकाशित झाल ही मी आशा करते. या शक्तीचं ज्ञान आणि जाणीव सर्व ब्रह्मांडांत पसरलं दे आणि सर्व लोकांना साक्षात्कार होऊं दे हेच माझे तुम्हा सर्वांना आशीर्वाद आहेत.

श्रीगणेशांबद्दल बोलायला लागलं तरी ध्यान लागतं आणि आपलं लक्ष आंत खोल जातं. जसं मोठ्या माणसांच्या झुपमध्ये एकादा गोड मुलगा आला तर सर्वांचं लक्ष त्याच्याकडेच जातं. ब्रह्मा "वात्सल्य रस" म्हणतात. हे वात्सल्य तुम्ही सर्वजण जीवनांत आणाल अशी माझी आशा आहे.

परमेश्वराचे तुम्हाला अनंत आशीर्वाद.

गणेश पूजा

सहजयोगी सभासदांसाठी विनामूल्य